

Bruxelles, den **XXX**
[...](2021) **XXX** draft

SENSITIVE*
UNTIL ADOPTION

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN

Retningslinjer for statsstøtte til klima, miljøbeskyttelse og energi 2022

* Distribution only on a 'Need to know' basis - Do not read or carry openly in public places. Must be stored securely and encrypted in storage and transmission. Destroy copies by shredding or secure deletion. Full handling instructions <https://europa.eu/db43PX>

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN

Retningslinjer for statsstøtte til klima, miljøbeskyttelse og energi 2022

1.	INDLEDNING	6
2.	ANVENDELSESOMRÅDE OG DEFINITIONER	7
2.1	Anvendelsesområde	7
2.2	Støtteforanstaltninger omfattet af disse retningslinjer	9
2.3	Retningslinjernes opbygning	10
2.4	Definitioner	10
3.	VURDERING AF FORENELIGHED I HENHOLD TIL TRAKTATENS ARTIKEL 107, STK. 3, LITRA C)	24
3.1	Positiv betingelse: Støtten skal fremme udviklingen af en økonomisk aktivitet ..	25
3.1.1	Afgrænsning af den økonomiske aktivitet, der fremmes af foranstaltningen, dens positive virkninger for samfundet som helhed og, hvor det er relevant, dens relevans for specifikke EU-politikker	25
3.1.2	Tilskyndelsesvirkning	25
3.1.3	Ingen overtrædelse af relevante EU-retlige bestemmelser	27
3.2	Negativ betingelse: Støtteforanstaltningen må ikke uretmæssigt påvirke samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse	27
3.2.1	Minimering af konkurrence- og samhandelsfordrejninger	27
3.2.1.1	Støttens nødvendighed	27
3.2.1.2	Hensigtsmæssighed	29
3.2.1.2.1	Hensigtsmæssighed i forhold til alternative politiske instrumenter	29
3.2.1.2.2	Hensigtsmæssighed i forhold til andre støtteinstrumenter	30
3.2.1.3	Proportionalitet	30
3.2.1.3.1	Kumulering	32
3.2.1.4	Gennemsigtighed	33
3.2.2	Undgåelse af uberettigede negative virkninger på konkurrencen og samhandelen	34
3.3	Afvejning af støttens positive virkninger i forhold til de negative virkninger for konkurrencen og samhandelen	35
4.	STØTTEKATEGORIER	37
4.1	Støtte til reduktion og fjernelse af drivhusgasemissioner, herunder gennem støtte til vedvarende energi	37
4.1.1	Begrundelse	37
4.1.2	Anvendelsesområde og støttede aktiviteter	37
4.1.3	Minimering af konkurrence- og samhandelsfordrejninger	38
4.1.3.1	Støttens nødvendighed	38

4.1.3.2	Hensigtsmæssighed	38
4.1.3.3	Støtteberettigelse	38
4.1.3.4	Offentlig høring.....	40
4.1.3.5	Proportionalitet.....	41
4.1.4	Undgåelse af uberettigede negative virkninger på konkurrencen og samhandelen og på balanceringen.....	43
4.2	Støtte til forbedring af bygningers energimæssige ydeevne og miljøpræstationer	46
4.2.1	Baggrund for støtten.....	46
4.2.2	Anvendelsesområde og støttede aktiviteter.....	46
4.2.3	Tilskyndelsesvirkning	47
4.2.4	Minimering af konkurrence- og samhandelsfordrejninger.....	48
4.2.4.1	Hensigtsmæssighed	48
4.2.4.2	Proportionalitet.....	48
4.2.5	Undgåelse af uberettigede negative virkninger på konkurrencen og samhandelen og på balanceringen.....	48
4.3	Støtte til ren mobilitet	50
4.3.1	Støtte til erhvervelse og leasing af renere transportmidler og til renere serviceudstyr og eftermontering af transportmidler	50
4.3.1.1	Baggrund for støtten.....	50
4.3.1.2	Anvendelsesområde og støttede aktiviteter.....	50
4.3.1.3	Tilskyndelsesvirkning	51
4.3.1.4	Minimering af konkurrence- og samhandelsfordrejninger.....	51
4.3.1.4.1	Hensigtsmæssighed	51
4.3.1.4.2	Proportionalitet.....	52
4.3.1.5	Undgåelse af uberettigede negative virkninger på konkurrencen og samhandelen og på balanceringen.....	53
4.3.2	Støtte til etablering af opladnings- eller optankningsinfrastruktur.....	55
4.3.2.1	Baggrund for støtten.....	55
4.3.2.2	Anvendelsesområde og støttede aktiviteter.....	55
4.3.2.3	Minimering af konkurrence- og samhandelsfordrejninger.....	55
4.3.2.3.1	Støttens nødvendighed	55
4.3.2.3.2	Hensigtsmæssighed	56
4.3.2.3.3	Proportionalitet.....	56
4.3.2.4	Undgåelse af uberettigede negative virkninger på konkurrencen og samhandelen og på balanceringen.....	57
4.4	Støtte til ressourceeffektivitet og til støtte for omstillingen til en cirkulær økonomi	59
4.4.1	Baggrund for støtten.....	59
4.4.2	Anvendelsesområde og støttede aktiviteter.....	59
4.4.3	Tilskyndelsesvirkning	60
4.4.4	Minimering af konkurrence- og samhandelsfordrejninger.....	61

4.4.4.1	Støttens nødvendighed	61
4.4.4.2	Hensigtsmæssighed	62
4.4.4.3	Proportionalitet	62
4.4.5	Undgåelse af uberettigede negative virkninger på konkurrencen og samhandelen	64
4.5	Støtte til forebyggelse eller reduktion af forurening bortset fra drivhusgasser ...	64
4.5.1	Baggrund for støtten	64
4.5.2	Anvendelsesområde og støttede aktiviteter	65
4.5.3	Tilskyndelsesvirkning	66
4.5.4	Minimering af konkurrence- og samhandelsfordrejninger	66
4.5.4.1	Støttens nødvendighed	66
4.5.4.2	Proportionalitet	67
4.5.5	Undgåelse af uberettigede negative virkninger på konkurrencen og samhandelen	67
4.6	Støtte til rensning af forurenede grunde, genopretning af naturtyper og økosystemer og til biodiversitet og naturbaserede løsninger	68
4.6.1	Baggrund for støtten	68
4.6.2	Anvendelsesområde og støttede aktiviteter	68
4.6.3	Tilskyndelsesvirkning	69
4.6.4	Proportionalitet	70
4.7	Støtte i form af nedsættelse af skatter og afgifter eller skattelignende afgifter ...	71
4.7.1	Støtte i form af nedsættelser af miljøskatter og -afgifter og skattelignende afgifter	71
4.7.1.1	Baggrund for støtten	71
4.7.1.2	Anvendelsesområde og støttet aktivitet	71
4.7.1.3	Minimering af konkurrence- og samhandelsfordrejninger	72
4.7.1.3.1	Nødvendighed	72
4.7.1.3.2	Hensigtsmæssighed	72
4.7.1.3.3	Proportionalitet	72
4.7.2	Støtte til miljøbeskyttelse i form af nedsættelser af skatter og afgifter eller skattelignende afgifter	73
4.7.2.1	Baggrund for støtten	73
4.7.2.2	Anvendelsesområde og støttet aktivitet	73
4.7.2.3	Tilskyndelsesvirkning	73
4.7.2.4	Proportionalitet	74
4.7.2.5	Undgåelse af uberettigede negative virkninger på konkurrencen og samhandelen	74
4.8	Støtte til elforsyningssikkerhed	75
4.8.1	Baggrund for støtten	75
4.8.2	Anvendelsesområde og støttet aktivitet	75
4.8.3	Støtten skal fremme udviklingen af en økonomisk aktivitet	75
4.8.3.1	Fremme af udviklingen af visse økonomiske aktiviteter	75

4.8.3.2	Tilskyndelsesvirkning	75
4.8.4	Minimering af konkurrence- og samhandelsfordrejninger.....	76
4.8.4.1	Nødvendighed	76
4.8.4.2	Hensigtsmæssighed	77
4.8.4.3	Støtteberettigelse	78
4.8.4.4	Offentlig høring.....	78
4.8.4.5	Proportionalitet.....	80
4.8.5	Undgåelse af uberettigede negative virkninger på konkurrencen og samhandelen og på balanceringen.....	80
4.9	Støtte til energiinfrastruktur	82
4.9.1	Baggrund for støtten.....	82
4.9.2	Anvendelsesområde	83
4.9.3	Minimering af konkurrence- og samhandelsfordrejninger.....	84
4.9.3.1	Nødvendighed og hensigtsmæssighed	84
4.9.3.2	Støttens proportionalitet	85
4.9.4	Undgåelse af uberettigede negative virkninger på konkurrencen og samhandelen og på balanceringen.....	85
4.10	Støtte til fjernvarme eller fjernkøling	85
4.10.1	Baggrund for støtten.....	85
4.10.2	Anvendelsesområde og støttet aktivitet.....	86
4.10.3	Nødvendighed og hensigtsmæssighed	86
4.10.4	Støtteforanstaltningens proportionalitet	86
4.10.5	Undgåelse af uberettigede negative virkninger på konkurrencen og samhandelen og på balanceringen.....	86
4.11	Støtte i form af nedsættelser af elafgifter til energiintensive brugere.....	87
4.11.1	Baggrund for støtten.....	87
4.11.2	Anvendelsesområde: Afgifter, som der kan indrømmes nedsættelser af	88
4.11.3	Minimering af konkurrence- og samhandelsfordrejninger.....	89
4.11.3.1	Støtteberettigelse	89
4.11.3.2	Støtteforanstaltningens proportionalitet	89
4.11.3.3	Type statsstøtte.....	90
4.11.3.4	Energisyn og energiledelsessystemer	90
4.11.3.5	Overgangsregler	90
4.12	Støtte til lukning af kul, tørv og olieskifer.....	91
4.12.1	Støtte til tidlig lukning.....	91
4.12.1.1	Baggrund for støtten.....	91
4.12.1.2	Anvendelsesområde og støttede aktiviteter.....	91
4.12.1.3	Tilskyndelsesvirkning	92
4.12.1.4	Nødvendighed og hensigtsmæssighed	92
4.12.1.5	Proportionalitet.....	92

4.12.1.6	Undgåelse af uberettigede negative virkninger på konkurrencen og samhandelen	93
4.12.2	Støtte til ekstraordinære omkostninger	93
4.12.2.1	Baggrund for støtten	93
4.12.2.2	Anvendelsesområde og støttede aktiviteter	93
4.12.2.3	Nødvendighed og hensigtsmæssighed	94
4.12.2.4	Tilskyndelsesvirkning og proportionalitet	94
4.12.2.5	Undgåelse af uberettigede negative virkninger på konkurrencen og samhandelen	95
4.13	Støtte til undersøgelser og konsulenttjenester vedrørende miljøbeskyttelse og energi	95
4.13.1	Anvendelsesområde og støttet aktivitet	95
4.13.2	Tilskyndelsesvirkning	95
4.13.3	Proportionalitet	95
5.	EVALUERING	96
6.	RAPPORTERING OG OVERVÅGNING	97
7.	ANVENDELSE	98
8.	REVISION	98

1. INDLEDNING

1. Kommissionen har gjort den europæiske grønne pagt til en politisk topprioritet med henblik på at omdanne Unionen til et retfærdigt og velstående samfund med en moderne, ressourceeffektiv og konkurrencedygtig økonomi, hvor ingen lades i stikken. Kommissionens klimaambitioner blev styrket i 2019 med meddelelsen om den europæiske grønne pagt¹, hvori der blev fastsat et mål om ingen nettoemissioner af drivhusgasser senest i 2050. For at sende Unionen på en balanceret, realistisk og fornuftig vej mod klimaneutralitet senest i 2050 har Kommissionen også foreslået at reducere drivhusgasemissionerne med mindst 55 % inden 2030 sammenlignet med niveauet i 1990². Disse ambitiøse mål er blevet nedfældet i den europæiske klimalov³.
2. Efter Det Europæiske Råds godkendelse af reduktionsmålet på 55 % for 2030 i december 2020⁴ vedtog Kommissionen desuden i [juli] 2021 en pakke "Klar til 55" med lovgivningsforslag for at støtte opnåelsen af dette mål⁵ og bringe EU på rette vej mod klimaneutralitet senest i 2050.
3. Opfyldelsen af målene om klimaneutralitet, tilpasning til klimaændringer, ressourcer og navnlig energieffektivitet, cirkularitet, nulforurening og genopretning af biodiversiteten og støtte til denne grønne omstilling vil kræve en betydelig indsats og passende støtte. For at opfylde ambitionerne i meddelelsen om den grønne pagt vil der være behov for betydelige investeringer, herunder i vedvarende energikilder. Kommissionen har anslået, at opfyldelsen af de nyligt forhøjede klima-, energi- og transportmål for 2030 vil kræve yderligere årlige investeringer på 350 mia. EUR i forhold til niveauet i 2011-2020 og yderligere 130 mia. EUR om året til de andre miljømål, der blev anslået tidligere⁶. Omfanget af denne investeringsudfordring kræver, at både den private sektor og offentlige midler mobiliseres på en omkostningseffektiv måde. Dette vil påvirke alle sektorer og dermed Unionens økonomi som helhed.
4. Konkurrencepolitikken og navnlig statsstøttereglerne spiller en vigtig rolle med hensyn til at sætte Unionen i stand til at og støtte den i at opfylde dens politiske mål for den grønne pagt. I meddelelsen om den europæiske grønne pagt fastsættes det specifikt, at statsstøttereglerne skal revideres for at afspejle disse politiske målsætninger, bidrage til en omkostningseffektiv omstilling til klimaneutralitet og lette udfasningen af fossile brændsler, navnlig de mest forurenende, og samtidig sikre lige konkurrencevilkår på det indre marked. Disse retningslinjer er resultatet af denne revision.
5. For at forhindre, at statsstøtte fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene på det indre marked og påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne, fastsættes i artikel 107, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde princippet om

¹ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Det Europæiske Råd, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget, Den europæiske grønne pagt (COM(2019) 640 final).

² Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Det Europæiske Råd, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget, Styrkelse af Europas klimaambitioner for 2030 Investering i en klimaneutral fremtid til gavn for borgerne (COM(2020) 562 final).

³ [Retsgrundlag indsættes, når det er vedtaget af medlovgiverne].

⁴ <https://www.consilium.europa.eu/media/47296/1011-12-20-euco-conclusions-en.pdf>.

⁵ [Henvielse indsættes, når pakken er vedtaget af kollegiet].

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020SC0098&from=DA>.

forbud mod statsstøtte. I visse tilfælde kan statsstøtte dog være forenelig med det indre marked i medfør af traktatens artikel 107, stk. 2 og 3.

6. Medlemsstaterne skal anmelde statsstøtte efter traktatens artikel 108, stk. 3, bortset fra foranstaltninger, der opfylder betingelserne i en gruppefritagelsesforordning, som er vedtaget af Kommissionen i henhold til artikel 1 i Rådets forordning (EU) 2015/1588⁷.
7. Disse retningslinjer indeholder vejledning om, hvordan Kommissionen vil vurdere foreneligheden af miljøbeskyttelse, herunder klimabeskyttelse, og energistøtteforanstaltninger, der er omfattet af anmeldelsespligten i traktatens artikel 107, stk. 3, litra c). Enhver henvisning til "miljøbeskyttelse" i disse retningslinjer bør forstås som en henvisning til miljøbeskyttelse, herunder klimabeskyttelse.
8. I henhold til traktatens artikel 107, stk. 3, litra c), kan en støtteforanstaltning erklæres forenelig med det indre marked, hvis to betingelser — en positiv og en negativ — er opfyldt. Den positive betingelse er, at støtten skal fremme udviklingen af en økonomisk aktivitet. Den negative betingelse er, at støtten ikke må ændre samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse.
9. Selv om det er almindeligt anerkendt, at konkurrenceprægede markeder har tendens til at skabe effektive resultater med hensyn til priser, produktion og anvendelse af ressourcer, kan det være nødvendigt med statslig indgriben for at fremme udviklingen af visse økonomiske aktiviteter, som slet ikke ville udvikle sig eller ikke ville udvikle sig i samme tempo eller på samme vilkår uden støtte. Foranstaltningen bidrager dermed til intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst.
10. I forbindelse med miljøbeskyttelse betyder miljømæssige eksterne virkninger, manglende information og manglende koordinering, at markedsdeltagerne ikke tager fuldt hensyn til omkostninger og fordele ved en økonomisk aktivitet, når de træffer beslutninger om forbrug, investeringer og produktion på trods af lovgivningsmæssige indgreb. Disse markedssvigt, dvs. situationer, hvor markeder, hvis de overlades til sig selv, sandsynligvis ikke vil skabe effektive resultater, fører ikke nødvendigvis til optimal velfærd for forbrugerne og samfundet som helhed, hvilket resulterer i et utilstrækkeligt miljøbeskyttelsesniveau i forhold til de økonomiske aktiviteter, der udføres uden statsstøtte.

2. ANVENDELSESOMRÅDE OG DEFINITIONER

2.1 Anvendelsesområde

11. Disse retningslinjer finder anvendelse på statsstøtte, der ydes for at fremme udviklingen af økonomiske aktiviteter på en måde, der forbedrer miljøbeskyttelsen, samt på aktiviteter i energisektoren, der er omfattet af traktaten, for så vidt støtteforanstaltningerne er omfattet af afsnit 2.2 i disse retningslinjer. Disse retningslinjer finder således også anvendelse på de sektorer, der er omfattet af specifikke EU-regler om statsstøtte, medmindre sådanne specifikke EU-regler fastsætter

⁷ Rådets forordning (EU) 2015/1588 af 13. juli 2015 om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på visse former for horisontal statsstøtte (EUT L 248 af 24.9.2015, s. 1).

andet eller indeholder bestemmelser om støtte til miljøbeskyttelse eller støtte i energisektoren, der gælder for samme foranstaltning, i hvilket tilfælde de sektorspecifikke regler har forrang. Disse retningslinjer har forrang for punkt 17, litra b), i luftfartsretningslinjerne⁸ med hensyn til miljøstøtteforanstaltninger til fordel for store lufthavne med et passagertal på over 5 mio. om året, uden at dette berører fremtidige ændringer af disse retningslinjer.

12. Disse retningslinjer gælder ikke for:

- (a) udvikling og fremstilling af miljøvenlige produkter, maskiner eller transportmidler med henblik på brug af færre naturressourcer og foranstaltninger gennemført i fabrikker eller andre produktionsanlæg for at forbedre sikkerheden eller sundheden⁹
- (b) statsstøtte til forskning, udvikling og innovation, som er underkastet rammebestemmelserne i Kommissionens meddelelse om rammebestemmelser for statsstøtte til forskning, udvikling og innovation¹⁰
- (c) statsstøtte til forbedring af biodiversiteten, der er omfattet af andre statsstøtteregler (nemlig reglerne om levering af tjenesteydelser af almen økonomisk interesse¹¹, om statsstøtte i landbrugs- og skovbrugssektoren¹² eller i sektoren for primærproduktion inden for fiskeri og akvakultur¹³)
- (d) statsstøtte til kerneenergi.

13. Støtte til miljøbeskyttelse og energi må ikke ydes til kriseramte virksomheder som defineret i rammebestemmelserne for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte ikkefinansielle virksomheder¹⁴.

14. Ved vurderingen af støtte til en virksomhed, der ikke har efterkommet et krav om tilbagebetaling af støtte, som Kommissionen ved en tidligere afgørelse har fundet

⁸ Meddelelse fra Kommissionen — Retningslinjer for statsstøtte til lufthavne og luftfartsselskaber (EUT C 99 af 4.4.2014, s. 3).

⁹ Miljøstøtte er generelt mindre konkurrencefordrejende og mere effektiv, hvis den ydes til forbrugeren/brugeren af miljøvenlige produkter i stedet for producenten/fabrikanten af miljøvenlige produkter. Dette berører ikke medlemsstaternes mulighed for at yde miljøstøtte til virksomheder for at øge miljøbeskyttelsen af deres fremstillingsaktiviteter.

¹⁰ Meddelelse fra Kommissionen — rammebestemmelser for statsstøtte til forskning og udvikling og innovation (EUT C 198 af 27.6.2014, s. 1).

¹¹ Meddelelse fra Kommissionen — Den Europæiske Unions rammebestemmelser for statsstøtte i form af kompensation for offentlig tjeneste (EUT C 8 af 11.1.2012, s. 15).

¹² Retningslinjer for statsstøtte i landbrugs- og skovbrugssektoren og i landdistrikter 2014-2020 (EUT C 204 af 1.7.2014, s. 1).

¹³ Meddelelse fra Kommissionen — Retningslinjer for behandling af statsstøtte til fiskeri- og akvakultursektoren (EUT C 217 af 2.7.2015, s. 1).

¹⁴ Meddelelse fra Kommissionen — Rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte ikkefinansielle virksomheder (EUT C 249 af 31.7.2014, s. 1).

ulovlig og uforenelig med det indre marked, vil Kommissionen tage hensyn til det støttebeløb, der endnu ikke er tilbagebetalt¹⁵.

2.2 Støtteforanstaltninger omfattet af disse retningslinjer

15. Kommissionen har indkredset en række kategorier af miljøbeskyttelses- og energiforanstaltninger, for hvilke statsstøtte på visse betingelser kan være forenelig med det indre marked i henhold til traktatens artikel 107, stk. 3, litra c):
- (a) støtte til reduktion og fjernelse af drivhusgasemissioner, herunder gennem støtte til vedvarende energi
 - (b) støtte til forbedring af bygningers energimæssige ydeevne og miljøpræstationer
 - (c) støtte til erhvervelse og leasing af renere transportmidler (der anvendes til luft-, vej-, jernbane-, sø- og kysttransport samt transport ad indre vandveje af passagerer og gods) og til eftermontering af transportmidler, således at de kan betragtes som renere transportmidler, og støtte til renere serviceudstyr
 - (d) støtte til etablering af opladnings- eller optankningsinfrastruktur til nulemissionstransportmidler og renere transportmidler
 - (e) støtte til ressourceeffektivitet og til støtte for omstillingen til en cirkulær økonomi
 - (f) støtte til forebyggelse eller reduktion af forurening bortset fra drivhusgasser
 - (g) støtte til rensning af forurenede grunde, genopretning af naturtyper og økosystemer, beskyttelse eller genopretning af biodiversitet og naturbaserede løsninger til klimatilpasning
 - (h) støtte i form af nedsættelser af skatter og afgifter eller skattelignende afgifter
 - (i) støtte til elforsyningssikkerhed
 - (j) støtte til energiinfrastruktur
 - (k) støtte til fjernvarme og fjernkøling
 - (l) støtte i form af nedsættelser af elafgifter til energiintensive brugere
 - (m) støtte til lukning af kul, tørv og olieskifer
 - (n) støtte til undersøgelser eller konsulentbistand vedrørende miljøbeskyttelse og energi.

¹⁵ Se dom afsagt af Retten i Første Instans af 13. september 1995, Frankrig mod Kommissionen, forenede sager T-244/93 og T-486/93, ECLI:EU:T:1995:160, præmis 56. Se også meddelelse fra Kommissionen — Kommissionens meddelelse om tilbagesøgning af ulovlig og uforenelig statsstøtte (EUT C 247 af 23.7.2019, s. 1).

2.3 Retningslinjernes opbygning

16. Kapitel 3 indeholder de forenelighedskriterier, der generelt finder anvendelse på de forskellige kategorier af støtte, som er omfattet af disse retningslinjer. Afsnit 3.2.1.3.1 om kumulering finder anvendelse på alle kategorier af støtte, der er omfattet af disse retningslinjer. I kapitel 4 fastsættes specifikke forenelighedskriterier, som finder anvendelse på de støtteforanstaltninger, der er omfattet af de forskellige afsnit i kapitlet. Forenelighedskriterierne i kapitel 3 finder anvendelse, medmindre der er fastsat mere specifikke bestemmelser i de specifikke afsnit i kapitel 4.
17. Betingelserne i disse retningslinjer gælder for støtteordninger og individuel støtte, uanset om støtten er baseret på en støtteordning eller ydes ad hoc, medmindre andet er fastsat.

2.4 Definitioner

18. I disse retningslinjer forstås ved:
 - (1) "ad hoc-støtte": støtte, der ikke ydes inden for rammerne af en støtteordning
 - (2) "støtteintensitet": bruttostøttebeløb udtrykt i procent af de støtteberettigede omkostninger. Alle de anvendte tal skal være tallene før eventuelle fradrag af skatter eller andre afgifter. Hvis støtten ydes som andet end tilskud, skal støttebeløbet være støttens bruttosubventionsækvivalent. Støtte, der udbetales i flere rater, tilbagediskonteres til værdien på det tidspunkt, hvor den blev ydet. Den rentesats, der anvendes til tilbagediskontering og til beregning af støttebeløbet i forbindelse med lån på lempelige vilkår, er den gældende referencesats på tildelingstidspunktet. Støtteintensiteten beregnes pr. støttemodtager
 - (3) "støtteberettigede områder": områder, som på det tidspunkt, hvor støtten ydes, er udpeget i et godkendt regionalstøttekort i henhold til traktatens artikel 107, stk. 3, litra a) og c)
 - (4) "balancering": for elektricitet balancering som defineret i artikel 2, nr. 10), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/943¹⁶
 - (5) "balanceansvarlig aktør": balanceansvarlig aktør som defineret i artikel 2, nr. 14), i forordning (EU) 2019/943
 - (6) "biodiversitet": biodiversitet som defineret i artikel 2, nr. 15), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/852¹⁷
 - (7) "biobrændstoffer": biobrændstoffer som defineret i artikel 2, nr. 33), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/2001¹⁸

¹⁶ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/943 af 5. juni 2019 om det indre marked for elektricitet (EUT L 158 af 14.6.2019, s. 54).

¹⁷ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/852 af 18. juni 2020 om fastlæggelse af en ramme til fremme af bæredygtige investeringer og om ændring af forordning (EU) 2019/2088 (EUT L 198 af 22.6.2020, s. 13).

- (8) "biogas": biogas som defineret i artikel 2, nr. 28), i direktiv (EU) 2018/2001
- (9) "flydende biobrændsler": flydende brændstof som defineret i artikel 2, nr. 32), i direktiv (EU) 2018/2001
- (10) "biomasse": den bionedbrydelige del af produkter, affald og restprodukter af biologisk oprindelse som defineret i artikel 2, nr. 24), i direktiv (EU) 2018/2001
- (11) "biomassebrændsel": biomassebrændsel som defineret i artikel 2, nr. 27), i direktiv (EU) 2018/2001
- (12) "kapacitetsmekanisme": en foranstaltning til elforsyningssikkerhed som defineret i forordning (EU) 2019/943
- (13) "kulstofopsamling og -lagring" eller "CCS": en række teknologier, som opsamler den kuldioxid (CO₂), der udledes fra industrianlæg, som anvender fossile brændstoffer eller biomasse, herunder kraftværker og affald-til-energi-anlæg [eller opfanger det direkte fra den omgivende luft], transporterer den til et lagringsanlæg og injicerer den i velegnede underjordiske geologiske formationer med henblik på permanent lagring af CO₂
- (14) "kulstofopsamling og -anvendelse" eller "CCU": en række teknologier, som opsamler den CO₂, der udledes fra industrianlæg, som anvender fossile brændstoffer eller biomasse, herunder kraftværker og affald-til-energi-anlæg [eller opfanger det direkte fra den omgivende luft], og transporterer det til et CO₂-forbrugs- eller anvendelsessted
- (15) "CO₂-ækvivalent": en metrisk måleenhed, der anvendes til at sammenligne emissioner fra forskellige drivhusgasser på grundlag af deres globale opvarmningspotentiale¹⁹ ved at omregne mængder af andre gasser til den tilsvarende mængde kuldioxid med samme globale opvarmningspotentiale
- (16) "CO₂-fjernelse": menneskeskabt aktivitet, der fjerner CO₂ fra atmosfæren og permanent lagrer den i geologiske, terrestriske eller marine reservoirer eller i produkter. Det omfatter eksisterende og potentielt menneskeskabte forbedringer af biologiske eller geokemiske dræn og direkte luftopsamling og -lagring, men ikke naturlig CO₂-optagelse, der ikke direkte skyldes menneskelige aktiviteter
- (17) "certifikatordning" eller "leverandørforpligtelsesordning": en ordning, hvor der skabes værdi for levering af varer eller tjenesteydelser ved at certificere disse varer eller tjenesteydelser og pålægge leverandører eller forbrugere en forpligtelse til at købe certifikater
- (18) "renere groundhandlingudstyr": udstyr, der anvendes til serviceaktiviteter i forbindelse med lufttransport, og som har ingen direkte CO₂-emissioner (udstødningsemissioner)

¹⁸ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2018/2001/EF af 11. december 2018 om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder (EUT L 328 af 5.6.2009, s. 82).

¹⁹ Som defineret i den seneste vurderingsrapport fra Det Internationale Panel om Klimaændringer.

- (19) "renere terminaludstyr": udstyr, der anvendes til lastning, losning og omladning af varer og intermodale lasteenheder og til transport af gods inden for terminalområdet, og som har ingen direkte CO₂-emissioner (udstødningsemissioner)
- (20) "renere transportmiddel":
- (a) et vej køretøj i klasse M1, M2 eller N1, der opfylder definitionen af "renere køretøj" i artikel 4, nr. 4), litra a), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/1161²⁰
 - (b) et vej køretøj i klasse M3, N2 eller N3, der opfylder følgende definitioner:
 - indtil den 31. december 2025 for køretøjer, der er omfattet af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/1242²¹: definitionen af "tungt lavemissionskøretøj" i artikel 3, nr. 12), i nævnte forordning
 - indtil den 31. december 2025 for køretøjer, der ikke er omfattet af forordning 2019/1242: definitionen af "tungt nulemissionskøretøj" i artikel 4, nr. 4), litra b), i direktiv (EU) 2019/1161
 - fra den 1. januar 2026: definitionen af "tungt nulemissionskøretøj" i artikel 4, nr. 5), i direktiv (EU) 2019/1161
 - (c) et køretøj i klasse L (to- eller trehjulede køretøjer eller quadricykler) med udstødningsemissioner af CO₂ svarende til 0 g CO₂e/km beregnet i overensstemmelse med emissionsprøvningen i artikel 4 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 168/2013²²
 - (d) et indlandsfartøj til passager- eller godstransport, som har ingen direkte CO₂-emissioner (udstødningsemissioner), eller indtil den 31. december 2025
 - (i) et indlandsfartøj til godstransport, som har direkte CO₂-emissioner (udstødningsemissioner) pr. tonkilometer (gCO₂/tkm) beregnet (eller estimeret, hvis der er tale om nye fartøjer) ved hjælp af energieffektivitetsindikatoren²³, der er 50 % lavere end den gennemsnitlige referenceværdi for CO₂-emissioner, som er fastsat for

²⁰ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/1161 af 20. juni 2019 om ændring af direktiv 2009/33/EF om fremme af renere og mere energieffektive køretøjer til vejtransport (EUT L 188 af 12.7.2019, s. 116).

²¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/1242 af 20. juni 2019 om fastsættelse af præstationsnormer for nye tunge køretøjers CO₂-emissioner og om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 595/2009 og (EU) 2018/956 og Rådets direktiv 96/53/EF (EUT L 198 af 25.7.2019, s. 202).

²² Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 168/2013 af 15. januar 2013 om godkendelse og markedsovervågning af to- og trehjulede køretøjer samt quadricykler (EUT L 60 af 2.3.2013, s. 52).

²³ Energieffektivitetsindikatoren defineres som masseforholdet for udledt CO₂ pr. transportenhed. Det er en repræsentativ værdi for skibsdriftens energieffektivitet over en sammenhængende periode, som repræsenterer fartøjets samlede handelsmønstre. Vejledning i beregning af denne indikator findes i dokument MEPC.1/Circ. 684 fra IMO.

tunge køretøjer (undergruppe 5-LH) i overensstemmelse med artikel 11 i forordning 2019/1242

- (ii) et indlandsfartøj til passagertransport, som har en hybridmotor eller dobbeltbrændstofmotor, der afleder mindst 50 % af sin energi fra CO₂-emissionsbrændstoffer med ingen direkte emissioner (udstødningsemissioner), eller plug-in-effekt til normal drift
- (e) et hav- og kystfartøj til passager- eller godstransport, et fartøj til havneoperationer eller til hjælpeaktiviteter, der har ingen direkte CO₂-emissioner (udstødningsemissioner), eller indtil den 31. december 2025:
 - (i) har en hybridmotor eller dobbeltbrændstofmotor, der afleder mindst 25 % af sin energi fra CO₂-emissionsbrændstoffer med ingen direkte emissioner (udstødningsemissioner), eller plug-in-effekt til normal drift på havet og i havne
 - (ii) har et opnået dimensionsindeks for energieffektivitet (EEDI) på 10 % i henhold til de EEDI-krav, der var gældende den 1. april 2022²⁴, og fartøjet er i stand til at køre på CO₂-emissionsbrændstoffer med ingen direkte emissioner (udstødningsemissioner) eller på brændstoffer fra vedvarende energikilder.
- (f) et sø- og kystfartøj til godstransport, der udelukkende anvendes til kyst- og nærskibsfart, og som er beregnet til at muliggøre modalskift af gods, der i øjeblikket transporteres ad landvejen til havet, og som har direkte CO₂-emissioner (udstødningsemissioner) beregnet ved hjælp af Den Internationale Søfartsorganisations (IMO's) designindeks for energieffektivitet (EEDI)²⁵, som er 50 % lavere end den gennemsnitlige referenceværdi for CO₂-emissioner, der er defineret for tunge køretøjer (undergruppe 5-LH) i overensstemmelse med artikel 11 i forordning 2019/1242
- (g) rullende materiel med ingen direkte CO₂-emissioner (udstødningsemissioner) eller rullende materiel, der har ingen direkte CO₂-emissioner, når det kører på et spor med den nødvendige infrastruktur, og anvender en konventionel motor, hvor en sådan infrastruktur ikke er tilgængelig (elektrodiesel)
- (h) et luftfartøj med en certificeret metrisk værdi, der med mindst 10 % overstiger de seneste miljøbeskyttelsesstandarder fra Organisationen for

²⁴ EEDI-krav som vedtaget af Den Internationale Søfartsorganisations Komité til Beskyttelse af Havmiljøet på dens 75. samling. Fartøjer, der falder ind under de skibstyper, der er fastsat i MARPOL-konventionens bilag VI, regel 2, men som ikke betragtes som et nyt skib i henhold til denne regel, kan levere en opnået EEDI-værdi beregnet på frivillig basis i overensstemmelse med MARPOL-konventionens bilag VI, kapitel 4, og få disse beregninger kontrolleret i overensstemmelse med MARPOL-konventionens bilag VI, kapitel 2.

²⁵ Designindeks for energieffektivitet:
<http://www.imo.org/fr/MediaCentre/HotTopics/GHG/Pages/EEDI.aspx>).

International Civil Luftfart (ICAO) i bilag 16 til Chicagokonventionen²⁶, herunder de CO₂-metriske værdier for luftfartøjer "ny type", jf. artikel 9, nr. 2), i forordning (EU) nr. 2018/1139²⁷, eller alternativt, hvis det erstatter et luftfartøj, der allerede overskrider de seneste ICAO-standarder for støj- og miljøbeskyttelse, for luftfartøjer af "ny type", der er indeholdt i bilag 16 til Chicagokonventionen og som omhandlet i artikel 9, nr. 2), i forordning (EU) 2018/1139, et luftfartøj, der forbedrer miljøbeskyttelsesniveauet med mindst 10 % sammenlignet med det luftfartøj, der udskiftes

- (21) "renere serviceudstyr": renere terminaludstyr og renere groundhandlingudstyr
- (22) "kraftvarmeproduktion": kraftvarmeproduktion som defineret i artikel 2, nr. 30), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/27/EU²⁸
- (23) "forurenede grund": en grund, hvor der er konstateret forekomst af materialer eller stoffer, der skyldes menneskelige aktiviteter, i et sådant omfang, at de udgør en betydelig risiko for menneskers sundhed eller miljøet, under hensyntagen til den aktuelle og godkendte fremtidige brug af grunden
- (24) "demonstrationsprojekt": et projekt, der demonstrerer en teknologi som den første af sin art i Unionen, og som repræsenterer en betydelig innovation, der rækker langt ud over det aktuelle kommercielle niveau
- (25) "digitalisering": indførelse af teknologier, der udføres ved hjælp af elektronisk udstyr og/eller systemer, som gør det muligt at øge produktfunktionaliteten, udvikle onlinetjenester, modernisere processer eller migrere til forretningsmodeller baseret på disintermediation af vareproduktion og -levering, hvilket i sidste ende har en transformerende virkning
- (26) "bortskaffelse": bortskaffelse som defineret i artikel 3, nr. 19), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/98/EF²⁹
- (27) "distributionssystemoperatør" (DSO): distributionssystemoperatør som defineret i artikel 2, nr. 29), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/944
- (28) "fjernvarme" eller "fjernkøling": fjernvarme eller fjernkøling som defineret i artikel 2, nr. 19), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/31/EU

²⁶ Konventionen angående international civil luftfart, underskrevet i Chicago den 7. december 1944.

²⁷ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1139 af 4. juli 2018 om fælles regler for civil luftfart og oprettelse af Den Europæiske Unions Luftfartssikkerhedsagentur og om ændring af forordning (EF) nr. 2111/2005, (EF) nr. 1008/2008, (EU) nr. 996/2010, (EU) nr. 376/2014 og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/30/EU og 2014/53/EU og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 552/2004 og (EF) nr. 216/2008 og Rådets forordning (EØF) nr. 3922/91.

²⁸ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/27/EU af 25. oktober 2012 om energieffektivitet, om ændring af direktiv 2009/125/EF og 2010/30/EU samt om ophævelse af direktiv 2004/8/EF og 2006/32/EF (EUT L 315 af 14.11.2012, s. 1), som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/2002 af 11. december 2018.

²⁹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/98/EF af 19. november 2008 om affald og om ophævelse af visse direktiver (EUT L 312 af 22.11.2008, s. 3).

- (29) "fjernvarme- og fjernkølingssystemer": varmereproduktionsanlæg (varme-/køleproduktionsanlæg), lagrings- og distributionsnettet til opvarmning/køling (både "primære" rørledninger (transmissionsrørledninger) og "sekundære" rørledninger til levering af varme til forbrugerne). Henviſning til fjernvarme ſkal fortolkes ſom fjernvarme- og/eller fjernkølingssystemer, afhængigt af om nettene leverer varme eller køling i fællesskab eller ſeparat
- (30) "miljøinnovation": alle former for innovative aktiviteter, herunder nye produktionsprocesser, nye produkter eller tjenester og nye ledelses- og forretningsmetoder, der resulterer i eller har til formål i væſentlig grad at forbedre miljøbeſkyttelſen og reducere miljøvirkningerne af forurening betydeligt. Med henblik på denne definition betragtes følgende ikke ſom innovationer:
- (a) aktiviteter, der kun fører til mindre ændringer eller forbedringer af miljøbeſkyttelſen
 - (b) en forøgelse af produktions- eller servicekapaciteten ved tilføjelse af produktions- eller logistiksystemer, der er meget lig dem, ſom allerede er i brug
 - (c) ændringer i forretningspraksis, tilrettelæggelse af arbejdspladsen eller eksterne relationer, der er baseret på organisatoriske metoder, ſom allerede er i brug i virksomheden
 - (d) ændret ledelsesstrategi
 - (e) fusioner og virksomhedsovertagelser
 - (f) ophør med at anvende en proces
 - (g) almindelig udskiftning eller udvidelse af kapitalapparatet
 - (h) ændringer, der udelukkende ſkyldes ændrede faktorpriser, tilpasning, regelmæssige ſæsonudſving eller andre konjunkturudſving
 - (i) handel med nye eller væſentligt forbedrede produkter
- (31) "økosystem": økosystem ſom defineret i artikel 2, nr. 13), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/852
- (32) "energieffektivitet": forholdet mellem resultat i form af ydeevne, tjenesteydelſer, varer eller energi og tilførsel i form af energi
- (33) "energieffektiv fjernvarme og fjernkøling": fjernvarme og fjernkøling ſom defineret i artikel 2, nr. 41), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/27/EU

som omhandlet i artikel 2, nr. 20), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/2001³⁰

- (34) "energi fra vedvarende energikilder": energi produceret i anlæg, hvor der udelukkende benyttes energi fra vedvarende energikilder som defineret i artikel 2, nr. 1), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2018/2001³¹, samt den andel af energi udtrykt i varmegærdi, der fremstilles på grundlag af vedvarende energikilder i hybridanlæg, hvor der også benyttes konventionelle energikilder, og omfatter elektricitet fra vedvarende energikilder, som benyttes til opfyldning af lagringssystemer, der er forbundet bag måleren (installeret i fællesskab eller som supplement til det vedvarende anlæg), men ikke elektricitet fremstillet på grundlag af lagringssystemer
- (35) "energiinfrastruktur": fysisk udstyr eller anlæg, der befinder sig inden for EU eller forbinder EU og et eller flere tredjelande, og som falder ind under følgende kategorier:
- (a) med hensyn til elektricitet:
- (i) transmissions- og distributionssystemer, idet der ved "transmission" forstås transport af elektricitet via det sammenkoblede system for meget høj spænding og højspænding med henblik på levering til slutkunder eller distributører, men ikke forsyning, og idet der ved "distribution" forstås transport af elektricitet via høj-, mellemspændings- og lavspændingsdistributionssystemer med henblik på levering til kunder, men ikke forsyning
- (ii) udstyr eller anlæg, der er væsentlige for systemer defineret i nr. i) med henblik på sikkerhed, sikring og effektiv drift, herunder beskyttelses-, overvågnings- og kontrolsystemer på alle spændingsniveauer og transformerstationer
- (iii) "fuldt integrerede netkomponenter": fuldt integrerede netkomponenter som defineret i artikel 2, nr. 51), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2019/944/EU³²
- (iv) intelligente elnet, dvs. systemer og komponenter, der integrerer informations- og kommunikationsteknologier gennem operationelle digitale platforme, kontrolsystemer og sensorteknologier både på transmissions- og distributionsniveau, med henblik på et mere effektivt og intelligent eltransmissions- og distributionsnet, øget kapacitet til at

³⁰ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/27/EU af 25. oktober 2012 om energieffektivitet, om ændring af direktiv 2009/125/EF og 2010/30/EU samt om ophævelse af direktiv 2004/8/EF og 2006/32/EF (EUT L 315 af 14.11.2012, s. 1), som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/2002 af 11. december 2018.

³¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2018/2001/EF af 11. december 2018 om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder (EUT L 328 af 5.6.2009, s. 82).

³² Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/944 af 5. juni 2019 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ændring af direktiv 2012/27/EU (EUT L 158 af 14.6.2019, s. 125).

integrere nye former for produktion, lagring og forbrug og fremme af nye forretningsmodeller og markedsstrukturer

- (v) offshoreelektricitetsnet, dvs. udstyr eller installation af infrastruktur til transmission eller distribution af elektricitet som defineret i punkt i) ovenfor, som har dobbelt funktionalitet: sammenkobling og transmission eller distribution af vedvarende offshoreelektricitet fra offshoreproduktionsanlæg til et, to eller flere lande. Dette omfatter også alt udstyr eller anlæg tæt på kysten, der er nødvendige for sikkerhed, sikring og effektiv drift, herunder beskyttelses-, overvågnings- og kontrolsystemer og nødvendige transformerstationer, hvis de også sikrer teknologisk interoperabilitet og bl.a. grænsefladekompatibilitet mellem forskellige teknologier

(b) med hensyn til gas:

- (i) transmissions- og distributionsrørledninger til transport af naturgas, biogas og vedvarende gasser af ikkebiologisk oprindelse, som indgår i et net, bortset fra højtryksrørledninger, der anvendes til opstrømsdistribution af naturgas
- (ii) underjordiske lagre tilsluttet de i nr. i) omhandlede højtryksgasrørledninger
- (iii) modtagelses-, oplagrings-, forgasnings- eller trykfaldsfaciliteter til flydende naturgas (LNG) eller komprimeret naturgas (CNG)
- (iv) udstyr eller anlæg, der er afgørende for, at systemet drives sikkert, forsvarligt og effektivt eller for at muliggøre dobbeltrettet gastransmission, herunder kompressorstationer
- (v) intelligente gasnet, dvs. ethvert af følgende udstyr eller anlæg, der har til formål at muliggøre og lette integrationen af vedvarende og kulstoffattige gasser (herunder biomethan eller hydrogen) i nettet: digitale systemer og komponenter, der integrerer informations- og kommunikationsteknologier, kontrolsystemer og sensorteknologier for at skabe de nødvendige forudsætninger for interaktiv og intelligent overvågning, måling, kvalitetskontrol og forvaltning af produktion, transmission, distribution og forbrug af gas inden for et gasnet. Desuden kan intelligente net også omfatte udstyr, der gør det muligt at vende strømmene fra distributions- til transmissionsniveau og foretage relaterede nødvendige opgraderinger af det eksisterende net

(c) med hensyn til brint:

- (i) transmissionsrørledninger til højtrykstransport af brint samt distributionsrørledninger til lokal distribution af brint, der giver adgang til flere netbrugere på et gennemsigtigt og ikkediskriminerende grundlag
- (ii) underjordiske oplagringsfaciliteter, der er tilsluttet de i nr. i) omhandlede højtryksbrinttransmissions- eller distributionsledninger

- (iii) afsendelses-, modtagelses-, oplagings-, forgasnings- eller trykfaldsfaciliteter for brint eller brint bundet til andre kemiske stoffer med det formål at tilføre brint til nettet
- (iv) alt udstyr eller alle anlæg, der er afgørende for brintsystemets sikkerhed, sikring og effektive drift, eller som skaber de nødvendige forudsætninger for tovejskapacitet, herunder kompressorstationer.

Ethvert af de aktiver, der er anført i nr. i), ii), iii) og iv), kan være nyopførte aktiver eller aktiver, der omdannes fra naturgas til brint ("konverteret"), eller en kombination af de to.

Aktiver, der er opført under nr. i), ii), iii) og iv), og som er underlagt tredjepartsadgang, betragtes som energiinfrastruktur

(d) med hensyn til kuldioxid:

- (i) rørledninger, bortset fra opstrømsrørledningsnet, der anvendes til transport af kuldioxid fra mere end én kilde, dvs. industrianlæg (herunder kraftværker), der producerer kuldioxidgas ved forbrænding eller andre kemiske reaktioner, som involverer fossile eller ikkefossile kulstofholdige forbindelser, med henblik på permanent geologisk lagring af kuldioxid i henhold til artikel 3 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/31/EF³³ eller med henblik på anvendelse af kuldioxid som råvare eller for at øge udbyttet fra biologiske processer
- (ii) anlæg til likvefaktion og bufferlagring af kuldioxid med henblik på videre transport
- (iii) infrastruktur i en geologisk formation, der anvendes til geologisk lagring af kuldioxid i henhold til artikel 3 i direktiv 2009/31/EF, samt tilhørende anlæg på jordoverfladen og injektionsanlæg
- (iv) udstyr eller anlæg, der er væsentligt for, at det pågældende system kan fungere tilfredsstillende, sikkert og effektivt, herunder beskyttelses-, overvågnings- og kontrolsystemer.

Aktiver, der er opført under nr. i), ii), iii) og iv), og som er underlagt tredjepartsadgang, betragtes som energiinfrastruktur

- (e) infrastruktur, der anvendes til transmission eller distribution af varme/damp/køling fra flere producenter/brugere, baseret på anvendelse af nulemissionsvarme/kulstoffattig varme/damp eller spildvarme fra industrielle anvendelser

³³ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/31/EF af 23. april 2009 om geologisk lagring af kuldioxid og om ændring af Rådets direktiv 85/337/EØF, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF, 2001/80/EF, 2004/35/EF, 2006/12/EF, 2008/1/EF og forordning (EF) nr. 1013/2006 (EUT L 140 af 5.6.2009, s. 114).

- (f) projekter af fælles interesse eller projekter af gensidig interesse som defineret i artikel 2 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 347/2013 og artikel 170 i TEUF³⁴
- (g) andre infrastrukturkategorier vedrørende infrastruktur, der muliggør fysisk eller trådløs forbindelse af nulemissionsenergi/lavemissionsenergi mellem producenter og brugere fra flere adgangspunkter og exitpunkter, og som tredjeparter, der ikke tilhører infrastrukturejeren/infrastrukturforvalterne, har adgang til.

Aktiver, der er opført under litra a) til g), og som er bygget til én bruger eller en lille gruppe af på forhånd identificerede brugere, og som er skræddersyet til deres behov ("dedikeret infrastruktur"), betragtes ikke som energiinfrastruktur

- (36) "energimæssig ydeevne": en bygnings energimæssige ydeevne som defineret i artikel 2, nr. 4), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/31/EU³⁵
- (37) "energibesparelser": energibesparelser som defineret i artikel 2, nr. 5), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/27/EU³⁶
- (38) "miljøbeskyttelse": enhver foranstaltning, der har til formål at afhjælpe eller forebygge forurening eller anden skade på fysiske omgivelser, økosystemer eller naturressourcer som følge af menneskelige aktiviteter, herunder at afbøde klimaændringer, mindske risikoen for sådanne skader, beskytte og genoprette biodiversiteten eller føre til en mere effektiv udnyttelse af naturressourcerne, herunder energibesparende foranstaltninger og anvendelse af vedvarende energikilder og andre teknikker til reduktion af drivhusgasemissioner og andre forurenende stoffer, samt at skifte til modeller for cirkulær økonomi for at mindske anvendelsen af primære materialer og øge effektiviteten. Dette omfatter også foranstaltninger, der styrker tilpasningsevnen og minimerer sårbarheden over for klimapåvirkninger
- (39) "miljøsatter og -afgifter": skatter eller afgifter, hvis skatte- eller afgiftsgrundlag har en klar negativ miljøpåvirkning, eller som har til formål at belægge visse aktiviteter, varer eller tjenester med skat eller afgift, således at miljøomkostningerne kan indregnes i deres pris, og/eller således at producenter og forbrugere kanaliseres mod aktiviteter, der i højere grad skåner miljøet
- (40) "ressourcetilstrækkelighed": et niveau af produceret kapacitet, der anses for at være tilstrækkeligt til at dække efterspørgslen i medlemsstaten i en given periode, baseret på anvendelsen af en konventionel statistisk indikator, der anvendes af

³⁴ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 347/2013 af 17. april 2013 om retningslinjer for den transeuropæiske energiinfrastruktur og om ophævelse af beslutning nr. 1364/2006/EF og ændring af forordning (EF) nr. 713/2009, (EF) nr. 714/2009 og (EF) nr. 715/2009 (EUT L 115 af 25.4.2013, s. 39).

³⁵ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/31/EU af 19. maj 2010 om bygningers energimæssige ydeevne (EUT L 153 af 18.6.2010, s. 13).

³⁶ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/27/EU af 25. oktober 2012 om energieffektivitet, om ændring af direktiv 2009/125/EF og 2010/30/EU samt om ophævelse af direktiv 2004/8/EF og 2006/32/EF (EUT L 315 af 14.11.2012, s. 1).

organisationer, som EU-institutionerne anerkender som havende en væsentlig rolle i skabelsen af et indre marked for elektricitet, f.eks. det europæiske net af elektricitetstransmissionssystemoperatører (ENTSO-E)

- (41) "producent": en virksomhed, der producerer elektrisk strøm til kommercielle formål
- (42) "højeffektiv kraftvarmeproduktion": højeffektiv kraftvarmeproduktion som defineret i artikel 34, nr. 2), i direktiv 2012/27/EU
- (43) "ubalancer": afvigelser mellem en balanceansvarlig parts produktion, forbrug og kommercielle transaktioner inden for en given periode for afregning af ubalancer
- (44) "afregning af ubalancer": en finansiell afregningsmekanisme, der har til formål at inddrive de omkostninger ved balancering, der finder anvendelse på balanceansvarlige parter ubalancer
- (45) "periode for afregning af ubalancer": periode for afregning af ubalancer som defineret i artikel 15, nr. 2), i forordning (EU) 2019/943
- (46) "individuel støtte": ad hoc-støtte og anmeldelsespligtige støttetildelinger på grundlag af en støtteordning
- (47) "afbrydelighedsordning": en foranstaltning til elforsyningssikkerhed, der har til formål at sikre en stabil frekvens i elektricitetssystemet og løse forsyningssikkerhedsproblemer på kort sigt, herunder ved at afbryde belastningen
- (48) "naturbaseret løsning": en foranstaltning, der har til formål at beskytte, forvalte og genoprette naturlige eller ændrede økosystemer på en bæredygtig måde, som tackler samfundsmæssige udfordringer effektivt og tilpasningsmæssigt og samtidig skaber fordele for menneskers trivsel og biodiversitet
- (49) "netreserve": en foranstaltning til elforsyningssikkerhed, der har til formål at kompensere for en systemisk og langsigtet utilstrækkelighed i eltransmissions- eller distributionsnettet
- (50) "forurenende stof": et forurenende stof som defineret i artikel 2, nr. 10), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/852
- (51) "forurener": en person, der direkte eller indirekte forringer miljøkvaliteten eller skaber betingelser, der fører til dens forringelse³⁷
- (52) "forurening": forurening som defineret i artikel 3, stk. 2, i direktiv 2010/75/EU³⁸
- (53) "forureneren betaler-princippet": omkostningerne ved forureningsbekæmpende foranstaltninger bør bæres af den forurener, der forårsager forureningen

³⁷ Rådets henstilling af 3. marts 1975 om påligning af omkostninger og de offentlige myndigheders indgriben på miljøområdet (EFT L 194 af 25.7.1975, s. 1).

³⁸ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU af 24. november 2010 om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening) (EUT L 334 af 17.12.2010, s. 17).

- (54) "forberedelse med henblik på genbrug": forberedelse med henblik på genbrug som defineret i artikel 3, nr. 16), i direktiv 2008/98/EF
- (55) "opladningsinfrastruktur": fast eller mobil infrastruktur, der forsyner transportmidler eller renere serviceudstyr med elektricitet
- (56) "nyttiggørelse": nyttiggørelse som defineret i artikel 3, nr. 15), i direktiv 2008/98/EF
- (57) "genanvendelse": genanvendelse som defineret i artikel 3, nr. 17), i direktiv 2008/98/EF
- (58) "referenceprojekt": et eksempel på et projekt, der er repræsentativt for det gennemsnitlige projekt i en kategori af støtteberettigede modtagere under en støtteordning
- (59) "optankningsinfrastruktur": en fast eller mobil infrastruktur, der gør det muligt at optanke renere transportmidler eller nulemissionstransportmidler eller renere serviceudstyr med de alternative brændstoffer, der er omhandlet i artikel 5 og 6 i direktiv 2014/94/EU
- (60) "rehabilitering" eller "genopretning": forvaltningsforanstaltninger, der har til formål at genoprette et niveau af økosystemets funktion i et forringet område, hvor målet er ny og løbende levering af økosystemtjenester frem for biodiversiteten og integriteten af et udpeget naturligt eller delvis naturligt referenceøkosystem
- (61) "rensning": forvaltningsaktivitet såsom fjernelse eller afgiftning af forurenende stoffer eller overskydende næringsstoffer fra jord og vand, der har til formål at fjerne kilder til forringelse
- (62) "vedvarende energikilder": energi fra vedvarende energikilder eller vedvarende energi som defineret i artikel 2, nr. 1), i direktiv (EU) 2018/2001
- (63) "vedvarende gasformige transportbrændstoffer, der ikke er af biologisk oprindelse": vedvarende gasformige transportbrændstoffer, der ikke er af biologisk oprindelse som defineret i artikel 2, nr. 36), i direktiv (EU) 2018/2001
- (64) "ressourceeffektivitet": reduktion af den mængde input, der er nødvendig for at producere en outputenhed eller erstatte primære input med sekundære input
- (65) "genopretning": processen med at hjælpe med at genoprette et økosystem som et middel til at bevare biodiversiteten og økosystemernes modstandsdygtighed. Genopretning af økosystemer omfatter foranstaltninger, der er truffet for at forbedre et økosystems tilstand og genskabe eller genetablere et økosystem, hvor denne tilstand er gået tabt
- (66) "genbrug": genbrug som defineret i artikel 3, nr. 13), i direktiv 2008/98/EF

- (67) "små og mellemstore virksomheder" (SMV): virksomheder, som opfylder betingelserne i Kommissionens henstilling om definitionen af mikrovirksomheder, små og mellemstore virksomheder³⁹
- (68) "lille midcapselskab": en virksomhed, som ikke er en SMV, med højst 499 ansatte som beregnet i overensstemmelse med artikel 3 til 6 i bilag I til Kommissionens forordning (EU) nr. 651/2014⁴⁰, og hvis årsomsætning ikke overstiger 100 mio. EUR, eller hvis årlige balance ikke overstiger 86 mio. EUR. Flere enheder vil blive betragtet som én virksomhed, hvis en af betingelserne i artikel 3, stk. 3, i bilag I til Kommissionens forordning (EU) nr. 651/2014 er opfyldt
- (69) "intelligensparathed": bygningers (eller bygningsenheders) evne til at tilpasse deres drift til beboerens behov, herunder optimering af energieffektiviteten og den samlede ydeevne, og til at tilpasse deres drift som reaktion på signaler fra nettet
- (70) "standardansvar for balancering": ikkediskriminerende balanceringsansvar på tværs af teknologier, som ikke fritager nogen producent for ansvar som fastsat i artikel 5 i forordning (EU) 2019/943
- (71) "arbejdets påbegyndelse": den første faste forpligtelse (f.eks. til at bestille udstyr eller påbegynde opførelsen), som gør en investering irreversibel. Køb af grunde og forberedende arbejde såsom indhentning af tilladelser og indledende gennemførlighedsundersøgelser betragtes ikke som en påbegyndelse af arbejdet. I forbindelse med virksomhedsovertagelser er "arbejdets påbegyndelse" tidspunktet for erhvervelsen af aktiver
- (72) "strategisk reserve": en foranstaltning til elforsyningssikkerhed, hvor elkapaciteten, såsom produktion, lagring eller prisfleksibelt elforbrug, holdes uden for elmarkedet og kun afsendes under særlige omstændigheder
- (73) "samlede ejerskabsomkostninger": de samlede omkostninger ved erhvervelse og besiddelse af et køretøj i dets levetid, herunder omkostninger til anskaffelse eller leasing af køretøjet, brændstofomkostninger, udgifter til vedligeholdelse og reparation, forsikringsomkostninger, finansieringsomkostninger og skatter
- (74) "transmissionssystemoperatør" (TSO): transmissionssystemoperatør som defineret i artikel 2, nr. 35), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/944
- (75) "transportmiddel": et af følgende:
- (a) et vejkøretøj i klasse M1, M2, N1, M3, N2, N3 eller L
 - (b) et fartøj til sø- og kysttransport eller transport ad indre vandveje af passagerer eller gods

³⁹ Kommissionens henstilling 2003/361/EF af 6. maj 2003 om definitionen af mikrovirksomheder, små og mellemstore virksomheder (EUT L 124 af 20.5.2003, s. 36).

⁴⁰ Kommissionens forordning nr. 651/2014/EU af 17. juni 2014 om visse kategorier af støttes forenelighed med det indre marked i henhold til traktatens artikel 107 og 108 (EUT L 187 af 26.6.2014, s. 1).

- (c) rullende materiel eller
- (d) et fly
- (76) "behandling": behandling som defineret i artikel 3, nr. 14), i direktiv 2008/98/EF
- (77) "EU-minimumsafgiftssats": den minimumsafgiftssats, der er fastsat i EU-retten. For energiprodukter og elektricitet det minimumsafgiftsniveau, der er fastsat i bilag I til Rådets direktiv 2003/96/EF⁴¹
- (78) "EU-standard":
 - (a) en obligatorisk EU-standard, der fastsætter de niveauer, som de enkelte virksomheder skal nå på miljøområdet, med undtagelse af standarder eller mål fastsat på EU-plan, som er bindende for medlemsstaterne, men ikke for individuelle virksomheder
 - (b) en forpligtelse i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU⁴² til at anvende den bedste tilgængelige teknik og sikre, at emissionsniveauet for forurenende stoffer ikke er højere, end det ville være ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik. I de tilfælde, hvor emissionsniveauer forbundet med den bedste tilgængelige teknik er defineret i gennemførelsesretsakter, der er vedtaget i henhold til direktiv 2010/75/EU, finder disse niveauer anvendelse med henblik på nærværende retningslinjer. Hvis disse niveauer er udtrykt som et interval, er det det laveste niveau, der opnås ved brug af den bedste tilgængelige teknik, der finder anvendelse
- (79) "affald": affald som defineret i artikel 3, nr. 1), i direktiv 2008/98/EF
- (80) "nulemissionstransportmiddel":
 - (a) et køretøj i klasse M1, M2 eller N1 med ingen udstødningsemissioner som bestemt i overensstemmelse med Kommissionens forordning (EU) nr. 2017/1151⁴³
 - (b) et køretøj i klasse M3, N2 eller N3, der opfylder definitionen af et tungt nulemissionskøretøj i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 2019/1242⁴⁴

⁴¹ Rådets direktiv 2003/96/EF af 27. oktober 2003 om omstrukturering af EF-bestemmelserne for beskatning af energiprodukter og elektricitet (EUT L 283 af 31.10.2003, s. 51).

⁴² Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU af 24. november 2010 om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening) (EUT L 334 af 17.12.2010, s. 17).

⁴³ Kommissionens forordning (EU) 2017/1151 af 1. juni 2017 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 715/2007 om typegodkendelse af motorkøretøjer med hensyn til emissioner fra lette personbiler og lette erhvervskøretøjer (Euro 5 og Euro 6) og om adgang til reparations- og vedligeholdelsesinformationer om køretøjer, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/46/EF, Kommissionens forordning (EF) nr. 692/2008 og Kommissionens forordning (EU) nr. 1230/2012 og om ophævelse af Kommissionens forordning (EF) nr. 692/2008 (EUT L 175 af 7.7.2017, s. 1).

- (c) et køretøj i klasse L som defineret i artikel 4 i forordning (EU) nr. 168/2013, og som omfatter to- eller trehjulede køretøjer eller quadricykler med udstødningsemissioner af CO₂ svarende til 0 g CO₂ e/km beregnet i overensstemmelse med emissionsprøvningen i nævnte forordning
- (d) et fartøj til sø- og kysttransport eller ad indre vandveje af passagerer eller gods, som har ingen direkte CO₂-emissioner (udstødningsgas/udstødning)
- (e) rullende materiel med ingen direkte CO₂-emissioner (udstødningsemissioner)
- (f) et luftfartøj med ingen direkte CO₂-emissioner (udstødningsemissioner).

3. VURDERING AF FORENELIGHED I HENHOLD TIL TRAKTATENS ARTIKEL 107, STK. 3, LITRA C)

19. Disse retningslinjer indeholder forenelighedskriterierne for støtteforanstaltninger til klima- og miljøbeskyttelse og energiformål i henhold til traktatens artikel 107, stk. 3, litra c), som er omfattet af anmeldelsespligten i henhold til traktatens artikel 108, stk. 3.
20. På grundlag af traktatens artikel 107, stk. 3, litra c), kan Kommissionen betragte statsstøtte til fremme af udviklingen af visse erhvervsgrene i EU som forenelig med det indre marked (positiv betingelse), når den ikke ændrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse (negativ betingelse).
21. For hver af de betingelser, der er nævnt i punkt 20, vil Kommissionen vurdere, om statsstøtte kan betragtes som forenelig med det indre marked, ved at analysere følgende aspekter:
 - (a) Hvad angår den første (positive) betingelse, **fremmer miljøbeskyttelse og energistøtte udviklingen af en økonomisk aktivitet:**
 - (i) afgrænsning af den økonomiske aktivitet, der fremmes af foranstaltningen, dens positive virkninger for samfundet som helhed og, hvor det er relevant, dens relevans for specifikke EU-politikker (se afsnit 3.1.1)
 - (ii) støttens tilskyndelsesvirkning (se afsnit 3.1.2) og
 - (iii) ingen overtrædelse af relevante bestemmelser i EU-retten (se afsnit 3.1.3).
 - (b) Hvad angår den anden (negative) betingelse, **påvirker miljøbeskyttelse og energistøtte ikke i urimelig grad samhandelsvilkårene i et omfang, der strider mod den fælles interesse:**

⁴⁴ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/1242 af 20. juni 2019 om fastsættelse af præstationsnormer for nye tunge køretøjers CO₂-emissioner og om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 595/2009 og (EU) 2018/956 og Rådets direktiv 96/53/EF (EUT L 198 af 25.7.2019, s. 202).

- (i) behovet for statslig indgriben (se afsnit 3.2.1.1)
- (ii) støttens hensigtsmæssighed (se afsnit 3.2.1.2)
- (iii) støttens proportionalitet (begrænsning af støtten til det minimum, der er nødvendigt for at nå målet), herunder kumulering (se afsnit 3.2.1.3)
- (iv) støttens gennemsigtighed (se afsnit 3.2.1.4)
- (v) undgåelse af støttens uberettigede negative virkninger på konkurrencen og samhandelen (se afsnit 3.2.2) og
- (vi) afvejning af støttens positive og negative virkninger (se afsnit 3.3).

3.1 Positiv betingelse: Støtten skal fremme udviklingen af en økonomisk aktivitet

3.1.1 Afgrænsning af den økonomiske aktivitet, der fremmes af foranstaltningen, dens positive virkninger for samfundet som helhed og, hvor det er relevant, dens relevans for specifikke EU-politikker

- 22. Ved anmeldelse af støtte skal medlemsstaterne afgrænse de økonomiske aktiviteter, der vil blive fremmet som følge af støtten, og hvordan udviklingen af disse aktiviteter støttes.
- 23. Støtte til at forebygge eller mindske de negative virkninger af økonomiske aktiviteter på klimaet eller miljøet kan fremme udviklingen af økonomiske aktiviteter ved at øge bæredygtigheden af den pågældende økonomiske aktivitet. Støtten kan også sikre, at aktiviteten kan fortsætte i fremtiden uden at skabe uacceptable miljøskader og ved at støtte oprettelsen af nye økonomiske aktiviteter og tjenesteydelser (støtte til udviklingen af den såkaldte "grønne økonomi").
- 24. Medlemsstaterne skal også beskrive, om og hvordan støtten vil bidrage til at nå målene for Unionens klimapolitik, miljøpolitik og energipolitik og mere specifikt de forventede fordele ved støtten i form af dens væsentlige bidrag til miljøbeskyttelse, herunder modvirkning af klimaændringer, eller et velfungerende indre energimarked.

3.1.2 Tilskyndelsesvirkning

- 25. Støtte kan kun anses for at fremme en økonomisk aktivitet, hvis den har en tilskyndelsesvirkning. Der er tale om en tilskyndelsesvirkning, når støtten tilskynder støttemodtageren til at ændre adfærd, til at udøve yderligere økonomisk aktivitet eller til at udøve en mere miljøvenlig økonomisk aktivitet, som den ikke ville udøve uden støtten eller ville udøve på en begrænset eller anden måde.

26. Støtten må ikke støtte omkostningerne ved en aktivitet, som støttemodtageren under alle omstændigheder ville have iværksat, eller kompensere for den normale forretningsmæssige risiko ved en økonomisk aktivitet⁴⁵.
27. Påvisning af en tilskyndelsesvirkning forudsætter, at det faktuelle scenario og det sandsynlige kontrafaktiske scenario afdækkes, hvis der ikke ydes støtte. Kommissionen vil undersøge dette på grundlag af den kvantificering, der er omhandlet i afsnit 3.2.1.3.
28. Kommissionen mener ikke, at støtten har en tilskyndelsesvirkning for støttemodtageren i tilfælde, hvor påbegyndelsen af arbejdet på projektet eller aktiviteten fandt sted, inden støttemodtageren indgav en skriftlig støtteansøgning til de nationale myndigheder. I tilfælde, hvor støttemodtageren påbegynder gennemførelsen af et projekt, inden vedkommende ansøger om støtte, vil enhver støtte, der ydes til det pågældende projekt, i princippet ikke blive betragtet som forenelig med det indre marked.
29. Støtteansøgningen kan antage forskellige former, herunder f.eks. et bud i en udbudsprocedure. Ansøgningen skal mindst indeholde ansøgerens navn, en beskrivelse af projektet eller aktiviteten, herunder dets beliggenhed, og det støttebeløb, der er nødvendigt for at gennemføre den.
30. I visse undtagelsestilfælde kan støtte have en tilskyndelsesvirkning, selv for projekter, der er påbegyndt inden støtteansøgningen. Støtten anses navnlig for at have en tilskyndelsesvirkning i følgende situationer:
 - (a) støtten ydes automatisk i overensstemmelse med objektive og ikkediskriminerende kriterier og uden yderligere skøn fra medlemsstatens side, og foranstaltningen er vedtaget og trådt i kraft, inden arbejdet med det støttede projekt eller den støttede aktivitet er påbegyndt, undtagen i tilfælde af efterfølgerordninger på skatteområdet, hvor aktiviteten allerede var omfattet af de foregående skattefordelsordninger
 - (b) de nationale myndigheder har inden arbejdets påbegyndelse offentliggjort en meddelelse om, at de har til hensigt at indføre den påtænkte støtteforanstaltning på betingelse af, at Kommissionen godkender foranstaltningen i henhold til traktatens artikel 108, stk. 3. Denne meddelelse skal gøres tilgængelig på et offentligt websted eller andre offentligt tilgængelige medier med forholdsvis bred og let adgang og klart angive, hvilken type projekter medlemsstaten foreslår at være støtteberettigede, og fra hvilket tidspunkt medlemsstaten agter at betragte sådanne projekter som støtteberettigede. Den foreslåede støtteberettigelse må ikke være unødigt begrænset. Støttemodtageren skal forud for arbejdets påbegyndelse have underrettet den støtteydende myndighed om, at den foreslåede støtteforanstaltning blev betragtet som en betingelse for de trufne investeringsbeslutninger. Hvis medlemsstaten påberåber sig en sådan meddelelse for at påvise en tilskyndelsesvirkning, skal den som led i sin anmeldelse af statsstøtte fremlægge en kopi af meddelelsen og et link til det websted, hvor den blev offentliggjort, eller dokumentation for, at den er tilgængelig for offentligheden

⁴⁵ Se Domstolens dom af 13. juni 2013, HGA m.fl. mod Kommissionen, C-630/11 P til C-633/11 P, ECLI:EU:C:2013:387, præmis 104.

- (c) driftsstøtte til eksisterende anlæg til miljøvenlig produktion, hvor der ikke er nogen "påbegyndelse af arbejdet", fordi der ikke er nogen væsentlige nye investeringer. I disse tilfælde kan tilskyndelsesvirkningen påvises ved en ændring i driften af anlægget på en miljømæssigt fordelagtig måde snarere end ved en alternativ billigere driftsform, der er mindre miljøvenlig.
31. Kommissionen er af den opfattelse, at støtte, der alene ydes for at dække omkostningerne ved tilpasning til EU-standarder, i princippet ikke har nogen tilskyndelsesvirkning. Generelt kan kun støtte, der går videre end EU-standarderne, have en tilskyndelsesvirkning. I tilfælde, hvor den relevante EU-standard allerede er vedtaget, men endnu ikke er trådt i kraft, kan støtte dog have en tilskyndelsesvirkning, hvis den tilskynder til gennemførelse af investeringen, inden standarden træder i kraft (se afsnit 4.2.3 og afsnit 4.5.3).

3.1.3 *Ingen overtrædelse af relevante EU-retlige bestemmelser*

32. Hvis den støttede aktivitet eller støtteforanstaltning eller de betingelser, der er knyttet dertil, herunder dens finansieringsmetode, når den udgør en integrerende del af foranstaltningen, indebærer en overtrædelse af den relevante EU-lovgivning, kan støtten ikke erklæres for forenelig med det indre marked. Dette kan f.eks. være tilfældet, hvis støtten er underlagt klausuler, der direkte eller indirekte betinger den af produkternes eller udstyrets oprindelse, såsom krav om, at støttemodtageren skal købe indenlandsk producerede produkter.

3.2 **Negativ betingelse: Støtteforanstaltningen må ikke uretmæssigt påvirke samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse**

3.2.1 *Minimering af konkurrence- og samhandelsfordrejninger*

3.2.1.1 *Støttens nødvendighed*

33. Den foreslåede statsstøtteforanstaltning skal være rettet mod en situation, hvor den kan skabe en væsentlig udvikling, som markedet alene ikke kan levere, f.eks. ved at afhjælpe markedssvigt i forbindelse med de projekter eller aktiviteter, hvortil støtten ydes. Selv om det er almindeligt anerkendt, at konkurrenceprægede markeder har tendens til at skabe effektive resultater med hensyn til udvikling af økonomiske aktiviteter, priser, produktion og ressourceanvendelse i tilfælde af markedssvigt, kan offentlig indgriben i form af statsstøtte forbedre markedernes effektive funktion og dermed bidrage til udviklingen af en økonomisk aktivitet i det omfang, markedet ikke i sig selv giver et effektivt resultat. Medlemsstaten bør indkredse markedssvigt, der forhindrer, at der opnås et tilstrækkeligt miljøbeskyttelsesniveau, eller forhindrer et effektivt indre energimarked. De største markedssvigt i forbindelse med miljøbeskyttelse og energi, som kan forhindre et optimalt resultat og føre til et ineffektivt resultat, er:
- (a) negative eksterne virkninger: De er mest almindelige ved støtteforanstaltninger på miljøområdet og opstår, når forurening ikke koster tilstrækkelig meget, dvs. når de pågældende virksomheder ikke skal betale de fulde omkostninger ved forureningen. I dette tilfælde har virksomhederne ud fra deres egne interesser ikke tilstrækkelige incitamenter til at tage højde for de negative eksterne virkninger af

deres økonomiske aktivitet, hverken når de træffer beslutning om en bestemt teknologi, eller når de træffer beslutning om produktionsniveauet. Med andre ord afspejler de omkostninger, der afholdes af virksomheden, ikke fuldt ud de omkostninger, der bæres af forbrugerne og samfundet som helhed. Virksomhederne har derfor typisk et utilstrækkeligt incitament til at reducere deres forureningsniveau eller træffe individuelle foranstaltninger for at beskytte miljøet

- (b) positive eksterne virkninger: Den kendsgerning, at noget af fordelene ved en investering vil tilfalde andre markedsaktører end investoren, kan få virksomhederne til at investere for lidt. Positive eksterne virkninger kan for eksempel forekomme ved investeringer i miljøinnovation, systemstabilitet, nye og innovative vedvarende teknologier og innovative foranstaltninger til opfyldelse af nye behov eller i tilfælde af energiinfrastrukturer eller foranstaltninger til sikring af elforsyningen, som gavner mange medlemsstater eller en bredere vifte af forbrugere
 - (c) asymmetrisk information: Dette opstår typisk på markeder, hvor der er uoverensstemmelse mellem de oplysninger, som én del af markedet har adgang til, og dem, der er tilgængelige for den anden del. Dette kan f.eks. ske, hvis eksterne finansielle investorer mangler oplysninger om et projekts sandsynlige afkast og risici. Kan også forekomme i grænseoverskridende infrastrukturer, hvor én part i samarbejdet er dårligere stillet end den anden part med hensyn til adgang til oplysninger. Risiko eller usikkerhed fører ikke i sig selv til markedssvigt, men problemet med asymmetrisk information hænger nøje sammen med, hvor stor denne risiko eller usikkerhed er. Begge har tendens til at være højere for miljøinvesteringer med en typisk længere afskrivningsperiode, hvilket styrker fokus på en kortsigtet horisont, som kan forværres af finansieringsvilkårene for sådanne investeringer, navnlig for SMV'er
 - (d) mangelfuld koordinering: Dette kan forhindre udviklingen af et projekt eller dets effektive udformning på grund af divergerende interesser og incitamenter blandt investorer, såkaldte "splittede incitamenter", omkostninger ved kontraktindgåelse eller ansvarsforsikringsordninger, usikkerhed om det kollaborative resultat og netværkseffekter, f.eks. uafbrudt elforsyning. Disse koordineringsproblemer kan f.eks. opstå i forholdet mellem en bygningsejer og en lejer med hensyn til energieffektive løsninger. Manglende koordinering kan forværres yderligere af problemer med hensyn til information, navnlig asymmetrisk information. Mangelfuld koordinering kan desuden hænge sammen med behovet for at opnå en bestemt kritisk masse, før det er kommercielt attraktivt at iværksætte et projekt, hvilket kan være et særlig relevant aspekt i forbindelse med (grænseoverskridende) infrastrukturprojekter.
34. Alene det, at der forekommer markedssvigt i en bestemt sammenhæng, er dog ikke tilstrækkeligt til at berettige statsstøtte. Der kan allerede være indført andre politikker og foranstaltninger for at afhjælpe nogle af de påviste markedssvigt. Blandt eksempler kan nævnes regulering på sektorplan, obligatoriske EU-standarder med hensyn til forurening, forsyningsforpligtelser, prissætningsmekanismer såsom Unionens emissionshandelssystem ("ETS") og kulstofafgifter. Yderligere foranstaltninger, herunder statsstøtte, må kun rettes mod eventuelle resterende markedssvigt, dvs.

markedssvigt, som der ikke tages hånd om gennem sådanne andre politikker og foranstaltninger. Det er desuden vigtigt at påvise, hvordan statsstøtte styrker andre iværksatte politikker og foranstaltninger, der sigter mod at afhjælpe det samme markedssvigt. Argumentet for, at statsstøtte er nødvendig, er derfor ikke så stærkt, hvis denne støtte modvirker andre politikker til afhjælpning af det samme markedssvigt. Medlemsstaten bør derfor også afgrænse eventuelle eksisterende politikker og foranstaltninger, der allerede er rettet mod de konstaterede regulerings- eller markedssvigt.

35. Kommissionen vil anse støtte for nødvendig, hvis medlemsstaten påviser, at den effektivt tager sigte på resterende markedssvigt, også under hensyntagen til eventuelle andre politikker og foranstaltninger, der allerede er iværksat for at afhjælpe nogle af de konstaterede markedssvigt.
36. Når der ydes statsstøtte til projekter eller aktiviteter, der med hensyn til deres teknologiske indhold, risikoniveau og størrelse svarer til dem, der allerede ydes i Unionen på markedsvilkår, vil Kommissionen i princippet antage, at der ikke er tale om markedssvigt, og kræve yderligere dokumentation og begrundelse for behovet for statsstøtte.
37. For at dokumentere støttens nødvendighed skal medlemsstaten påvise, at projektet eller referenceprojektet, hvis der var tale om ordninger, ikke ville blive gennemført uden støtten. Kommissionen vil vurdere dette på grundlag af den kvantificering, der er omhandlet i afsnit 3.2.1.3, eller på grundlag af en specifik evidensbaseret analyse, som medlemsstaten har fremlagt, og som viser, at støtten er nødvendig.

3.2.1.2 Hensigtsmæssighed

38. Den foreslåede støtteforanstaltning skal være et passende politisk instrument med hensyn til at nå det tilsigtede mål med støtten, dvs. at der ikke må være en mindre fordrejende politik eller et støtteinstrument, der kan opnå de samme resultater.

3.2.1.2.1 Hensigtsmæssighed i forhold til alternative politiske instrumenter

39. Statsstøtte er ikke det eneste politiske instrument, som medlemsstaterne har til rådighed for at fremme øget miljøbeskyttelse eller opnå et effektivt indre marked for energi. Der kan være andre og mere hensigtsmæssige instrumenter til rådighed, f.eks. markedsbaserede instrumenter eller foranstaltninger på efterspørgselssiden, der omfatter regulering, offentlige indkøb eller standardisering, samt en forøgelse af finansieringen af offentlig infrastruktur og generelle finanspolitiske foranstaltninger. Bløde instrumenter som f.eks. frivillig økomærkning og udbredelse af miljøvenlige teknologier kan også spille en vigtig rolle i bestræbelserne på at opnå et højere miljøbeskyttelsesniveau⁴⁶.

⁴⁶ Brugen af miljømærker og anprisninger på produkter kan være et andet middel til at sætte forbrugere/brugere i stand til at træffe velinformerede købsbeslutninger og til at øge efterspørgslen efter miljøvenlige produkter. Robuste miljømærker og sandfærdige miljøanprisninger kan være et effektivt redskab til at styre og forme (forbrugernes) adfærd i retning af mere miljøvenlige valg, når de er udformet hensigtsmæssigt og er anerkendte, forståede, pålidelige og opfattes af de relevante forbrugere. Brug af en

40. Forskellige foranstaltninger til afhjælpning af det samme markedssvigt kan modvirke hinanden. Dette gælder, hvis der er etableret en effektiv markedsbaseret mekanisme, som specifikt skal imødegå problemet med eksterne virkninger, f.eks. Unionens emissionshandelssystem. En supplerende støtteforanstaltning, der skal afhjælpe det samme markedssvigt, risikerer at underminere den markedsbaserede mekanismes effektivitet. Når støtteordningen har til formål at afhjælpe resterende markedssvigt, skal den derfor udformes på en sådan måde, at den ikke underminerer den markedsbaserede mekanismes effektivitet.
41. Overholdelse af princippet om, at "forureneren betaler", gennem miljølovgivningen har til formål at sikre, at et markedssvigt, der er forbundet med negative eksterne virkninger, vil blive afhjulpet. Derfor er statsstøtte ikke et hensigtsmæssigt instrument, og støtten må ikke ydes, hvis støttemodtageren i henhold til nuværende EU-lovgivning eller national lovgivning kan holdes ansvarlig for forureningen.

3.2.1.2.2 Hensigtsmæssighed i forhold til andre støtteinstrumenter

42. Statsstøtte til miljøbeskyttelse og energi kan ydes i forskellige former. Medlemsstaten bør dog sikre, at støtten ydes under den form, der må antages at skabe færrest samhandels- og konkurrencefordrejninger.
43. I den forbindelse er medlemsstaten forpligtet til at påvise, hvorfor andre potentielt mindre fordrejende former for støtte er mindre hensigtsmæssige, såsom: tilbagebetalingspligtige forskud sammenlignet med direkte tilskud, skattefradrag i forhold til skattenedsættelser eller former for støtte, som er baseret på finansielle instrumenter såsom gælds- eller egenkapitalinstrumenter, herunder f.eks. lån til lav rente eller rentegodtgørelse, statsgarantier eller alternativ tilvejebringelse af finansiering på favorable vilkår.
44. Valget af støtteinstrument bør være afpasset efter det markedssvigt, som støtteforanstaltningen skal afhjælpe. Hvis der er usikkerhed om de faktiske indtægter, for eksempel i tilfælde af energibesparende foranstaltninger, kan et tilbagebetalingspligtigt forskud være det mest hensigtsmæssige instrument.
45. Medlemsstaten skal godtgøre, at støtten og dens udformning er egnet til at nå målet for den foranstaltning, som støtten er rettet mod.

3.2.1.3 Proportionalitet

46. Støtten anses for at være proportional, hvis støttebeløbet pr. støttemodtager er begrænset til det minimum, der er nødvendigt for at gennemføre den støttede aktivitet eller det støttede projekt.

velanset mærknings-/certificeringsordning, hvortil der benyttes klare kriterier, og som er underkastet ekstern (tredjeparts)kontrol, vil blive en af de mest effektive metoder for virksomheder til at vise forbrugere og andre berørte parter, at de opfylder høje miljøstandarder. På denne baggrund medtager Kommissionen ikke specifikke regler for støtte til udformning og fremstilling af miljøvenlige produkter i disse retningslinjers anvendelsesområde.

47. Generelt vil støtten blive anset for at være begrænset til det minimum, der er nødvendigt for at gennemføre den støttede aktivitet eller det støttede projekt, hvis støtten svarer til de nettomerkostninger (finansieringskløften), der er nødvendige for at opfylde støtteforanstaltningens mål, sammenlignet med det kontrafaktiske scenario uden støtte. Nettomerkostningerne beregnes som forskellen mellem de økonomiske indtægter og omkostninger (herunder ved investering og drift) ved det støttemodtagende projekt og de tilsvarende indtægter og omkostninger ved det alternative projekt, som støttemodtageren sandsynligvis ville gennemføre uden støtte.
48. En detaljeret vurdering af nettomerkostningerne vil ikke være påkrævet, hvis støttebeløbet fastsættes efter en udbudsprocedure, fordi den giver et pålideligt skøn over den minimumsstøtte, som potentielle støttemodtagere kræver. Kommissionen mener derfor, at støttens proportionalitet er sikret, hvis følgende kriterier er opfyldt:
- (a) udbudsproceduren er konkurrencepræget, dvs.: Den er åben, klar, gennemsigtig og ikkediskriminerende på grundlag af objektive kriterier, der er fastlagt på forhånd i overensstemmelse med foranstaltningens mål og minimerer risikoen for strategisk afgivelse af bud
 - (b) kriterierne offentliggøres i tilstrækkelig god tid inden ansøgningsfristens udløb for at muliggøre en effektiv konkurrence⁴⁷
 - (c) budget eller volumen i forbindelse med udbudsproceduren er en bindende begrænsning, idet det kan forventes, at ikke alle tilbudsgivere vil modtage støtte
 - (d) det forventede antal tilbudsgivere er tilstrækkeligt til at sikre effektiv konkurrence. Udformningen af underbuddene under gennemførelsen af en ordning korrigeres for at genoprette effektiv konkurrence i de efterfølgende udbudsprocesser eller så hurtigt som muligt
 - (e) efterfølgende justeringer af resultatet af udbudsproceduren (f.eks. efterfølgende forhandlinger om budresultater eller rationalisering) undgås, da de kan underminere procesresultaternes effektivitet.
49. Udvalgelseskriterierne i udbudsproceduren bør som hovedregel baseres på det støttebeløb, som ansøgeren har anmodet om, og som direkte eller indirekte står i forhold til bidraget til foranstaltningens mål (f.eks. med hensyn til en enhed for miljøbeskyttelse eller energienhed). I nogle få undtagelsestilfælde kan det være hensigtsmæssigt at medtage andre ikkeprisrelaterede udvalgelseskriterier (f.eks. yderligere miljømæssige, teknologiske eller sociale kriterier). I sådanne tilfælde må disse andre kriterier ikke udgøre mere end 25 % af vægtingen af alle udvalgelseskriterierne. Medlemsstaten skal begrunde den foreslåede fremgangsmåde og sikre, at den er hensigtsmæssig i forhold til det tilstræbte mål.
50. Hvis støtten ikke ydes efter en udbudsprocedure, skal nettomerkostningerne bestemmes ved at sammenligne de faktiske og kontrafaktiske scenariers rentabilitet. For

⁴⁷ Seks uger vil normalt være nok. For særligt komplekse eller nye processer kan det være nødvendigt med en længere periode. I begrundede tilfælde, f.eks. ved simple eller regelmæssige/gentagne processer, kan en kortere varighed være hensigtsmæssig.

at fastslå finansieringskløften i sådanne tilfælde skal medlemsstaten for det faktuelle og troværdige kontrafaktiske scenario forelægge en kvantificering af alle de vigtigste omkostninger og indtægter, de anslåede vægtede gennemsnitlige kapitalomkostninger (WACC) for støttemodtagerne for at diskontere fremtidige pengestrømme samt nettonutidsværdien (NNV) for de faktiske og kontrafaktiske scenarier i projektets levetid. Medlemsstaten skal begrunde de antagelser, der er lagt til grund for hvert aspekt af kvantificeringen, og forklare og begrunde de anvendte metoder. De typiske nettomeromkostninger kan anslås som forskellen mellem nettonutidsværdien for det faktiske scenario og for det kontrafaktiske scenario i referenceprojektets levetid. I tilfælde af individuel støtte skal disse beregninger fremlægges i den detaljerede forretningsplan for projektet og for støtteordninger på grundlag af et eller flere referenceprojekter.

51. Der kan undertiden opstå et kontrafaktisk scenario, hvis støttemodtageren ikke gennemfører en aktivitet eller investering eller fortsætter sine aktiviteter uden ændringer. Når der foreligger dokumentation for, at dette er det mest sandsynlige kontrafaktiske scenario, kan nettomeromkostningerne estimeres af projektets negative nettonutidsværdi i det faktuelle scenario uden støtte i projektets levetid (således implicit forudsat at nettonutidsværdien af det kontrafaktiske scenario er nul). Dette kan navnlig være tilfældet for infrastrukturprojekter.
52. Under visse omstændigheder kan det være vanskeligt fuldt ud at afgrænse fordele og omkostninger for støttemodtageren og dermed at kvantificere nettonutidsværdien i de faktuelle og kontrafaktiske scenarier. Der kan anvendes alternative fremgangsmåder i disse tilfælde som beskrevet i kapitel 4 for specifikke typer støtte, f.eks. ved kun at tillade støtte til et begrænset beløb af de støtteberettigede omkostninger, dvs. støtteintensiteter.
53. Hvis der ikke anvendes en udbudsprocedure, og den fremtidige udvikling i omkostninger og indtægter er forbundet med en høj grad af usikkerhed, og der er stor informationsasymmetri, kan det kræves, at medlemsstaten indfører kompensationsmodeller, som ikke er helt forudgående. Disse modeller er i stedet en blanding af forudgående og efterfølgende mekanismer eller indfører efterfølgende tilbagebetalings- eller omkostningsovervågningsmekanismer, samtidig med at støttemodtagerne fortsat tilskyndes til at minimere deres omkostninger og udvikle deres virksomhed på en effektiv måde over tid.

3.2.1.3.1 Kumulering

54. Der kan sideløbende tildeles støtte efter flere støtteordninger, eller den kan kumuleres med ad hoc-støtte eller de minimis-støtte i forbindelse med de samme støtteberettigede omkostninger, hvis det samlede støttebeløb til en aktivitet eller et projekt ikke fører til overkompensation eller overstiger det maksimale støttebeløb, som er tilladt i disse retningslinjer. Hvis medlemsstaten tillader, at støtte under en foranstaltning kumuleres med støtte under andre foranstaltninger, skal den for hver foranstaltning angive den metode, der er anvendt til at sikre, at betingelserne i dette punkt overholdes.

55. Centralt forvaltede EU-midler, som ikke direkte eller indirekte er under medlemsstatens kontrol, udgør ikke statsstøtte. Når en sådan EU-finansiering kombineres med statsstøtte, skal det sikres, at den samlede offentlige finansiering, der ydes i forbindelse med de samme støtteberettigede omkostninger, ikke fører til overkompensation.

3.2.1.4 Gennemsigtighed

56. For at mindske de negative virkninger ved at sikre, at konkurrenter har adgang til relevante oplysninger om støttede aktiviteter, skal den pågældende medlemsstat sikre offentliggørelse i Kommissionens modul for tildeling af gennemsigtighed⁴⁸ eller på et omfattende statsstøttewebsite på nationalt eller regionalt plan af:
- (a) den godkendte støtteordnings fulde ordlyd eller afgørelsen om at yde individuel støtte og dennes gennemførelsesbestemmelser eller et link hertil
 - (b) oplysninger om individuel støtte, der ydes ad hoc eller i henhold til en støtteordning, der er godkendt på grundlag af disse retningslinjer, og som overstiger 100 000 EUR.
57. Medlemsstaterne skal organisere deres omfattende statsstøttewebssteder, hvor oplysningerne, der er omhandlet i dette stykke, skal offentliggøres, på en måde, der giver let adgang til oplysningerne. Oplysningerne skal offentliggøres i et regnearksformat, der ikke er ejendomsretligt beskyttet, som gør det muligt at søge på, udtrække og downloade data, og som letter offentliggørelsen af data på internettet, f.eks. i CSV- eller XML-format. Offentligheden skal have ubegrænset adgang til webstedet. Der må ikke stilles krav om brugerregistrering forud for adgangen til webstedet.
58. For støtteordninger i form af skattefordele eller skattelignende afgiftsfordele anses betingelserne i punkt 56, litra b), for at være opfyldt, når medlemsstaterne offentliggør de krævede oplysninger om individuelle støttetildelinger i følgende intervaller (i mio. EUR):
- 0,1-0,5
 - 0,5-1
 - 1-2
 - 2-5
 - 5-10
 - 10-30
 - 30-60
 - 60-100
 - 100-250
 - 250 og derover.

⁴⁸ Offentlig søgning i databasen for gennemsigtighed i statsstøtte, findes på:
<https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=da>.

59. De i punkt 56, litra b), omhandlede oplysninger skal offentliggøres senest seks måneder efter den dato, hvor støtten blev tildelt, eller, hvis det drejer sig om støtte i form af skattefordele, senest et år efter skatteangivelsen⁴⁹. I tilfælde af ulovlig støtte, som er forenelig med det indre marked, skal medlemsstaterne sikre offentliggørelse af disse oplysninger efterfølgende senest seks måneder efter datoen for Kommissionens afgørelse om støttens forenelighed. For at gøre det muligt at håndhæve statsstøttere reglerne i henhold til traktaten skal oplysningerne være tilgængelige i mindst 10 år fra det tidspunkt, hvor støtten blev tildelt.
60. Kommissionen vil på sit websted offentliggøre links til de statsstøttewebssteder, der er nævnt i punkt 57.

3.2.2 Undgåelse af uberettigede negative virkninger på konkurrencen og samhandelen

61. Traktatens artikel 107, stk. 3, litra c), giver Kommissionen mulighed for at erklære støtte til fremme af udviklingen af visse erhvervsgrene eller økonomiske regioner forenelig med det indre marked, men kun "når den ikke ændrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse".
62. Anvendelsen af denne negative betingelse kræver for det første en vurdering af den pågældende støttes konkurrencefordrejende virkning på samhandelsvilkårene. Enhver støtteforanstaltning vil i sagens natur skabe konkurrencefordrejning og påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne, da den styrker støttemodtagernes konkurrencemæssige stilling, selv om støtteforanstaltningen er nødvendig, hensigtsmæssig, forholdsmæssig og gennemsigtig.
63. Støtte til miljøformål vil i sagens natur typisk favorisere miljøvenlige produkter og teknologier på bekostning af andre, mere forurenende produkter og teknologier, og denne effekt af støtten vil i princippet ikke blive betragtet som en uberettiget konkurrencefordrejning, da den afhjælper markedssvigt, der gør støtten nødvendig. Desuden er støtte til klimavenlige produkter og teknologier befordrende for opfyldelsen af målene i den europæiske klimalov for 2030 og 2050. For så vidt angår miljøbeskyttelsesforanstaltninger vil Kommissionen derfor tage hensyn til de konkurrencefordrejende virkninger for konkurrenter, der ligeledes opererer på et miljøvenligt grundlag, selv uden støtte.
64. Kommissionen mener, at ordninger, der er åbne for en bredere vifte af potentielle støttemodtagere, har en mere begrænset konkurrencefordrejende virkning end støtte, der kun er rettet mod et begrænset antal specifikke støttemodtagere, navnlig når støtteforanstaltningens anvendelsesområde omfatter alle konkurrenter, der er villige til at levere den samme tjeneste, det samme produkt eller den samme fordel.
65. Statsstøtte til miljø- og energiformål kan have den utilsigtede virkning, at den underminerer markedsgevinsterne for de mest effektive og innovative producenter samt incitamenterne for de mindst effektive producenter til at forbedre, omstrukturere eller forlade markedet. Dette kan også resultere i ineffektive hindringer for adgangen for

⁴⁹ Hvis der ikke findes formelle krav om årlige angivelser, anses den 31. december i det år, støtten blev tildelt til, som tildelingsdato i forbindelse med indkodningen.

mere effektive eller innovative potentielle konkurrenter. I det lange løb kan sådanne fordrejninger kvæle innovation, effektivitet og indførelse af renere teknologier. Disse konkurrencefordrejende virkninger kan være særligt vigtige, når støtten ydes til projekter, der giver begrænsede overgangsfordele, men som fastlåser renere teknologier på længere sigt, herunder dem, der er nødvendige for at nå de langsigtede klimamål, som er fastsat i den europæiske klimalov. Dette kan f.eks. være tilfældet for støtte til visse aktiviteter, der anvender fossile brændstoffer, og som giver en øjeblikkelig reduktion af drivhusgasemissionerne, men fører til langsommere emissionsreduktioner på lang sigt. Alt andet lige gælder det, at jo tættere på den relevante måldato den støttede investering er, desto større er sandsynligheden for, at de midlertidige fordele opvejes af de eventuelle negative incitamenter til renere teknologier. Kommissionen vil derfor tage hensyn til disse mulige kort- og langsigtede negative virkninger for konkurrencen og samhandelen i sin vurdering.

66. Støtte kan også fordreje konkurrencen ved at styrke eller fastholde støttemodtagerens stærke markedsposition. Selv i de tilfælde, hvor støtten ikke direkte styrker en betydelig markedsposition, kan den alligevel gøre det indirekte, fordi den afholder eksisterende konkurrenter fra at ekspandere, fremprovokerer deres udtræden af markedet eller afholder nye konkurrenter fra at komme ind på markedet. Dette skal der tages hensyn til, navnlig når støtteforanstaltningen er rettet mod et begrænset antal specifikke støttemodtagere, eller hvor etablerede operatører fik markedsstyrke forud for liberaliseringen af markedet, som det f.eks. undertiden er tilfældet på energimarkedene. Dette er også relevant i forbindelse med udbudsprocedurer på spirende markeder, hvor der er risiko for, at en aktør med en stærk markedsposition opnår de fleste bud og forhindrer en betydelig ny aktør i at komme ind på markedet.
67. Bortset fra fordrejninger på produktmarkederne kan støtte også få indvirkning på samhandelen og valget af placering. Disse fordrejninger kan opstå på tværs af medlemsstaterne, enten når virksomheder konkurrerer på tværs af grænserne, eller når de overvejer forskellige investeringsområder. Støtte, som har til formål at opretholde økonomisk aktivitet i én region eller flytte den fra andre regioner inden for det indre marked, kan flytte aktiviteter eller investeringer fra én region til en anden, uden at der opnås nogen nettovirkning på miljøet. Kommissionen vil kontrollere, at støtten ikke har nogen åbenlyst negative virkninger for konkurrencen og samhandelen. Eksempelvis vil støtte til miljø- og energiformål, som blot fører til en ændring af placeringen af den økonomiske aktivitet uden at forbedre det eksisterende miljøbeskyttelsesniveau i medlemsstaterne, ikke blive betragtet som forenelig med det indre marked.

3.3 Afvejning af støttens positive virkninger i forhold til de negative virkninger for konkurrencen og samhandelen

68. Som et sidste skridt vil Kommissionen afveje støtteforanstaltningens identificerede negative virkninger på konkurrence- og samhandelsvilkårene med de positive virkninger af den planlagte støtte på de støttede økonomiske aktiviteter, herunder dens bidrag til miljøbeskyttelse og energipolitiske mål, og mere specifikt til overgangen til miljømæssigt bæredygtige aktiviteter og til opfyldelsen af de retligt bindende mål i henhold til den europæiske klimalov.

69. I denne afvejning vil Kommissionen være særlig opmærksom på artikel 3 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 2020/852⁵⁰, herunder princippet om "ikke at gøre væsentlig skade", eller andre sammenlignelige metoder. Som led i vurderingen af de negative virkninger på konkurrencen og samhandelen kan Kommissionen, hvor det er relevant, desuden tage hensyn til de negative eksterne virkninger af den støttede aktivitet, når sådanne eksterne virkninger påvirker konkurrencen og samhandelen mellem medlemsstaterne på en måde, der strider mod den fælles interesse ved at skabe eller forværre ineffektivitet på markedet, herunder navnlig de eksterne virkninger, der kan hindre opfyldelsen af de klimamål, der er fastsat i EU-retten⁵¹.
70. Kommissionen vil kun anse en støtteforanstaltning for at være forenelig med det indre marked, hvis de positive virkninger opvejer de negative virkninger. I tilfælde, hvor den foreslåede støtteforanstaltning ikke afhjælper et velafgrænset markedssvigt på en hensigtsmæssig og forholdsmæssig måde, f.eks. på grund af den midlertidige karakter af fordelene og de langsigtede fordrejninger, som den medfører som beskrevet i punkt 65, vil de negative konkurrencefordrejende virkninger være tilbøjelige til at opveje foranstaltningens positive virkninger. Kommissionen vil derfor sandsynligvis konkludere, at den foreslåede støtteforanstaltning er uforenelig med det indre marked.
71. Foranstaltninger, der direkte eller indirekte omfatter støtte til fossile brændstoffer, navnlig de mest forurenende fossile brændstoffer, vil sandsynligvis ikke skabe positive miljøvirkninger og har ofte betydelige negative virkninger, fordi de kan øge de negative miljømæssige eksterne virkninger på markedet. Det samme gælder for foranstaltninger, der indebærer nye investeringer i naturgas, medmindre det påvises, at der ikke er nogen fastlåsnings effekt. Dette vil i princippet gøre det usandsynligt, at der opnås en positiv balance for sådanne foranstaltninger, som nærmere forklaret i kapitel 4.
72. Yderligere faktorer, der skal tages i betragtning ved fastlæggelsen af den samlede balance for visse kategorier af støtteordninger i visse tilfælde, er:
- (a) et krav om efterfølgende evaluering som beskrevet i kapitel 5. I sådanne tilfælde kan Kommissionen begrænse varigheden af ordningerne (sædvanligvis til højst fire år) med mulighed for efterfølgende genanmeldelse af deres forlængelse
 - (b) et krav — i mangel af en udbudsprocedure — om individuelt at anmelde støtteprojekter af en vis størrelse eller med bestemte karakteristika
 - (c) et krav om, at støtteforanstaltningerne skal være tidsbegrænsede.

⁵⁰ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/852 af 18. juni 2020 om fastlæggelse af en ramme til fremme af bæredygtige investeringer og om ændring af forordning (EU) 2019/2088 (EUT L 198 af 22.6.2020, s. 13).

⁵¹ Dette kan også være tilfældet, hvis støtten fordrejer anvendelsen af økonomiske instrumenter, der er indført for at internalisere sådanne negative eksterne virkninger (f.eks. ved at påvirke prissignaler fra Unionens emissionshandelssystem eller et lignende instrument).

4. STØTTEKATEGORIER

4.1 Støtte til reduktion og fjernelse af drivhusgasemissioner, herunder gennem støtte til vedvarende energi

4.1.1 Begrundelse

73. Unionen har fastsat bindende og ambitiøse mål for reduktion af drivhusgasemissioner i lovgivningen for 2030 og 2050. [henvisning til EU's klimalov, når den er vedtaget]. Statsstøtte kan være nødvendig for at bidrage til at nå disse EU-mål og dertil knyttede nationale mål.

4.1.2 Anvendelsesområde og støttede aktiviteter

74. I dette afsnit fastsættes forenelighedsreglerne for støtteforanstaltninger, der primært tager sigte på at reducere drivhusgasemissioner, herunder støtte til produktion af vedvarende og kulstoffattig energi, støtte til energieffektivitet, herunder højeffektiv kraftvarmeproduktion, støtte til kulstofopsamling, -lagring og -anvendelse og støtte til reduktion eller undgåelse af emissioner fra industrielle processer. Det omfatter også støtte til fjernelse af drivhusgasser fra miljøet. Dette afsnit finder ikke anvendelse på foranstaltninger, hvis primære formål ikke er reduktion eller fjernelse af drivhusgasemissioner. Hvis en foranstaltning bidrager til både reduktion af drivhusgasemissioner og forebyggelse eller reduktion af forurening bortset fra drivhusgasemissioner, vurderes foranstaltningens forenelighed på grundlag af dette afsnit eller afsnit 4.5, afhængigt af hvilket af de to mål der er fremherskende.
75. Dette afsnit omfatter også særlige infrastrukturprojekter (herunder for brint og andre kulstoffattige gasser samt CCS/CCU), som ikke falder ind under definitionen af energiinfrastruktur.
76. Støtte til biobrændstoffer, flydende biobrændsler, biogas og biomassebrændsler kan kun godkendes, hvis de støttede brændstoffer opfylder bæredygtigheds- og drivhusgasemissionsbesparelseskriterierne i direktiv (EU) 2018/2001 og dets gennemførelsesretsakter eller delegerede retsakter.
77. Indirekte ændringer i arealanvendelsen forekommer, når dyrkning af afgrøder til biobrændstoffer, flydende biobrændsler og biomassebrændsler fortrænger produktionen af afgrøder til fødevare- og foderbrug. Et sådant yderligere behov øger presset på arealer og kan føre til, at landbrugsarealer udvides til arealer med stort kulstoflager såsom skove, vådområder og tørvebundsarealer, hvilket forårsager yderligere drivhusgasemissioner. Derfor begrænser direktiv (EU) 2018/2001 biobrændstoffer, flydende biobrændsler og biomassebrændsler baseret på fødevare- og foderafgrøder. Kommissionen mener, at visse støtteforanstaltninger kan forværre indirekte negative eksterne virkninger. Kommissionen vil derfor i princippet antage, at støtte til biobrændstoffer, flydende biobrændsler, biogas og biomassebrændsler, der overstiger de lofter, som definerer deres berettigelse til beregning af det udvidede endelige energiforbrug fra vedvarende energikilder i den pågældende medlemsstat i overensstemmelse med artikel 26 i nævnte direktiv, ikke har positive virkninger, der opvejer foranstaltningens negative virkninger. Kommissionen vil desuden kontrollere, om medlemsstaterne ved udformningen af deres støtteordninger har taget hensyn til

behovet for at undgå fordrejninger på råvaremarkederne som følge af biomassestøtte, navnlig for skovbiomasse.

4.1.3 *Minimering af konkurrence- og samhandelsfordrejninger*

4.1.3.1 Støttens nødvendighed

78. Punkt 33, 34, 35 og 36 finder ikke anvendelse på foranstaltninger til reduktion af drivhusgasemissioner. Medlemsstaten skal identificere de politiske foranstaltninger, der allerede er truffet for at reducere drivhusgasemissionerne. Selv om Unionens emissionshandelssystem og relaterede politikker og foranstaltninger internaliserer nogle af omkostningerne ved drivhusgasemissioner, internaliserer de dog måske endnu ikke omkostningerne fuldt ud.
79. Medlemsstaterne bør dokumentere, at der er behov for støtte til de foreslåede aktiviteter som krævet i punkt 37, idet der tages hensyn til relevante omkostninger og indtægter, herunder dem, der er knyttet til ETS og dertil knyttede politikker og foranstaltninger, jf. punkt 78. Hvis medlemsstaten påviser, at der er behov for støtte, antager Kommissionen, at der fortsat er et resterende markedssvigt, som kan afhjælpes gennem støtte til dekarbonisering, medmindre den har bevis for det modsatte.
80. Medlemsstaterne bør sikre, at støtten forbliver nødvendig i den periode, hvor ordningerne løber i mere end et år, ved at ajourføre deres analyse af relevante omkostninger og indtægter årligt eller, for ordninger, der indebærer mindre hyppig tildeling, før støtten ydes, for at sikre, at støtten fortsat er nødvendig for hver kategori af støttemodtagere. Hvis der ikke længere er behov for støtte til en kategori af støttemodtagere, bør denne kategori fjernes, inden der ydes yderligere støtte⁵².

4.1.3.2 Hensigtsmæssighed

81. Afsnit 3.2.1.2 finder ikke anvendelse på foranstaltninger til reduktion af drivhusgasemissioner. Kommissionen antager, at statsstøtte i princippet kan være en passende foranstaltning til at nå dekarboniseringsmålene, eftersom andre politiske instrumenter typisk ikke er tilstrækkelige til at nå disse mål, og forudsat at alle andre forenelighedskriterier er opfyldt. I betragtning af dekarboniseringens omfang og hastende karakter kan der anvendes en række forskellige instrumenter, herunder direkte tilskud.

4.1.3.3 Støtteberettigelse

82. Dekarboniseringsforanstaltninger rettet mod specifikke aktiviteter, som konkurrerer med andre ikkesubsidierede aktiviteter, kan forventes at føre til større konkurrencefordrejning sammenlignet med foranstaltninger, der er åbne for alle konkurrerende aktiviteter. Medlemsstaterne bør derfor begrunde foranstaltninger, der ikke omfatter alle konkurrerende teknologier og projekter — f.eks. alle projekter, der opererer på elektricitetsmarkedet, eller alle virksomheder, der producerer substituerbare produkter, og som teknisk set er i stand til at bidrage effektivt til reduktion af

⁵² Dette vil ikke påvirke retten til at modtage støtte, der allerede er ydet (f.eks. i henhold til en 10-årig kontrakt).

drivhusgasemissioner⁵³. Begrundelsen bør være baseret på objektive overvejelser vedrørende f.eks. effektivitet eller omkostninger eller andre relevante omstændigheder. En sådan begrundelse kan bygge på beviser, der er indsamlet under den offentlige høring i henhold til afsnit 4.1.3.4, hvor det er relevant.

83. Kommissionen vil vurdere begrundelsen og vil f.eks. overveje, at en mere begrænset støtteberettigelse ikke unødigt fordrejer konkurrencen, hvis:
- (a) en foranstaltning er rettet mod et specifikt sektorspecifikt eller teknologibaseret mål, der er fastsat i EU-retten, såsom en ordning for vedvarende energi eller energieffektivitet⁵⁴
 - (b) en foranstaltning specifikt har til formål at støtte demonstrationsprojekter
 - (c) en foranstaltning ikke kun har til formål at håndtere dekarbonisering, men også luftkvalitet eller anden forurening
 - (d) en medlemsstat fremlægger dokumentation for, at støtteberettigede sektorer eller innovative teknologier har potentiale til at yde et vigtigt bidrag til miljøbeskyttelse og gennemgribende dekarbonisering på længere sigt, navnlig med hensyn til omkostningseffektivitet
 - (e) der er behov for en foranstaltning for at opnå den diversificering, der er nødvendig for at undgå at forværre spørgsmål vedrørende netstabiliteten⁵⁵
 - (f) en mere selektiv tilgang kan forventes at føre til lavere omkostninger ved at opnå miljøbeskyttelse (f.eks. gennem reducerede netintegrationsomkostninger) og/eller resultere i mindre konkurrencefordrejning.
84. Medlemsstaterne bør løbende overvåge støtteberettigelsesreglerne og andre dertil knyttede regler for at sikre, at begrundelserne for en mere begrænset støtteberettigelse fortsat gælder i hver enkelt ordnings levetid, dvs. for at sikre, at eventuelle begrænsninger af støtteberettigelsen stadig kan begrundes, når der udvikles nye teknologier eller tilgange, eller flere data bliver tilgængelige⁵⁶.

⁵³ Kommissionen vil generelt ikke kræve, at der indledes foranstaltninger på tværs af grænserne, selv om dette kan bidrage til at mindske konkurrenceproblemerne.

⁵⁴ Støtteberettigelse i et sådant tilfælde bør kun begrænses i overensstemmelse med relevante definitioner, hvis sådanne findes i sektorlovgivningen. For eksempel bør ordninger for vedvarende energikilder være åbne for alle teknologier, der opfylder definitionen af "vedvarende energikilder" i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/2001 af 11. december 2018 om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder (EUT L 328 af 21.12.2018, s. 8).

⁵⁵ I så fald bør medlemsstaten påvise, at der først er taget passende skridt gennem udformning af markedsmæssige og accessoriske tjenester for at eksponere investorer for risici i forbindelse med indskrænkning og tildeling af beliggenheds- og teknologivalg, der understøtter netstabiliteten. Hvis medlemsstaten konstaterer et vedvarende lokalt forsyningssikkerhedsproblem, som ikke kan løses på mellemlang sigt med forbedringer af markedsudformningen eller tilstrækkelig netforstærkning, bør en foranstaltning til at løse dette problem udformes og vurderes i henhold til afsnit 4.8.

⁵⁶ Dette punkt berører ikke artikel 4 i Kommissionens forordning (EF) nr. 794/2004 af 21. april 2004 om gennemførelse af Rådets forordning (EU) 2015/1589 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af artikel 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (EUT L 140 af 30.4.2004, s. 1).

4.1.3.4 Offentlig høring

85. Forud for anmeldelsen af støtte, bortset fra under behørigt begrundede ekstraordinære omstændigheder, skal medlemsstaterne høre offentligheden om foranstaltninger, der skal anmeldes i henhold til dette afsnit. Høringsforpligtelsen gælder ikke for ændringer af allerede godkendte foranstaltninger, der ikke ændrer deres anvendelsesområde eller støtteberettigelse, og de tilfælde, der er omhandlet i punkt 86. For at afgøre, om en foranstaltning er berettiget under hensyntagen til kriterierne i disse retningslinjer, er følgende offentlige høring påkrævet:
- (a) for foranstaltninger, hvor den anslåede gennemsnitlige årlige støtte er ≥ 150 mio. EUR om året, en offentlig høring af mindst otte ugers varighed, der omfatter:
 - (i) støtteberettigelse
 - (ii) metode og skøn over tilskud pr. ton CO₂-ækvivalente emissioner, der undgås (pr. referenceprojekt)
 - (iii) foreslået anvendelse og omfang af udbudsprocedurer og eventuelle foreslåede undtagelser
 - (iv) de vigtigste parametre for støttetildelingsprocessen⁵⁷, herunder for at muliggøre konkurrence mellem forskellige typer støttemodtagere⁵⁸
 - (v) de vigtigste antagelser, der ligger til grund for den kvantificering, som anvendes til at påvise tilskyndelsesvirkningen, nødvendigheden og proportionaliteten
 - (vi) hvis der kan ydes støtte til nye investeringer i naturgasbaseret produktion eller industriproduktion, foreslåede sikkerhedsforanstaltninger for at sikre forenelighed med Unionens klimamål (se punkt 110)
 - (b) for foranstaltninger, hvor den anslåede gennemsnitlige årlige støtte er < 150 mio. EUR om året, en offentlig høring af mindst fire ugers varighed, der omfatter:
 - (i) støtteberettigelse
 - (ii) foreslået anvendelse og omfang af udbudsprocedurer og eventuelle foreslåede undtagelser
 - (iii) hvis der kan ydes støtte til nye investeringer i naturgasbaseret produktion eller industriproduktion, foreslåede sikkerhedsforanstaltninger for at sikre forenelighed med Unionens klimamål (jf. punkt 110).

⁵⁷ For eksempel den tid, der går mellem udbudsproceduren og leveringsperioden, regler for bud/tilbud, prisfastsættelsesregler.

⁵⁸ Hvis der f.eks. er forskellige kontraktperioder, forskellige metoder til beregning af den støtteberettigede kapacitet/produktion fra forskellige teknologier, forskellige metoder til beregning eller udbetaling af subsidier.

86. Der kræves ingen offentlig høring i forbindelse med foranstaltninger, der falder ind under punkt 85, litra b), hvor der anvendes udbudsprocedurer, og hvor foranstaltningen ikke støtter investeringer i energiproduktion baseret på fossile brændstoffer eller industriel produktion.
87. Spørgeskemaer skal offentliggøres på et offentligt websted. Medlemsstaterne skal offentliggøre et svar på høringen, der sammenfatter og behandler de modtagne bidrag. Dette bør omfatte en redegørelse for, hvordan de mulige negative virkninger for konkurrencen er blevet minimeret gennem den foreslåede foranstaltnings anvendelsesområde/støtteberettigelse. Medlemsstaterne skal vedlægge et link til deres høringssvar som led i anmeldelsen af støtteforanstaltninger i henhold til dette afsnit.
88. I ekstraordinære og behørigt begrundede tilfælde kan Kommissionen overveje alternative høringsmetoder, forudsat at der tages hensyn til de interesserede parter synspunkter i forbindelse med den (fortsatte) gennemførelse af støtten. I sådanne tilfælde kan høringen måske skulle kombineres med korrigerende foranstaltninger for at minimere eventuelle fordrejende virkninger af foranstaltningen.

4.1.3.5 Proportionalitet

89. Støtte til reduktion af drivhusgasemissioner bør generelt ydes gennem en udbudsprocedure som beskrevet i punkt 48 og 49.
90. Udbudsproceduren bør i princippet være åben for alle støtteberettigede modtagere for at muliggøre en omkostningseffektiv tildeling af støtte og mindske konkurrencefordrejningerne. Udbudsproceduren kan dog begrænses til en eller flere specifikke kategorier af støttemodtagere, hvor der fremlægges dokumentation, herunder relevant dokumentation indsamlet under den offentlige høring, som f.eks. viser, at:
- (a) en enkelt proces, der er åben for alle støtteberettigede modtagere, vil føre til et mindre optimalt resultat eller ikke vil gøre det muligt at nå foranstaltningens mål. I denne begrundelse kan der henvises til kriterierne i punkt 83
 - (b) det støtteniveau, som de forskellige kategorier af støttemodtagere forventes at kræve, afviger betydeligt⁵⁹. I så fald kan der anvendes særskilte udbudsprocedurer, således at kategorier af støttemodtagere med ensartede omkostninger konkurrerer med hinanden.
91. Hvis flere kategorier af støttemodtagere, der forventes at kræve et støtteniveau, som afviger betydeligt, indgår i en enkelt udbudsprocedure, bør medlemsstaterne overveje muligheden for overkompensation af billigere teknologier. Kommissionen vil også tage hensyn hertil i sin vurdering. Hvis det er relevant, kan der kræves et loft over buddene for at begrænse det maksimale bud fra bestemte tilbudsgivere i bestemte kategorier. Eventuelle budlofter bør begrundes med henvisning til kvantificeringen for de referenceprojekter, der er omhandlet i punkt 50 og 51.
92. Undtagelser fra kravet om tildeling af støtte og fastsættelse af støtteniveauet gennem en udbudsprocedure kan begrundes, hvis dokumentation, herunder den dokumentation, der

⁵⁹ Generelt vil dette være tilfældet, hvis omkostningerne afviger med mere end 15 %.

er indsamlet under den offentlige høring, er betinget af, at et af følgende forhold gør sig gældende:

- (a) det potentielle udbud er utilstrækkeligt til at sikre konkurrence. I så fald skal medlemsstaten påvise, at det ikke er muligt at øge konkurrencen ved at reducere budgettet eller udvide ordningens støtteberettigelse
 - (b) støttemodtagerne er små projekter defineret som følger:
 - (i) for projekter vedrørende produktion eller lagring af elektricitet — projekter under tærsklen i artikel 5 i forordning (EU) 2019/943
 - (ii) for elforbrug — projekter med en maksimal efterspørgsel på mindre end 400 kW
 - (iii) for varmeproduktions- og gasproduktionsteknologier — projekter under 400 kW installeret kapacitet.
93. Ved individuel støtte uden en udbudsprocedure skal medlemsstaterne begrunde de foreslåede støtteniveauer på grundlag af en individuel forretningsplan for det specifikke projekt, der skal støttes, herunder alle de elementer, der er anført i punkt 50 og 51.
94. Medlemsstaterne kan også anvende konkurrencebaserede certifikater eller leverandørforpligtelsesordninger til at fastsætte støttebeløbet og tildele støtte, forudsat at:
- (a) efterspørgslen i ordningen ligger under det potentielle udbud
 - (b) den købs- eller sanktionspris, der gælder for en forbruger eller leverandør, som ikke har købt det krævede antal certifikater (dvs. den pris, der udgør det maksimale beløb, som skal betales for støtte), fastsættes på et tilstrækkeligt højt niveau til at tilskynde til overholdelse af forpligtelsen. Sanktionsprisen bør dog baseres på den kvantificering, der er omhandlet i punkt 50 og 51, for at undgå, at et alt for højt niveau fører til overkompensation.
95. Medlemsstaterne kan også udforme støtteordninger rettet mod dekarbonisering i form af nedsættelser af skatter og afgifter eller skattelignende afgifter. Anvendelsen af en udbudsprocedure er ikke obligatorisk for sådanne ordninger. En sådan støtte skal dog i princippet ydes på samme måde til alle støtteberettigede virksomheder, der opererer inden for samme erhvervssektor, og som befinder sig i samme eller lignende faktiske situation med hensyn til støtteforanstaltningens mål. Den anmeldende medlemsstat skal indføre en årlig overvågningsmekanisme for at kontrollere, at foranstaltningen stadig er nødvendig.
96. Når der ydes støtte i form af driftsstøtte eller afgiftsnedsættelse til støtte for biobrændstoffer, flydende biobrændsler eller biogas, og der er en kvote-/forsyningsforpligtelse, som reelt fastsætter en særskilt markedspris for biobrændstoffer, må støttebeløbet ikke overstige forskellen mellem produktionsomkostningerne og markedsprisen. Produktionsomkostningerne kan omfatte en rimelig fortjeneste.

4.1.4 Undgåelse af uberettigede negative virkninger på konkurrencen og samhandelen og på balanceringen

97. Afsnit 3.2.2 og 3.3 finder ikke anvendelse på foranstaltninger til reduktion af drivhusgasemissioner.
98. Tilskuddet pr. ton CO₂-ækvivalent emissioner, der undgås, skal estimeres for hver støttemodtager eller referenceprojekt, og antagelserne og metodologien for denne beregning skal angives. Dette bør så vidt muligt søge at afdække nettoemissionsreduktionen fra aktiviteten under hensyntagen til de genererede eller reducerede livscyklusemissioner. For at gøre det muligt at sammenligne omkostningerne ved forskellige miljøbeskyttelsesforanstaltninger bør metoden normalt være den samme for alle foranstaltninger, der fremmes af en medlemsstat⁶⁰.
99. For at opnå positive miljøvirkninger i forbindelse med dekarbonisering skal støtten ikke blot flytte emissionerne fra den ene sektor til den anden, men resultere i en samlet reduktion af drivhusgasemissionerne. Kort- og langsigtede interaktioner med andre relevante politikker eller foranstaltninger, herunder Unionens emissionshandelssystem, bør overvejes.
100. For at undgå risikoen for dobbeltsubsidier og sikre kontrol med reduktionen af drivhusgasemissioner skal støtte til dekarbonisering af industrielle aktiviteter reducere de emissioner, der er en direkte følge af denne industrielle aktivitet. Støtte til forbedring af industriaktiviteternes energieffektivitet skal forbedre energieffektiviteten i støttemodtagernes aktiviteter.
101. For at undgå, at der afsættes et budget til projekter, der ikke gennemføres, og som potentielt kan blokere for ny markedsadgang, skal medlemsstaterne dokumentere, at der vil blive truffet rimelige foranstaltninger for at sikre, at der rent faktisk vil blive udviklet projekter, f.eks. fastsættelse af klare frister for projektlevering, kontrol af projektets gennemførlighed som en del af forhåndsudvælgelsen til at modtage støtte, krav om, at deltagerne skal stille sikkerhed, eller overvågning af projektudvikling og -opførelse.
102. Modtagerne af foranstaltningen bør være udsat for risici, som de kan bidrage til at styre, f.eks. risici i forbindelse med indskrænkning af vedvarende energi i forbindelse med perioder med overskydende produktion eller utilstrækkelig transmission.
103. Støtte til dekarbonisering kan antage forskellige former, herunder forudgående tilskud og kontrakter om løbende støttebetalinger, såsom differencekontrakter⁶¹. Støtte, der dækker omkostninger, som hovedsagelig er forbundet med drift snarere end

⁶⁰ Principperne for beregning af reduktioner af drivhusgasemissioner som anvendt for EU's innovationsfond er et nyttigt referencepunkt, som findes på: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/innovfund/wp-call/call-annex_c_innovfund-lsc-2020-two-stage_en.pdf.

⁶¹ En differencekontrakt giver støttemodtageren ret til en betaling svarende til forskellen mellem en fast "aftalepris" og en referencepris — f.eks. en markedspris pr. produktionsenhed. De er blevet anvendt til elproduktionsforanstaltninger i de seneste år, men kan også omfatte en referencepris knyttet til ETS — dvs. differencekontrakter for "kulstof". Differencekontrakter kan også omfatte tilbagebetalinger fra modtagere til skatteydere eller forbrugere i perioder, hvor referenceprisen overstiger aftalekursen.

investeringer, bør kun anvendes, hvis medlemsstaten klart påviser, at dette fører til mere miljøvenlige driftsbeslutninger.

104. Støtten skal have til formål at forhindre unødige fordrejninger af markedernes effektive funktion og navnlig bevare effektive driftsincitament og prissignaler. For eksempel bør støttemodtagerne fortsat være udsat for prisudsving og markedsrisiko, medmindre dette undergraver opfyldelsen af målet med støtten. Navnlig bør støttemodtagerne ikke tilskyndes til at tilbyde deres produktion under deres marginalomkostninger og må ikke modtage støtte til produktion i perioder, hvor markedsværdien af denne produktion er negativ⁶².
105. Kommissionen vil foretage en individuel vurdering af foranstaltninger, der omfatter særlige infrastrukturprojekter. Kommissionen vil i sin vurdering bl.a. tage hensyn til infrastrukturens størrelse i forhold til det relevante marked, indvirkningen på sandsynligheden for yderligere markedsbaserede investeringer, i hvilket omfang infrastrukturen oprindeligt er beregnet til en enkelt bruger eller gruppe af brugere, og om der findes en troværdig plan eller et fast tilsagn om tilslutning til et større net, varigheden af eventuelle afvigelser eller undtagelser fra lovgivningen om det indre marked, strukturen på det relevante marked og støttemodtagernes stilling på det pågældende marked.
106. Hvis infrastrukturen f.eks. i første omgang kun forbinder et begrænset antal brugere, kan den fordrejende virkning afbødes, når den indgår i en plan om at udvikle et bredere EU-net på grundlag af følgende kriterier:
 - (a) bogføringen af infrastrukturen bør adskilles fra enhver anden aktivitet, og omkostningerne ved adgang og brug bør gøres gennemsigtige
 - (b) medmindre dette undergraver opfyldelsen af støttens formål, bør støtten være betinget af, at infrastrukturen åbnes for tredjeparter på retfærdige, rimelige og ikkediskriminerende vilkår (herunder offentlige opfordringer til tilslutningsanmodninger på tilsvarende vilkår)
 - (c) det kan være nødvendigt at kompensere for den fordel, som støttemodtagerne opnår, indtil en sådan videre udvikling finder sted, f.eks. ved at bidrage til en yderligere udvidelse af nettet
 - (d) den fordel, som de dedikerede brugere opnår, skal muligvis begrænses og/eller deles med andre aktører.
107. For at undgå, at foranstaltningens mål eller andre miljøbeskyttelsesmål undermineres, må der ikke gives incitament til produktion af energi, der ville fortrænge mindre forurenende former for energi. Hvis der f.eks. ydes støtte til kraftvarmeproduktion baseret på ikkevedvarende kilder, eller hvis biomasse støttes, må de ikke modtage

⁶² Små anlæg til elektricitet fra vedvarende energikilder kan drage fordel af direkte prisstøtte, der dækker de fulde driftsomkostninger og ikke kræver, at de sælger deres elektricitet på markedet i overensstemmelse med undtagelsen i artikel 4, stk. 3, i direktiv (EU) 2018/2001. Anlæg betragtes som små, hvis deres kapacitet ligger under den gældende tærskel i artikel 5 i forordning (EU) 2019/943.

incitamenter til at producere elektricitet eller varme på tidspunkter, hvor dette ville betyde, at vedvarende energikilder uden emissioner ville blive reduceret.

108. Støtte til dekarbonisering kan fordreje konkurrencen unødigt, når den fortrænger investeringer i renere alternativer, der allerede findes på markedet, eller hvor den fastlåser visse teknologier, som hæmmer den bredere udvikling af et marked for og anvendelsen af renere løsninger. Kommissionen vil derfor også kontrollere, at støtteforanstaltningen ikke stimulerer eller forlænger forbruget af fossile brændstoffer og energi⁶³, hvilket hæmmer udviklingen af renere alternativer og væsentligt reducerer den samlede miljøfordel ved investeringen. Medlemsstaterne bør forklare, hvordan de agter at undgå denne risiko, herunder gennem bindende tilsagn om primært at anvende vedvarende eller kulstoffattige brændstoffer eller udfase fossile brændstofkilder.
109. Kommissionen mener, at visse støtteforanstaltninger har negative virkninger for konkurrencen og samhandelen, som sandsynligvis ikke vil blive opvejet. Visse støtteforanstaltninger kan navnlig forværre markedssvigt og skabe ineffektivitet til skade for forbrugerne og den sociale velfærd. Eksempelvis øger foranstaltninger, der tilskynder til nye investeringer i energi- eller industriproduktion baseret på de mest forurenende fossile brændstoffer, såsom kul, diesel, brunkul, olie, tørv og olieskifer, de negative miljømæssige eksterne virkninger på markedet. De vil ikke blive anset for at have nogen positiv indvirkning på miljøet i betragtning af disse brændstoffers uforenelighed med Unionens klimamål.
110. Tilsvarende kan foranstaltninger, der tilskynder til nye investeringer i energi- eller industriproduktion baseret på naturgas, reducere drivhusgasemissionerne og andre forurenende stoffer på kort sigt, men forværre negative miljømæssige eksterne virkninger på længere sigt sammenlignet med alternative investeringer. For at investeringer i naturgas kan anses for at have positive miljøvirkninger, skal medlemsstaterne forklare, hvordan de vil sikre, at investeringen bidrager til at nå Unionens klimamål for 2030 og målet om klimaneutralitet inden 2050. Medlemsstaterne bør navnlig forklare, hvordan en fastlåsning af dette gasfyrede energiproduktionsudstyr eller gasfyret produktionsudstyr undgås. Dette kan f.eks. omfatte bindende tilsagn fra støttemodtageren om at gennemføre dekarboniseringsteknologier såsom CCS/CCU eller udskifte naturgas med vedvarende eller kulstoffattig gas eller at lukke anlægget efter en tidsplan, der er i overensstemmelse med Unionens klimamål⁶⁴.
111. Hvis det konstateres, at der er risiko for yderligere konkurrencefordrejninger, eller hvis foranstaltningerne er særligt nye eller komplekse, kan Kommissionen fastsætte betingelser som anført i punkt 72.

⁶³ Herunder energibærere, der ikke udleder ved udstødningsrøret, men fremstilles i en kulstofintensiv proces.

⁶⁴ Hvis et projekt omfatter investeringer i et naturgasbaseret energiproduktions- eller industriproduktionsanlæg, vil omkostningerne ved dette anlæg desuden normalt ikke være berettiget til statsstøtte i henhold til dette afsnit, da dette normalt vil blive betragtet som den kontrafaktiske investering, der ville finde sted uden støtte. I stedet vil de yderligere elementer, der giver emissionsreduktioner, såsom CCS eller ekstraomkostninger i forbindelse med kraftvarmeproduktion, være støtteberettigede.

112. For individuelle støtteforanstaltninger eller ordninger til fordel for et særligt begrænset antal støttemodtagere eller en etableret støttemodtager bør medlemsstaterne desuden påvise, at den foreslåede støtteforanstaltning ikke vil føre til øget markedsstyrke.
113. Forudsat at alle andre forenelighedsbetingelser er opfyldt, vil Kommissionen typisk betragte balancen for dekarboniseringsforanstaltninger som positiv (dvs. fordrejninger på det indre marked opvejes af positive virkninger) i lyset af deres bidrag til modvirkning af klimaændringer, som er defineret som et miljømål i forordning (EU) 2020/852, så længe der ikke er klare tegn på manglende overholdelse af princippet om ikke at gøre væsentlig skade.

4.2 Støtte til forbedring af bygningers energimæssige ydeevne og miljøpræstationer

4.2.1 Baggrund for støtten

114. Foranstaltninger, der har til formål at forbedre bygningers energimæssige ydeevne og miljøpræstationer, rettes mod negative eksterne virkninger ved at skabe individuelle incitamenter til at nå målene for energibesparelser og reduktion af drivhusgasemissioner og luftforurenende emissioner. Ud over de generelle markedssvigt, der er afdækket i kapitel 3, kan der opstå specifikke markedssvigt inden for bygningers energimæssige ydeevne og miljøpræstationer. Med hensyn til renoveringsarbejder i bygninger tilfalder fordelene ved foranstaltninger vedrørende den energimæssige ydeevne f.eks. typisk ikke kun bygningsejeren, som generelt bærer renoveringsomkostningerne, men også lejerer. Kommissionen mener derfor, at der kan være behov for statsstøtte for at fremme investeringer, der tager sigte på at forbedre bygningers energimæssige ydeevne og miljøpræstationer.

4.2.2 Anvendelsesområde og støttede aktiviteter

115. Der kan ydes støtte til forbedring af bygningers energieffektivitet.
116. Denne støtte kan kombineres med støtte til en af eller alle følgende foranstaltninger:
- (a) installation af integrerede anlæg til produktion af elektricitet, varme eller køling fra vedvarende energikilder på stedet
 - (b) installation af udstyr til lagring af den energi, der produceres af anlæg til vedvarende energi på stedet
 - (c) opførelse og installation af opladningsinfrastruktur til brug for bygningens brugere og tilhørende infrastruktur, såsom kabelføring, hvor parkeringspladsen enten ligger inde i bygningen, eller den fysiske grænse op til bygningen
 - (d) installation af udstyr til digitalisering på stedet af bygningen, navnlig for at øge dens intelligente parathed. De støtteberettigede investeringer kan omfatte interventioner, som er begrænsede til installering af passive kabler eller strukturerede kabler til datanet i bygningen og, om nødvendigt, de tilhørende dele af det passive net på den private ejendom uden for bygningen. Lednings- eller kabelføring til datanet uden for den private ejendom er ikke omfattet

- (e) andre investeringer, der forbedrer bygningens energimæssige ydeevne eller miljøpræstationer, herunder investeringer i grønne tage og udstyr til genvinding af regnvand.
117. Der kan også ydes støtte til forbedring af energieffektiviteten af varme- eller køleudstyret i bygningen. Støtte til forbedring af energieffektiviteten i produktionsprocesser og til energiproduktionsudstyr, der anvendes til maskinel, er ikke omfattet af dette afsnit, men kan være omfattet af afsnit 4.1. Støtte til varme- eller køleudstyr til fjernvarmeanlæg er omfattet af afsnit 4.10.
118. Støtten skal føre til:
- (a) i tilfælde af renovering af eksisterende bygninger, forbedringer af den energimæssige ydeevne, der fører til en reduktion af efterspørgslen efter primærenergi på mindst 20 % i forhold til situationen forud for investeringen. Hvis forbedringen er en del af en etapevis renovering, skal sidstnævnte som en undtagelse føre til en samlet reduktion af primærenergiefterspørgslen på mindst 30 % i forhold til situationen forud for investeringen over en periode på tre år
 - (b) for så vidt angår nye bygninger, forbedringer af den energimæssige ydeevne, der fører til mindst 10 % af primærenergibesparelserne sammenlignet med den tærskel, der er fastsat for næsten energineutrale bygningskrav i nationale foranstaltninger til gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/31/EU af 19. maj 2010⁶⁵.
119. Støtte til forbedring af bygningers energimæssige ydeevne kan også ydes til SMV'er og små midcapselskaber, der leverer foranstaltninger til forbedring af den energimæssige ydeevne til fremme af indgåelse af kontrakter om energimæssig ydeevne som omhandlet i artikel 2, nr. 27), i direktiv 2012/27/EU.

4.2.3 Tilskyndelsesvirkning

120. Kravene i punkt 121 og 122 gælder i tillæg til kravene i afsnit 3.1.2.
121. Kommissionen finder, at støtte til projekter med en tilbagebetalingsperiode på under fem år i princippet ikke har nogen tilskyndelsesvirkning. Medlemsstaten kan dog fremlægge dokumentation for, at der er behov for støtte for at udløse en adfærdssændring, selv i tilfælde af projekter med en kortere tilbagebetalingsperiode.
122. Støtte til dækning af omkostningerne ved tilpasning til EU-standarder, der er vedtaget, men endnu ikke trådt i kraft, vil blive anset for at have en tilskyndelsesvirkning, hvis investeringen gennemføres og afsluttes mindst 18 måneder før EU-standardernes ikrafttræden.

⁶⁵ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/31/EU af 19. maj 2010 om bygningers energimæssige ydeevne (EUT L 153 af 18.6.2010, s. 13).

4.2.4 *Minimering af konkurrence- og samhandelsfordrejninger*

4.2.4.1 Hensigtsmæssighed

123. Kravet i punkt 124 gælder i tillæg til kravene i afsnit 3.2.1.2.
124. Støtte til fremme af kontrakter om energimæssig ydeevne kan ydes i form af et lån eller en garanti til leverandøren af foranstaltningerne til forbedring af den energimæssige ydeevne i henhold til en kontrakt om energimæssig ydeevne eller bestå af et finansielt produkt, der har til formål at refinansiere den pågældende leverandør (f.eks. factoring, forfæitning).

4.2.4.2 Proportionalitet

125. De støtteberettigede omkostninger svarer udelukkende til de investeringsomkostninger, der er direkte forbundet med opnåelsen af et højere niveau for energimæssig ydeevne eller miljøpræstationer.
126. Basisstøtteintensiteten må ikke overstige 30 % af de støtteberettigede omkostninger.
127. Hvad angår støtte til forbedring af eksisterende bygningers energimæssige ydeevne, kan støtteintensiteten forhøjes med 15 procentpoint, hvis forbedringen af den energimæssige ydeevne fører til en reduktion af efterspørgslen efter primærenergi på mindst 40 %.
128. Støtteintensiteten kan forhøjes med 20 procentpoint for støtte til små virksomheder eller med 10 procentpoint for støtte til mellemstore virksomheder.
129. Støtteintensiteten kan forhøjes med 15 procentpoint for investeringer i støtteberettigede områder, der opfylder betingelserne i traktatens artikel 107, stk. 3, litra a), eller med 5 procentpoint for investeringer i støtteberettigede områder, der opfylder betingelserne i traktatens artikel 107, stk. 3, litra c).
130. Undtagelsesvis kan medlemsstaten, afhængigt af foranstaltningens særlige karakteristika, på grundlag af en analyse af finansieringskløften, jf. punkt 47, 50 og 51, også påvise, at der er behov for et højere støttebeløb. Støttebeløbet må ikke overstige finansieringskløften, der er fastsat i punkt 50 og 51.
131. Hvis støtten ydes efter en udbudsprocedure, der gennemføres i overensstemmelse med kriterierne i punkt 48 og 49, anses støttebeløbet for at være proportionalt.
132. Støtte, der ydes i form af finansielle instrumenter, er ikke underlagt de maksimale støtteintensiteter, der er fastsat i punkt 126 til 130. Hvis støtten ydes i form af en garanti, bør den ikke overstige 80 % af det underliggende lån. Bygningsejeres tilbagebetaling til fonden for energieffektivitet eller vedvarende energi eller en anden finansiell formidler skal mindst svare til lånets nominelle værdi.

4.2.5 *Undgåelse af uberettigede negative virkninger på konkurrencen og samhandelen og på balanceringen*

133. Kravene i punkt 134 til 136 gælder i tillæg til kravene i afsnit 3.2.2.

134. Foranstaltninger, der tilskynder til nye investeringer i naturgasfyret udstyr, som har til formål at forbedre bygningers energieffektivitet, kan føre til en reduktion af energiefterspørgslen på kort sigt, men forværre negative miljømæssige eksterne virkninger på længere sigt sammenlignet med alternative investeringer. Desuden kan støtte til installation af naturgasfyret udstyr fordreje konkurrencen uretmæssigt, hvis den fortrænger investeringer i renere alternativer, der allerede findes på markedet, eller hvor det fastlåser visse teknologier, hvilket hæmmer en bredere udvikling af et marked for og anvendelse af renere teknologier. Kommissionen mener ikke, at de positive virkninger af foranstaltninger, der skaber en sådan fastlåsning, vil opveje deres negative virkninger. Som led i sin vurdering vil Kommissionen overveje, om det naturlige gasfyrede udstyr erstatter energiudstyr, der anvender de mest forurenende fossile brændstoffer, såsom olie og kul.
135. Der findes allerede alternativer til energiudstyr, der anvender de mest forurenende fossile brændstoffer (f.eks. olie og kul) på markedet. I den forbindelse anses støtte til installation af energieffektivt energiudstyr, der anvender sådanne brændstoffer, ikke for at have samme positive virkninger som støtte til installation af renere energiudstyr. For det første opvejes den marginale forbedring med hensyn til reduktion af energiefterspørgslen af de større kulstofemissioner, der er forbundet med anvendelsen af fossile brændstoffer. For det andet indebærer tildelingen af støtte til installation af oliefyrede eller kulfyrede energianlæg en betydelig risiko for fastlåsning af fossile teknologier og for fortrængning af investeringer i renere og mere innovative alternativer på markedet ved at flytte efterspørgslen væk fra dem. Dette ville også modvirke yderligere udvikling af markedet for rene, fremtidssikrede ikkefossile teknologier. Kommissionen finder derfor, at de negative virkninger af støtte til oliefyrede eller kulfyrede energianlæg sandsynligvis ikke vil blive opvejet.
136. Hvis støtten ydes i form af en fond, egenkapital, en garanti eller et lån til en fond for energieffektivitet eller vedvarende energi eller en anden finansiel formidler, vil Kommissionen kontrollere, at betingelserne er til stede for at sikre, at fonden for energieffektivitet eller vedvarende energi eller andre finansielle formidlere ikke får nogen uberettiget fordel og anvender en kommercielt forsvarlig investeringsstrategi med henblik på at gennemføre støtteforanstaltningen for energimæssig ydeevne. Især skal følgende betingelser være opfyldt:
- (a) finansielle formidlere eller fondsforvaltere skal udvælges gennem en åben, gennemsigtig og ikkediskriminerende proces, der foretages i overensstemmelse med gældende EU-lovgivning og national lovgivning
 - (b) der er fastsat betingelser for at sikre, at finansielle formidlere, herunder fonde for energieffektivitet eller vedvarende energi, forvaltes på et kommercielt grundlag og sikrer profitorienterede finansieringsbeslutninger
 - (c) forvaltere af fonden for energieffektivitet eller vedvarende energi eller andre finansielle formidlere videregiver i videst muligt omfang fordelene til de endelige støttemodtagere (bygningsejere eller lejere) i form af større finansieringsvolumen, lavere krav til sikkerhedsstillelse, lavere garantipræmier eller lavere rentesatser.

4.3 Støtte til ren mobilitet

137. I afsnit 4.3.1 og 4.3.2 fastsættes betingelserne for, hvornår statsstøtte til renere mobilitet inden for luft-, vej-, jernbane-, sø- og kysttransport samt transport ad indre vandveje af passagerer og gods kan fremme udviklingen af en økonomisk aktivitet på en miljøvenlig måde uden at ændre samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod Unionens fælles interesse.

4.3.1 *Støtte til erhvervelse og leasing af renere transportmidler og til renere serviceudstyr og eftermontering af transportmidler*

4.3.1.1 Baggrund for støtten

138. For at nå Unionens juridisk bindende mål om klimaneutralitet senest i 2050 blev der i meddelelsen om den grønne pagt fastsat et mål om at reducere transportemissionerne med mindst 90 % i forhold til 1990-niveauet inden 2050. Kommissionens meddelelse om en strategi for bæredygtig og intelligent mobilitet⁶⁶ bekræfter ambitionerne i den grønne pagt og fastsætter forskellige milepæle for at vise sektorerne vejen hen imod at nå dette mål gennem dekarbonisering af både de enkelte transportformer og hele transportkæden⁶⁷.

139. Selv om eksisterende politikker kan give incitamenter til udbredelse af renere transportkøretøjer ved at fastsætte bindende CO₂-emissionsmål for fabrikanternes nye vognpark af vej køretøjer⁶⁸, ved at internalisere de klima- og miljømæssige eksterne virkninger⁶⁹ eller ved at øge efterspørgslen på køretøjer gennem offentlige indkøb⁷⁰, er de måske ikke tilstrækkelige til fuldt ud at afhjælpe de markedssvigt, der påvirker den pågældende sektor. På trods af de eksisterende politikker kan visse markedshindringer og markedssvigt fortsat ikke afhjælpes, herunder overkommelige priser for renere transportkøretøjer sammenlignet med konventionelle køretøjer, den begrænsede tilgængelighed af opladnings- eller optankningsinfrastruktur og tilstedeværelsen af miljømæssige eksterne virkninger. Medlemsstaterne kan derfor yde støtte til afhjælpning af disse resterende markedssvigt og støtte udviklingen af sektoren for ren mobilitet.

4.3.1.2 Anvendelsesområde og støttede aktiviteter

140. Der kan ydes støtte til erhvervelse eller leasing af nye eller brugte renere transportmidler til luft-, vej-, jernbane-, sø- og kysttransport samt transport ad indre

⁶⁶ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Strategi for bæredygtig og intelligent mobilitet — en europæisk transportsektor, der er klar til fremtiden (COM/2020/789 final).

⁶⁷ Disse omfatter bl.a. ambitionen om at have mindst 30 mio. nulemissionsbiler, 80 000 nulemissionsvarevogne i drift på vejene senest i 2030, og at næsten alle biler, varevogne, busser og nye tunge køretøjer senest i 2050 vil være nulemissionskøretøjer.

⁶⁸ Forordning (EU) 2019/631 og forordning (EU) 2019/1242.

⁶⁹ Eksempelvis gennem Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/62/EF af 17. juni 1999 om afgifter på tunge godskøretøjer for benyttelse af visse infrastrukturer (EUT L 187 af 20.7.1999, s. 42) og Unionens emissionshandelssystem.

⁷⁰ Eksempelvis gennem direktiv (EU) 2019/1161.

vandveje af passagerer og gods og til erhvervelse og leasing af renere groundhandlingudstyr og renere terminaludstyr.

141. Der kan også ydes støtte til eftermontering af transportmidler, så de kan betragtes som renere transportmidler.

4.3.1.3 Tilskyndelsesvirkning

142. Betingelserne i punkt 143 til 147 gælder ud over de betingelser, der er fastsat i afsnit 3.1.2.
143. Medlemsstaten skal fremlægge et troværdigt kontrafaktisk scenario uden støtten. Et kontrafaktisk scenario svarer til en investering med samme kapacitet, levetid og, hvor det er relevant, andre relevante tekniske karakteristika som den miljøvenlige investering. Når investeringen vedrører erhvervelse eller leasing af renere transportmidler, er det kontrafaktiske scenario generelt erhvervelse eller leasing af transportmidler af samme kategori og med samme kapacitet, som i det mindste er i overensstemmelse med EU-standarderne, og som ville blive erhvervet eller leaset uden støtten.
144. Et andet kontrafaktisk scenario kan også bestå i at holde det eksisterende udstyr i drift i en periode, der svarer til den miljøvenlige investerings levetid. I så fald skal der tages hensyn til diskonterede vedligeholdelses-, reparations- og moderniseringsomkostninger i denne periode.
145. I visse tilfælde kan det kontrafaktiske scenario bestå i en senere udskiftning af transportmidlet, i hvilket tilfælde transportmidlets tilbagediskonterede værdi bør tages i betragtning, og forskellen i udstyrets respektive økonomiske levetid bør udlignes. Denne tilgang kan være særlig relevant for transportmidler, der har en længere økonomisk levetid, såsom skibe, tog og fly.
146. For transportmidler, der er omfattet af leasingaftaler, bør den tilbagediskonterede værdi af leasingværdien af det miljøvenlige udstyr sammenlignes med den tilbagediskonterede værdi af anskaffelsen eller leasingen af det mindre miljøvenlige transportmiddel, der ville blive anvendt uden støtten.
147. I begrænsede tilfælde kan den miljøvenlige investering bestå af udstyr, der tilføjes et eksisterende køretøj (f.eks. eftermontering af forureningskontrollsystemer). I så fald vil de støtteberettigede omkostninger bestå af de samlede investeringsomkostninger.

4.3.1.4 Minimering af konkurrence- og samhandelsfordrejninger

4.3.1.4.1 Hensigtsmæssighed

148. Kravene i punkt 149 og 150 gælder i tillæg til kravene i afsnit 3.2.1.2.
149. Ved vurderingen af hensigtsmæssigheden blandt alternative politikinstrumenter bør der tages hensyn til andre interventionstyper end statsstøtte til at stimulere udviklingen af markedet for ren mobilitet og deres forventede virkning i forhold til den foreslåede foranstaltning. Desuden bør vurderingen af, om støtten er hensigtsmæssig, tage hensyn til virkningen af eksisterende foranstaltninger, der har til formål at nå samme mål,

såsom et emissionshandelssystem eller reguleringsmæssige forpligtelser (herunder eksistensen af lavemissionszoner i den pågældende medlemsstat) og regler for offentlige indkøb, såsom dem, der er fastsat i direktiv (EU) 2019/1161.

150. Støtte til erhvervelse og leasing af renere transportmidler og til eftermontering af transportmidler, der giver dem mulighed for at blive betragtet som renere transportmidler, kan ydes i enhver form, herunder tilskud, lån eller garantier. Medlemsstaten skal begrunde sit valg af støtteinstrument og forklare, hvorfor mindre fordelende støtteinstrumenter ikke ville give lige så effektive resultater.

4.3.1.4.2 Proportionalitet

151. Støtten må ikke overstige de omkostninger, der er nødvendige for at fremme udviklingen af den pågældende økonomiske aktivitet på en måde, der øger miljøbeskyttelsesniveauet (dvs. ved overgangen fra konventionelle til renere transportmidler) sammenlignet med det kontrafaktiske scenario uden støtte. Støtten kan anses for at stå i et rimeligt forhold til formålet, hvis betingelserne i punkt 152 til 159 er opfyldt.
152. De ekstra nettoomkostninger (støtteberettigede omkostninger) svarer til forskellen mellem de samlede omkostninger ved ejerskab til de renere transportmidler, der forventes erhvervet eller leaset med statsstøtte, og de samlede ejerskabsomkostninger i det kontrafaktiske scenario.
153. Omkostninger, der ikke er direkte forbundet med opnåelsen af et højere miljøbeskyttelsesniveau, vil ikke være støtteberettigede.
154. Med hensyn til eftermontering af køretøjer, der giver dem mulighed for at blive betragtet som renere køretøjer, svarer de støtteberettigede omkostninger i overensstemmelse med punkt 146 til de samlede omkostninger ved eftermontering i et kontrafaktisk scenario, hvor køretøjerne bevarer den samme økonomiske levetid uden eftermontering.
155. Støtten skal ydes efter en udbudsprocedure, der gennemføres i overensstemmelse med kriterierne i punkt 48 og 49.
156. Hvis der anvendes andre kriterier end det støttebeløb, som ansøgeren anmoder om, i forbindelse med udbudsproceduren, gælder punkt 49. Udvalgelseskriterierne kan f.eks. vedrøre de forventede miljøfordele ved investeringen i form af CO₂-ækvivalenter eller andre forurenende stoffer i hele deres levetid. For at gøre det lettere at identificere de miljømæssige fordele kan medlemsstaten i sådanne tilfælde kræve, at ansøgerne i deres bud angiver det forventede niveau for emissionsreduktioner som følge af investeringen sammenlignet med emissionsniveauet for et sammenligneligt køretøj, der opfylder Unionens standarder, hvis det er relevant. Miljøkriterier, der anvendes i udbudsproceduren, kan også omfatte livscyklushensyn såsom miljøvirkningerne af bortskaffelse af produktet.
157. Udformningen af udbudsproceduren skal sikre, at ansøgerne fortsat har tilstrækkelige incitamenter til at byde på projekter vedrørende erhvervelse af nulemissionstransportmidler, for så vidt som de er tilgængelige inden for denne

transportform, som generelt er dyrere end mindre miljøvenlige alternativer. Dette omfatter sikring af, at anvendelsen af udvælgelseskriterierne ikke stiller disse projekter ringere end andre renere transportmidler, der ikke kan betegnes som emissionsfrie. Miljøkriterier kan f.eks. udformes som præmier, der giver mulighed for at tildele en højere score til projekter, som giver miljømæssige fordele ud over dem, der følger af støtteberettigelseskravene eller ordningens primære mål.

158. Uanset punkt 155, 156 og 157, hvis det forventede antal deltagere ikke er tilstrækkeligt til at sikre effektiv konkurrence eller undgå strategiske bud, eller hvis en udbudsprocedure som beskrevet i punkt 48 og 49 ikke kan tilrettelægges, kan støtten ydes uden en udbudsprocedure. I sådanne tilfælde må basisstøtteintensiteten ikke overstige 40 % af de støtteberettigede omkostninger. Denne støtteintensitet kan forhøjes med 10 procentpoint for nulemissionstransportmidler og med 10 procentpoint for mellemstore virksomheder eller med 20 procentpoint for små virksomheder.
159. Undtagelsesvis kan medlemsstaten, afhængigt af foranstaltningens særlige karakteristika, på grundlag af en analyse af finansieringskløften, jf. punkt 47, 50 og 51, også påvise, at der er behov for et højere støttebeløb. I så fald skal medlemsstaten foretage en efterfølgende kontrol for at efterprøve forudsætningerne for det krævede støtteniveau og indføre en tilbagebetalingsmekanisme som beskrevet i punkt 53. Støttebeløbet må ikke overstige finansieringskløften, der er fastsat i punkt 50 og 51.

4.3.1.5 Undgåelse af uberettigede negative virkninger på konkurrencen og samhandelen og på balanceringen

160. Kravene i punkt 161 til 166 gælder i tillæg til kravene i afsnit 3.2.2.
161. Kommissionen mener, at visse støtteforanstaltninger har negative virkninger for konkurrencen og samhandelen, som sandsynligvis ikke vil blive opvejet. Navnlig kan foranstaltninger, der tilskynder til nye investeringer i naturgasdrevne (herunder CNG- og LNG-drevne) transportmidler, føre til en reduktion af drivhusgasemissioner og andre forurenende emissioner på kort sigt, men forværre negative miljømæssige eksterne virkninger på længere sigt sammenlignet med alternative investeringer. Desuden kan støtte til erhvervelse af renere transportmidler fordreje konkurrencen unødigt, når den fortrænger investeringer i renere alternativer, der allerede findes på markedet, eller hvor den fastlåser visse teknologier, som hæmmer en bredere udvikling af et marked for og anvendelse af renere teknologier. I disse tilfælde finder Kommissionen derfor, at de negative virkninger for konkurrencen af støtte til erhvervelse eller leasing af renere transportmidler med naturgas som brændstof, såsom CNG- og LNG-transportmidler, sandsynligvis ikke vil blive opvejet.
162. Støtte til erhvervelse eller leasing af CNG- og LNG-køretøjer kan anses for ikke at skabe langsigtede fastlåsnings effekter og ikke fortrænge investeringer i renere teknologier, hvis medlemsstaten på det tidspunkt, hvor den meddeler Kommissionen sine planer om at gennemføre støtteforanstaltningen, eller når støtteforanstaltningen gennemføres, påviser, at renere alternativer ikke er umiddelbart tilgængelige på

markedet og ikke forventes at være tilgængelige på kort sigt⁷¹. Støtten kan også anses for ikke at have fastlåsningsvirkninger eller for at fortrænge investeringer i renere teknologier, hvis medlemsstaten forpligter sig til at sikre, at disse transportmidler drives ved blanding af biogas eller vedvarende gasformige transportbrændstoffer, der ikke er af biologisk oprindelse (mindst 20 %).

163. Der findes allerede alternativer til transportmidler, der anvender de mest forurenende fossile brændstoffer (f.eks. diesel eller flydende gas (LPG)) på markedet til brug inden for vej-, jernbane-, sø- og kysttransport samt transport ad indre vandveje. Derfor anses støtte til erhvervelse eller leasing af disse transportmidler, selv nye transportmidler, der går videre end EU-standarderne, hvor det er relevant, ikke for at have samme positive virkninger som støtte til erhvervelse eller leasing af renere transportmidler med lavere direkte CO₂-emissioner (udstødningsemissioner). For det første opvejes den marginale forbedring med hensyn til direkte reduktion af CO₂-emissioner og emissioner af forurenende stoffer af de fortsatte kulstofemissioner, der er forbundet med anvendelsen af fossile brændstoffer. For det andet indebærer tildelingen af støtte til anskaffelse af disse typer transportmidler en betydelig risiko for fastlåsnings af fossile teknologier og fortrængning af investeringer i renere alternativer, der er tilgængelige på markedet, ved at flytte efterspørgslen væk fra ikkefossile transportmidler, der anvender alternative brændstoffer. Dette ville også modvirke yderligere udvikling af markedet for rene, fremtidssikrede ikkefossile teknologier. Kommissionen finder derfor, at de negative virkninger for konkurrencen af støtte til transportmidler, der anvender de mest forurenende fossile brændstoffer, såsom diesel eller LPG, sandsynligvis ikke vil blive opvejet.
164. Ved vurderingen af konkurrencefordrejningen af støtte til erhvervelse af renere transportmidler vil Kommissionen overveje, om ibrugtagning af nye transportmidler vil medføre eller forværre eksisterende markedssvigt, såsom overkapacitet i den pågældende sektor.
165. Med hensyn til jernbanetransport skal medlemsstaterne i betragtning af de yderligere kapacitetsbehov, der er forbundet med den målrettede stigning i anvendelsen af denne transportform, sikre, at støtten ikke resulterer i en for tidlig ophugning af rullende materiel med nulemission. Med henblik herpå bør rullende materiel med nulemission, der som følge af støtten ikke længere anvendes, gøres tilgængeligt på markedet i en periode på mindst tre måneder ved hjælp af en veloffentliggjort, åben, gennemsigtig, ikkediskriminerende og ubetinget salgsproces til markedspris.
166. Med hensyn til lufttransport skal medlemsstaten sikre, at støtten, når den ydes til en virksomhed, der allerede er aktiv i den pågældende sektor, ydes til udskiftning af mindre miljøvenlige fly med renere fly i en tilsvarende luftfartøjsklasse, og at støtten ikke fører til en udvidelse af støttemodtagerens flåde.

⁷¹ I forbindelse med en sådan vurdering vil Kommissionen generelt overveje en periode på fire år efter anmeldelsen eller gennemførelsen af støtteforanstaltningen. Den vil basere sin vurdering på uafhængige markedsundersøgelser, som medlemsstaten har forelagt, eller på anden relevant dokumentation.

4.3.2 Støtte til etablering af opladnings- eller optankningsinfrastruktur

4.3.2.1 Baggrund for støtten

167. Et omfattende net af opladnings- og optankningsinfrastruktur er nødvendigt for at muliggøre en bred udbredelse af renere transportmidler og muliggøre overgangen til nulemissionsmobilitet. En særlig kritisk hindring for udbredelsen på markedet for renere transportmidler er den begrænsede adgang til infrastrukturen til opladning eller optankning af dem. Desuden er opladnings- og optankningsinfrastrukturen ikke jævnt fordelt på medlemsstaterne. Samtidig kan markedet alene, så længe andelen af renere transportmidler i drift er begrænset, ikke levere den nødvendige opladnings- og optankningsinfrastruktur.
168. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/94/EU⁷² skaber en fælles ramme af foranstaltninger til etablering af infrastruktur for alternative brændstoffer til transport i EU og fastsætter mål for medlemsstaterne for etablering af en sådan infrastruktur. Desuden kan andre politikker, der fremmer udbredelsen af renere transportmidler, allerede give investeringssignaler til etablering af opladnings- og optankningsinfrastruktur. Disse politikker er dog ikke i sig selv nok til fuldt ud at afhjælpe de konstaterede markedssvigt. Medlemsstaterne kan derfor yde støtte til afhjælpning af disse resterende markedssvigt og støtte etableringen af opladnings- og optankningsinfrastruktur.

4.3.2.2 Anvendelsesområde og støttede aktiviteter

169. Der kan ydes støtte til opførelse og installation eller opgradering af opladnings- eller optankningsinfrastruktur.
170. Projekterne kan også omfatte anlæg til intelligent opladning og til lokal produktion af elektricitet eller brint fra vedvarende energikilder, der er tilsluttet opladnings- eller optankningsinfrastrukturen ved hjælp af en direkte forbindelse, samt lagerfaciliteter på stedet til elektricitet og brint, der skal leveres som transportbrændstoffer.

4.3.2.3 Minimering af konkurrence- og samhandelsfordrejninger

4.3.2.3.1 Støttens nødvendighed

171. Medlemsstaten skal ved hjælp af en forudgående åben offentlig høring eller en uafhængig markedsundersøgelse kontrollere, om støtten er nødvendig for at tilskynde til etablering af opladnings- eller optankningsinfrastruktur af samme kategori⁷³. Medlemsstaten skal navnlig kontrollere, at der ikke er sandsynlighed for, at der vil blive udviklet tilsvarende infrastruktur på kommercielle vilkår på kort sigt⁷⁴.

⁷² Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/94/EU af 22. oktober 2014 om etablering af infrastruktur for alternative brændstoffer (EUT L 307 af 28.10.2014, s. 1).

⁷³ Eksempelvis til opladningsinfrastruktur, normal eller høj effekt.

⁷⁴ Med henblik på en sådan vurdering vil Kommissionen generelt overveje, om opladnings- eller optankningsinfrastrukturen forventes at blive etableret på kommercielle vilkår inden for en periode på tre år. Den vil basere sin vurdering på resultaterne af den forudgående offentlige høring, der er omhandlet i

172. Ved vurderingen af behovet for støtte til etablering af opladnings- og optankningsinfrastruktur til nulemissionstransportmidler og renere transportmidler, der er åben for adgang for tredjeparter, herunder offentligt tilgængelig opladnings- eller optankningsinfrastruktur, kan det overvejes, om de renere transportmidler, som en sådan infrastruktur ville kunne betjene, trænger ind på markedet.

4.3.2.3.2 Hensigtsmæssighed

173. Kravene i punkt 174 og 175 gælder i tillæg til kravene i afsnit 3.2.1.2.
174. Ved vurderingen af hensigtsmæssigheden blandt alternative politikinstrumenter bør der tages hensyn til muligheden for nye regulerende indgreb for at stimulere overgangen til ren mobilitet og deres forventede virkning i forhold til den foreslåede foranstaltning. Medlemsstaten bør navnlig overveje virkningerne af et ETS, hvor det er relevant, og forpligtelser som dem, der er fastsat i direktiv 2014/94/EU.
175. Med hensyn til efterprøvning af hensigtsmæssigheden blandt de forskellige støtteinstrumenter kan der ydes støtte til etablering af opladnings- eller optankningsinfrastruktur i enhver form, herunder tilskud, lån eller garantier. Medlemsstaten skal begrunde sit valg af støtteinstrument og forklare, hvorfor mindre fordrejende støtteinstrumenter ikke ville give lige så effektive resultater.

4.3.2.3.3 Proportionalitet

176. Støtten må ikke overstige de omkostninger, der er nødvendige for at fremme udviklingen af den pågældende økonomiske aktivitet på en måde, der øger miljøbeskyttelsesniveauet. Støtten kan anses for at stå i et rimeligt forhold til formålet, hvis betingelserne i punkt 177 til 182 er opfyldt.
177. De støtteberettigede omkostninger er omkostningerne ved investering i opførelse og installation eller opgradering af opladnings- eller optankningsinfrastrukturen. Disse kan omfatte omkostninger til:
- (a) selve opladnings- eller optankningsinfrastrukturen
 - (b) installation eller opgradering til elektriske eller andre komponenter, f.eks. med henblik på intelligent opladningsinfrastruktur, herunder effektransformere, der er nødvendige for at forbinde opladnings- eller optankningsinfrastrukturen til nettet eller til en lokal el- eller brintproduktions- eller -lagringsenhed
 - (c) det tilhørende tekniske udstyr
 - (d) de tilhørende anlægsarbejder
 - (e) de tilhørende land- eller vejtilpasninger
 - (f) indhentning af tilhørende tilladelser.

punkt 171, uafhængige markedsundersøgelser, som medlemsstaten har forelagt, eller på anden relevant dokumentation.

178. Hvis et projekt omfatter lokal produktion af elektricitet fra vedvarende energikilder eller vedvarende brint eller lagring på stedet af vedvarende elektricitet eller vedvarende brint, kan de støtteberettigede omkostninger omfatte investeringsomkostningerne til anlæg til produktion på stedet af vedvarende elektricitet eller vedvarende brint eller anlæg til lagring på stedet af vedvarende elektricitet eller vedvarende brint.
179. Støtten skal ydes efter en udbudsprocedure, der gennemføres i overensstemmelse med kriterierne i punkt 48 og 49. Udformningen af udbudsproceduren skal sikre, at ansøgerne fortsat har tilstrækkelige incitamenters til at byde på projekter vedrørende opladnings- eller optankningsinfrastruktur, der kun leverer vedvarende elektricitet eller vedvarende brint. Anvendelsen af tildelingskriterierne må ikke føre til, at projekter vedrørende opladnings- eller optankningsinfrastruktur, der kun leverer vedvarende elektricitet eller vedvarende brint, stilles ringere end projekter vedrørende opladnings- eller optankningsinfrastruktur, der også leverer kulstofintensiv elektricitet eller brint.
180. Uanset punkt 179 kan støtten tildeles på grundlag af andre metoder end en udbudsprocedure i følgende tilfælde:
- (a) hvis det forventede antal deltagere ikke er tilstrækkeligt til at sikre effektiv konkurrence eller undgå strategiske bud eller
 - (b) hvis en udbudsprocedure som beskrevet i punkt 48 og 49 ikke kan tilrettelægges.
181. I de tilfælde, der er nævnt i punkt 180, kan støttebeløbet fastsættes på grundlag af en analyse af finansieringskløften som beskrevet i punkt 47, 50 og 51. Medlemsstaten skal foretage en efterfølgende overvågning for at kontrollere antagelserne om det krævede støtteniveau og indføre en tilbagebetalingsmekanisme som beskrevet i punkt 53.
182. Som alternativ til punkt 181 må basisstøtteintensiteten ikke overstige 30 % af de støtteberettigede omkostninger eller 40 % af de støtteberettigede omkostninger, hvis opladnings- eller optankningsinfrastrukturen kun leverer henholdsvis vedvarende elektricitet eller vedvarende brint. Denne støtteintensitet kan forhøjes med 10 procentpoint for mellemstore virksomheder eller med 20 procentpoint for små virksomheder. Støtteintensiteten kan forhøjes med 15 procentpoint for investeringer i støtteberettigede områder, der opfylder betingelserne i traktatens artikel 107, stk. 3, litra a), eller med 5 procentpoint for investeringer i støtteberettigede områder, der opfylder betingelserne i traktatens artikel 107, stk. 3, litra c).
- 4.3.2.4 Undgåelse af uberettigede negative virkninger på konkurrencen og samhandelen og på balanceringen
183. Kravene i punkt 184 til 189 gælder i tillæg til kravene i afsnit 3.2.2.
184. Støtte til etablering eller opgradering af optankningsinfrastruktur kan uretmæssigt forandre konkurrencen, når den fortrænger investeringer i renere alternativer, der allerede findes på markedet, eller hvor den fastlåser visse teknologier, som hæmmer en bredere udvikling af et marked for og anvendelse af renere teknologier. I disse tilfælde finder Kommissionen derfor, at de negative virkninger for konkurrencen af støtte til etablering eller opgradering af optankningsinfrastruktur til naturgasbaserede brændstoffer såsom CNG og LNG sandsynligvis ikke vil blive opvejet.

185. Støtte til etablering eller opgradering af CNG- og LNG-optankningsinfrastruktur kan anses for ikke at skabe fastlåsnings effekter og ikke fortrænge investeringer i renere teknologier, hvis medlemsstaten på det tidspunkt, hvor medlemsstaten meddeler Kommissionen sine planer om at gennemføre støtteforanstaltningen, eller når støtteforanstaltningen gennemføres, påviser, at renere alternativer ikke er umiddelbart tilgængelige på markedet og ikke forventes at være tilgængelige på kort sigt⁷⁵. Støtte til etablering eller opgradering af CNG- og LNG-optankningsinfrastrukturen kan også anses for ikke at skabe langsigtede fastlåsningsvirkninger, hvis medlemsstaten forpligter sig til at sikre, at CNG og LNG blandes med biogas eller vedvarende gasformige transportbrændstoffer, der ikke er af biologisk oprindelse (mindst 20 %).
186. Alternativer til fossile brændstoffer findes allerede på markedet til brug inden for vej-, jernbane-, sø- og kysttransport samt transport ad indre vandveje. Støtte til etablering eller opgradering af optankningsinfrastruktur til fossilbaserede brændstoffer såsom kulstofintensiv brint anses derfor ikke for at have samme positive virkninger som støtte til etablering af optankningsinfrastruktur, der leverer ikkefossile brændstoffer. For det første opvejes den forbedring af CO₂-emissionsreduktionerne, der er opnået i transportsektoren, sandsynligvis af stigningen i kulstofemissioner i forbindelse med produktion og anvendelse af fossile brændstoffer. For det andet kan tildelingen af støtte til etablering af brintinfrastruktur medføre en risiko for fastlåsnings i produktionen af kulstofintensiv brint, hvis medlemsstaten ikke har forpligtet sig til at levere vedvarende eller i det mindste kulstoffattigt brint, og dermed fortrænge investeringer i renere alternativer ved at flytte efterspørgslen væk fra produktionsprocesser, der ikke er baseret på fossile brændstoffer. Dette ville også modvirke yderligere udvikling af markedet for rene, fremtidssikrede ikkefossile teknologier til nulemissionsmobilitet og til produktion af ikkefossile brændstoffer og energi. Kommissionen finder det derfor generelt usandsynligt, at de negative virkninger for konkurrencen af støtte til etablering eller opgradering af optankningsinfrastruktur, der leverer fossile brændstoffer såsom kulstofintensiv brint, vil blive udlignet.
187. Hvis der ikke findes passende beskyttelsesforanstaltninger, kan støtten resultere i skabelse eller styrkelse af markedspositioner, som kan hindre eller hæmme effektiv konkurrence på spirende markeder eller markeder i udvikling. Medlemsstaten skal derfor sikre, at støtteforanstaltningens udformning indeholder passende sikkerhedsforanstaltninger til at imødegå denne risiko. Disse kan f.eks. omfatte fastsættelse af en maksimal procentdel af budgettet for foranstaltningen, som kan tildeles en enkelt virksomhed.
188. Koncessioner og andre former for overdragelse til tredjemand af driften af opladnings- eller optankningsinfrastrukturen skal tildeles på konkurrenceprægede, gennemsigtige og ikkediskriminerende betingelser under hensyntagen til de gældende regler for offentlige udbud, hvor det er relevant.
189. Hvis der ydes støtte til etablering eller opgradering af opladnings- eller optankningsinfrastruktur, der er tilgængelig for tredjeparter, herunder offentligt

⁷⁵

I forbindelse med en sådan vurdering vil Kommissionen generelt overveje en periode på fire år efter anmeldelsen eller gennemførelsen af støtteforanstaltningen. Den vil basere sin vurdering på uafhængige markedsundersøgelser, som medlemsstaten har forelagt, eller på anden relevant dokumentation.

tilgængelig opladnings- eller optankningsinfrastruktur, skal sidstnævnte være tilgængelig for offentligheden og give brugerne ikkediskriminerende adgang, herunder med hensyn til takster, autentificerings- og betalingsmetoder og andre vilkår og betingelser for anvendelse. Desuden bør medlemsstaten sikre, at de gebyrer, der opkræves af tredjepartsbrugere for brug af opladnings- eller optankningsinfrastrukturen, svarer til markedsprisen.

4.4 Støtte til ressourceeffektivitet og til støtte for omstillingen til en cirkulær økonomi

4.4.1 Baggrund for støtten

190. Handlingsplanen for den cirkulære økonomi (CEAP)⁷⁶ indeholder en fremtidsorienteret dagsorden, der har til formål at fremskynde EU's omstilling til en cirkulær økonomi som led i de omstillingsændringer, der fremmes af meddelelsen om den grønne pagt. Handlingsplanen fremmer processer i den cirkulære økonomi, tilskynder til bæredygtigt forbrug og bæredygtig produktion og har til formål at sikre, at affald forebygges, og at de anvendte ressourcer bevares i Unionens økonomi så længe som muligt. Disse mål er også en forudsætning for at nå Unionens 2050-mål om klimaneutralitet og en renere og mere bæredygtig økonomi.
191. I handlingsplanen for den cirkulære økonomi nævnes behovet for at afspejle de mål, der er knyttet til den cirkulære økonomi, i forbindelse med revisionen af retningslinjerne for statsstøtte på miljø- og energiområdet. I denne henseende kan finansiel støtte i form af statsstøtte kombineret med brede, klare og konsekvente regler spille en central rolle med hensyn til at støtte cirkularitet i produktionsprocesserne som led i en bredere omstilling af Unionens industri til klimaneutralitet og langsigtet konkurrenceevne. Det kan også spille en central rolle med hensyn til at bidrage til at skabe et velfungerende EU-marked for sekundære råstoffer, som vil mindske presset på naturressourcerne og skabe bæredygtig vækst og beskæftigelse.

4.4.2 Anvendelsesområde og støttede aktiviteter

192. Støtte i henhold til dette afsnit kan ydes til:
- (a) investeringer, der forbedrer ressourceeffektiviteten gennem enten eller både:
 - (i) en nettoreduktion af de ressourcer, der forbruges ved produktionen af samme produktionsmængde⁷⁷
 - (ii) udskiftning af primære råstoffer eller råmaterialer med sekundære (genbrugte eller genanvendte) råstoffer eller råmaterialer
 - (b) investeringer i reduktion, forebyggelse, forberedelse med henblik på genbrug, forberedelse med henblik på genanvendelse og genanvendelse af affald⁷⁸

⁷⁶ Meddelelse fra Kommissionen, En ny handlingsplan for den cirkulære økonomi — For et renere og mere konkurrencedygtigt Europa (COM(2020) 98 final).

⁷⁷ De forbrugte ressourcer kan omfatte alle de materielle ressourcer, der forbruges, med undtagelse af energi. Reduktionen kan bestemmes ved at måle eller anslå forbruget før og efter støtteforanstaltningens gennemførelse, herunder eventuelle tilpasninger for eksterne forhold, der kan påvirke ressourceforbruget.

produceret af støttemodtageren eller investeringer i forberedelse med henblik på genbrug, forberedelse med henblik på genanvendelse og genanvendelse af affald produceret af tredjeparter, og som ellers ville blive bortskaffet eller behandlet på grundlag af en behandlingsmetode, der ligger lavere i affaldshierarkiets prioriterede rækkefølge⁷⁹, eller på en mindre ressourceeffektiv måde⁸⁰ eller ville medføre en lavere genanvendelseskvalitet

- (c) investeringer i forberedelse med henblik på genbrug, forberedelse med henblik på genanvendelse og genanvendelse af andre produkter, materialer eller stoffer⁸¹, der genereres af støttemodtageren eller tredjeparter, og som ellers ville blive anvendt, bortskaffet eller nyttiggjort på en mindre ressourceeffektiv måde⁸² eller ville medføre en lavere genanvendelseskvalitet
 - (d) investeringer i særskilt indsamling⁸³ og sortering af affald eller andre produkter, materialer eller stoffer med henblik på forberedelse til genbrug eller genanvendelse.
193. På visse betingelser kan der ydes støtte til dækning af driftsomkostninger til særskilt indsamling og sortering af affald i forbindelse med specifikke affaldsstrømme eller -typer (se punkt 216).
194. Støtte til genindvinding af restvarme fra produktionsprocesser eller støtte i forbindelse med CCU vil blive vurderet på de betingelser, der gælder for støtte til reduktion af drivhusgasemissioner, jf. afsnit 4.1.
195. Dette afsnit finder ikke anvendelse på foranstaltninger, der er nævnt under punkt 192, litra a) til d), og som støttes af kompensationer for tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse.

4.4.3 Tilskyndelsesvirkning

196. Kravene i punkt 197 til 201 gælder i tillæg til kravene i afsnit 3.1.2.
197. Medlemsstaten skal fremlægge et troværdigt kontrafaktisk scenario. Et kontrafaktisk scenario svarer generelt til en investering med samme kapacitet, levetid og, hvor det er relevant, andre relevante tekniske karakteristika som den miljøvenlige investering.

⁷⁸ Se definitionerne af genbrug, forberedelse med henblik på genbrug, genanvendelse og affald i punkt 18, (54), (57), (66) og (79).

⁷⁹ Affaldshierarkiet består af a) forebyggelse, b) forberedelse med henblik på genbrug, c) genanvendelse, d) anden nyttiggørelse, f.eks. energiudnyttelse, og e) bortskaffelse. Se artikel 4, stk. 1, i direktiv 2008/98/EF.

⁸⁰ Under henvisning til de investeringer til forbedring af ressourceeffektiviteten, der er beskrevet i punkt 192, litra a), nr. i) og ii).

⁸¹ Andre produkter, materialer eller stoffer kan omfatte biprodukter (som omhandlet i artikel 5 i direktiv 2008/98/EF), restprodukter fra landbrug og skovbrug, spildevand, regnvand og afstrømningsvand, mineraler, næringsstoffer, restgasser fra produktionsprocesser, overflødige produkter, dele og materialer, osv. Overflødige produkter, dele og materialer er produkter, dele og materialer, der ikke længere er nødvendige eller nyttige for indehaveren, men som er egnede til genbrug.

⁸² Se fodnote 95.

⁸³ Se definitionen af "særskilt indsamling" i artikel 3, nr. 11), i direktiv 2008/98/EF.

198. Det kontrafaktiske scenario kan også bestå i at holde de eksisterende anlæg eller det eksisterende udstyr i drift i en periode, der svarer til den miljøvenlige investerings levetid. I så fald skal der tages hensyn til diskonterede vedligeholdelses-, reparations- og moderniseringsomkostninger i denne periode.
199. I visse tilfælde kan det kontrafaktiske scenario bestå i en senere udskiftning af anlæg eller udstyr, i hvilket tilfælde den tilbagediskonterede værdi af anlæg og udstyr skal tages i betragtning, og forskellen i udstyrets eller anlæggets respektive økonomiske levetid skal udlignes.
200. For så vidt angår udstyr, der er omfattet af leasingaftaler, bør nettonutidsværdien af leasing af det miljøvenlige udstyr sammenlignes med nettonutidsværdien af leasing af det mindre miljøvenlige udstyr, som ville blive anvendt uden støtten.
201. I begrænsede tilfælde kan den miljøvenlige investering bestå af anlæg eller udstyr, der føjes til en eksisterende investering. I så fald bør de støtteberettigede omkostninger bestå af de samlede investeringsomkostninger.

4.4.4 *Minimering af konkurrence- og samhandelsfordrejninger*

4.4.4.1 Støttens nødvendighed

202. Kravene i punkt 203 til 205 gælder i tillæg til kravene i afsnit 3.2.1.1.
203. Støtte kan kun anses for nødvendig, hvis affaldet eller andre stoffer eller materialer ellers ville blive bortskaffet, ville blive behandlet på grundlag af en behandlingsmetode, der ligger lavere i affaldshierarkiets prioriterede rækkefølge eller på en mindre ressourceeffektiv måde, eller ellers ikke ville blive anvendt.
204. Den støttede investering må ikke svare til en økonomisk rentabel praksis. Derfor må den eller de processer, hvorved affald eller andre produkter, materialer eller stoffer forberedes med henblik på genbrug eller genanvendelse eller genanvendes, ikke svare til økonomisk rentabel eller etableret handelspraksis. Hvor det er relevant, skal dette kontrolleres ud fra den praksis, der anvendes generelt i hele Unionen og på tværs af teknologier⁸⁴.
205. I tilfælde af støtte til særskilt indsamling og sortering af affald eller andre produkter, materialer eller stoffer skal medlemsstaten dokumentere, at denne særskilte indsamling og sortering er underudviklet i den pågældende medlemsstat. Hvis der ydes støtte til dækning af driftsomkostninger, skal medlemsstaten påvise, at en sådan støtte er nødvendig i en overgangsperiode for at lette overgangen til cirkulær økonomi, herunder og ikke begrænset til forberedelse med henblik på genbrug, forberedelse med henblik på genanvendelse eller genanvendelse. Medlemsstaten skal tage hensyn til eventuelle forpligtelser i henhold til ordninger for udvidet producentansvar.

⁸⁴ Ud fra et teknologisk perspektiv kan det f.eks. være hensigtsmæssigt at kontrollere, om den planlagte investering vil føre til en højere grad af genanvendelighed eller en højere kvalitet af det genanvendte materiale sammenlignet med normal praksis.

4.4.4.2 Hensigtsmæssighed

206. Kravene i punkt 207 gælder i tillæg til kravene i afsnit 3.2.1.2.
207. I overensstemmelse med princippet om, at forureneren betaler⁸⁵, bør virksomheder, der frembringer affald, ikke fritages for omkostningerne til behandling af affaldet. Støtten bør derfor ikke fritage virksomheder, der frembringer affald, for omkostninger eller forpligtelser i forbindelse med behandling af affald, som de er ansvarlige for i henhold til EU-retten eller national ret, herunder ordninger for udvidet producentansvar. Desuden bør støtten ikke fritage virksomheder for omkostninger, der bør betragtes som normale omkostninger for en virksomhed.

4.4.4.3 Proportionalitet

208. De støtteberettigede omkostninger er de ekstra investeringsomkostninger, der består af forskellen mellem omkostningerne ved den støttede investering eller aktivitet og omkostningerne ved investeringen i det kontrafaktiske scenario, som kan være et af følgende:
- (a) en sammenlignelig investering som beskrevet under punkt 197, som realistisk ville kunne gennemføres uden støtte, og som ikke opnår samme grad af ressourceeffektivitet
 - (b) behandling af affaldet på grundlag af en behandlingsoperation, der er lavere i affaldshierarkiets prioriterede rækkefølge, eller på en mindre ressourceeffektiv måde
 - (c) den traditionelle produktionsproces vedrørende det primære råmateriale eller produkt, hvis det genbrugte eller genanvendte (sekundære) produkt er teknisk og økonomisk substituerbart med det primære råmateriale eller produkt eller
 - (d) ethvert andet kontrafaktisk scenario baseret på behørigt begrundede antagelser.
209. Hvis produktet, stoffet eller materialet udgør affald, medmindre det genbruges, og der ikke er noget lovkrav om, at produktet, stoffet eller materialet skal bortskaffes eller på anden måde behandles, kan de støtteberettigede omkostninger svare til den investering, der er nødvendig for at nyttiggøre det pågældende produkt, stof eller materiale.
210. Basisstøtteintensiteten må ikke overstige 40 % af de støtteberettigede omkostninger.
211. Støtteintensiteten kan forhøjes med 10 procentpoint for mellemstore virksomheder eller med 20 procentpoint for små virksomheder.
212. Støtteintensiteten kan forhøjes med 15 procentpoint for investeringer i støtteberettigede områder, der opfylder betingelserne i traktatens artikel 107, stk. 3, litra a), eller med 5 procentpoint for investeringer i støtteberettigede områder, der opfylder betingelserne i traktatens artikel 107, stk. 3, litra c).

⁸⁵ Se definitionen i punkt 18, nr. 53).

213. Støtteintensiteten kan forhøjes med 10 procentpoint for miljøinnovationsaktiviteter, forudsat at følgende kumulative betingelser er opfyldt:
- (a) miljøinnovationsaktiviteten skal være ny eller væsentligt forbedret sammenlignet med det aktuelle tekniske niveau inden for det pågældende område i Unionen⁸⁶
 - (b) den forventede miljøfordel skal være mærkbart større end den forbedring, der følger af den generelle udvikling af den nyeste teknologi inden for sammenlignelige aktiviteter⁸⁷
 - (c) aktivitetens innovative karakter medfører en klar risiko i teknologisk, markedsmæssig eller finansiell henseende, som er større end den risiko, der normalt forbindes med sammenlignelige ikkeinnovative aktiviteter⁸⁸.
214. Uanset punkt 210 til 213 kan medlemsstaten også på grundlag af en analyse af finansieringskløften, jf. punkt 47, 50 og 51, påvise, at der er behov for en højere støtteintensitet. I så fald skal medlemsstaten foretage en efterfølgende kontrol for at efterprøve forudsætningerne for det krævede støtteniveau og indføre en tilbagebetalingsmekanisme som beskrevet i punkt 53. Støttebeløbet må ikke overstige finansieringskløften, der er anført i punkt 50 og 51.
215. Hvis støtten ydes efter en udbudsprocedure, der gennemføres i overensstemmelse med kriterierne i punkt 48 og 49, anses støttebeløbet for at være proportionalt
216. Støtten kan også dække driftsomkostninger, hvis den vedrører særskilt indsamling og sortering af affald eller andre produkter, materialer eller stoffer i forbindelse med specifikke affaldsstrømme eller affaldstyper med henblik på forberedelse med henblik på genbrug eller genanvendelse, og i så fald skal følgende betingelser være opfyldt:
- (a) støtten skal ydes efter en udbudsprocedure, der gennemføres i overensstemmelse med kriterierne i punkt 48 og 49, som på et ikkediskriminerende grundlag skal være åben for alle operatører, der leverer særskilt indsamling og sortering
 - (b) hvis der er stor usikkerhed om den fremtidige udvikling i driftsomkostningerne i foranstaltningens løbetid, kan udformningen af udbudsproceduren omfatte regler,

⁸⁶ Medlemsstaterne kan f.eks. påvise nyhedsværdien ved hjælp af en præcis beskrivelse af innovationen og af betingelserne for lancering eller udbredelse på markedet sammenlignet med de nyeste proces- eller organisationsteknikker anvendt af andre virksomheder inden for samme industri.

⁸⁷ Hvis kvantitative parametre kan anvendes til at sammenligne miljøinnovative aktiviteter med standardaktiviteter af ikkeinnovativ art, betyder "mærkbart større", at den marginale forbedring, der kan forventes ved miljøinnovative aktiviteter med hensyn til nedbringelse af den miljømæssige risiko eller forureningen eller forøgelse af energi- eller ressourceeffektiviteten, skal være mindst dobbelt så høj som den marginale forbedring, der kan forventes af den generelle udvikling af sammenlignelige ikkeinnovative aktiviteter. Hvis den foreslåede tilgang ikke er hensigtsmæssig i et givet tilfælde, eller hvis en kvantitativ sammenligning ikke er mulig, skal ansøgningen om statsstøtte indeholde en detaljeret beskrivelse af den metode, der bruges til at vurdere dette kriterium, som sikrer en standard svarende til den foreslåede metodes.

⁸⁸ Medlemsstaten kan påvise denne risiko f.eks. ved hjælp af: omkostninger i forhold til virksomhedens omsætning, den tid, der er nødvendig for udviklingen, forventede fordele ved den miljøinnovative aktivitet i forhold til omkostningerne og sandsynligheden for at slå fejl.

der begrænser kompensationen under visse veldefinerede omstændigheder, forudsat at disse regler og omstændigheder er gennemsigtige på forhånd

- (c) enhver investeringsstøtte til et anlæg, der anvendes til særskilt indsamling og sortering af affald i forbindelse med specifikke affaldsstrømme eller affaldstyper, skal fratrækkes den driftsstøtte, der ydes til det samme anlæg, når begge former for støtte dækker de samme støtteberettigede omkostninger
- (d) støtten må ydes i højst fem år.

4.4.5 *Undgåelse af uberettigede negative virkninger på konkurrencen og samhandelen*

217. Kravene i punkt 218 til 221 gælder i tillæg til kravene i afsnit 3.2.2.

218. Støtten må ikke tilskynde til affaldsproduktion.

219. Støtten må ikke blot øge efterspørgslen efter affald eller andre materialer og ressourcer, der skal genbruges, genanvendes eller nyttiggøres, uden at øge indsamlingen af disse materialer.

220. Ved vurderingen af støttens indvirkning på markedet vil Kommissionen tage hensyn til støttens potentielle virkninger for markedernes funktion for både primære og sekundære materialer i forbindelse med de pågældende produkter.

221. Ved vurderingen af indvirkningen på markedet af støtte til driftsomkostninger i forbindelse med særskilt indsamling og sortering af affald eller andre produkter, materialer eller stoffer i forbindelse med specifikke affaldsstrømme eller affaldstyper med henblik på forberedelse med henblik på genbrug eller genanvendelse vil Kommissionen navnlig tage hensyn til det potentielle samspil med ordninger for udvidet producentansvar i den pågældende medlemsstat.

4.5 **Støtte til forebyggelse eller reduktion af forurening bortset fra drivhusgasser**

4.5.1 *Baggrund for støtten*

222. Ambitionen om nulforurening i meddelelsen om den grønne pagt, som har til formål at opnå et giftfrit miljø, bør sikre, at forureningen senest i 2050 reduceres til niveauer, der ikke længere er skadelige for mennesker og naturlige økosystemer, og som respekterer de grænser, som vores planet kan klare, hvorved der skabes et giftfrit miljø i overensstemmelse med 2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling⁸⁹ og de langsigtede mål i det 8. miljøhandlingsprogram⁹⁰. Unionen har fastsat specifikke mål for reduktion af forureningsniveauet, f.eks. for renere luft⁹¹ og for nulforurening af vandområder⁹²,

⁸⁹ Se <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/21252030> Agenda for Sustainable Development web.pdf.

⁹⁰ Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om et generelt EU-miljøhandlingsprogram frem til 2030 (COM/2020/652 final).

⁹¹ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Programmet ren luft i Europa (COM(2013) 918 final). Se også Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/107/EF af 15. december 2004 om arsen, cadmium, kviksølv, nikkel og polycykliske aromatiske kulbrinter i luften (EUT L 23 af 26.1.2005, s. 3) og Europa-Parlamentets og

mindre støj, plastaffald og forurening og affald af mikroplast⁹³ samt mål for overskydende næringsstoffer og gødning, farlige pesticider og stoffer, der forårsager antimikrobiel resistens⁹⁴.

223. Finansiell støtte i form af statsstøtte kan bidrage væsentligt til miljømålet om at reducere andre former for forurening end drivhusgasemissioner.

4.5.2 Anvendelsesområde og støttede aktiviteter

224. Støtte til forebyggelse eller reduktion af forurening bortset fra drivhusgasser kan ydes til investeringer, der sætter virksomheder i stand til at gå videre end EU-standarderne for miljøbeskyttelse, øge miljøbeskyttelsesniveauet i fravær af EU-standarder eller overholde EU-standarder, der endnu ikke er trådt i kraft.
225. Når støtten ydes i form af omsættelige tilladelser⁹⁵, skal støtteforanstaltningen udformes på en sådan måde, at der opnås miljømål, der går videre end de mål, der skal nås på grundlag af EU-standarder, som er obligatoriske for de pågældende virksomheder.
226. Støtten skal primært være rettet mod forebyggelse eller reduktion af forurening, der er direkte forbundet med støttemodtagerens egne aktiviteter.
227. Støtten må ikke blot flytte forurening fra én sektor til en anden eller fra ét miljømedium til et andet (f.eks. fra luft til vand). Når støtten tager sigte på at reducere forureningen, skal den resultere i en samlet reduktion af forureningen.
228. Dette afsnit finder ikke anvendelse på støtteforanstaltninger, der falder ind under afsnit 4.1. Hvis en foranstaltning bidrager til både reduktion af drivhusgasemissioner og forebyggelse eller reduktion af forurening bortset fra drivhusgasemissioner, vurderes foranstaltningens forenelighed enten på grundlag af afsnit 4.1 eller dette afsnit, afhængigt af hvilket af de to mål der er fremherskende.

Rådets direktiv 2008/50/EF af 21. maj 2008 om luftkvaliteten og renere luft i Europa (EUT L 152 af 11.6.2008, s. 1) for så vidt angår ozon ved jordoverfladen, partikler, nitrogenoxider, farlige tungmetaller og en række andre forurenende stoffer. Se også Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/2284 af 14. december 2016 om nedbringelse af nationale emissioner af visse luftforurenende stoffer, om ændring af direktiv 2003/35/EF og om ophævelse af direktiv 2001/81/EF (EUT L 344 af 17.12.2016, s. 1) for de vigtigste grænseoverskridende luftforurenende stoffer: svovldioxid, nitrogenoxider, ammoniak og andre flygtige organiske forbindelser end metan og partikler.

⁹² Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger (EUT L 327 af 22.12.2000, s. 1) kræver god kemisk tilstand for alle overfladevandområder og grundvandsforekomster, medmindre der gælder undtagelser.

⁹³ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Vejen til en sund planet for alle EU-handlingsplan: "Mod nulforurening for vand, luft og jord" (COM(2021) 400 final).

⁹⁴ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — En jord til bord-strategi for et fair, sundt og miljøvenligt fødevarer-system (COM(2020) 381 final).

⁹⁵ Omsættelige emissionstilladelser kan indebære statsstøtte, navnlig når medlemsstaterne udsteder tilladelser og kvoter under deres markedsverdi.

4.5.3 Tilskyndelsesvirkning

229. Kravene i punkt 230 og 231 gælder i tillæg til kravene i afsnit 3.1.2.
230. Støtte til investeringer, der sætter støttemodtageren i stand til at overskride de gældende EU-standarder, bidrager til miljø- eller energimålet. For ikke at afskrække medlemsstaterne fra at fastsætte obligatoriske nationale standarder, der er strengere end de tilsvarende EU-standarder, kan støtteforanstaltninger have en tilskyndelsesvirkning, uanset om der foreligger obligatoriske nationale standarder, der er strengere end EU-standarderne. Der kan f.eks. være tale om foranstaltninger til forbedring af vand- og luftkvaliteten ud over de obligatoriske EU-standarder. Sådanne positive bidrag forekommer også, når der findes obligatoriske nationale standarder, der er vedtaget i mangel af EU-standarder.
231. Støtte til tilpasning til EU-standarder, der er vedtaget, men endnu ikke trådt i kraft, vil blive anset for at have en tilskyndelsesvirkning, hvis investeringen gennemføres og afsluttes mindst 18 måneder, inden EU-standarderne træder i kraft.

4.5.4 Minimering af konkurrence- og samhandelsfordrejninger

4.5.4.1 Støttens nødvendighed

232. Kravene i punkt 233 gælder i tillæg til kravene i afsnit 3.2.1.1.
233. For støtte i form af omsættelige tilladelser⁹⁶ skal medlemsstaten dokumentere, at følgende kumulative betingelser er opfyldt:
- (a) fuld bortauktionering fører til en betydelig stigning i produktionsomkostningerne for hver sektor eller kategori af individuelle støttemodtagere
 - (b) den betydelige stigning i produktionsomkostningerne kan ikke væltes over på forbrugerne, uden at det fører til en betydelig salgsnedgang⁹⁷
 - (c) individuelle virksomheder i sektoren har ikke mulighed for at nedbringe emissionsniveauet for at gøre prisen på certifikaterne overkommelig. Et uformindsket forbrug kan påvises ved at angive de emissionsniveauer, der er afledt af den bedste teknik i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, og anvende dem som benchmark. En virksomhed, der bruger den bedste teknik, kan højst bevilges en kvote, som svarer til stigningen i produktionsomkostninger som følge af handelsordningen for emissionstilladelser under anvendelse af den bedste teknik, der ikke kan væltes over på forbrugerne. Virksomheder, der har dårligere miljøresultater, tildeles en mindre kvote, der står i forhold til deres resultater.

⁹⁶ Omsættelige emissionstilladelser kan indebære statsstøtte, navnlig når medlemsstaterne udsteder tilladelser og kvoter under deres markedsværdi.

⁹⁷ Analysen kan foretages på grundlag af skøn over priselasticiteten for produkterne i den pågældende sektor, bl.a. på grundlag af skøn over tabte salg og indvirkningen på støttemodtagerens rentabilitet.

4.5.4.2 Proportionalitet

234. De støtteberettigede omkostninger er de ekstra investeringsomkostninger, der er direkte forbundet med opnåelsen af et højere miljøbeskyttelsesniveau.
235. De ekstra investeringsomkostninger består af forskellen mellem de støttede investeringsomkostninger og investeringsomkostningerne under det kontrafaktiske scenario som beskrevet i punkt 197 til 201. Hvis projektet består i en tidlig tilpasning til EU-standarder, der endnu ikke er trådt i kraft, bør det kontrafaktiske scenario i princippet være det, der er beskrevet i punkt 199.
236. Basisstøtteintensiteten må ikke overstige 40 % af de støtteberettigede omkostninger.
237. Støtteintensiteten kan forhøjes med 10 procentpoint for mellemstore virksomheder eller med 20 procentpoint for små virksomheder.
238. Støtteintensiteten kan forhøjes med 15 procentpoint for investeringer i støtteberettigede områder, der opfylder betingelserne i traktatens artikel 107, stk. 3, litra a), eller med 5 procentpoint for investeringer i støtteberettigede områder, der opfylder betingelserne i traktatens artikel 107, stk. 3, litra c).
239. Støtteintensiteten kan forhøjes med 10 procentpoint for miljøinnovationsaktiviteter, forudsat at betingelserne i punkt 213 er opfyldt.
240. Uanset punkt 236 til 239 kan medlemsstaten også på grundlag af en analyse af finansieringskløften, jf. punkt 47, 50 og 51, påvise, at der er behov for et højere støttebeløb. I så fald skal medlemsstaten foretage en efterfølgende kontrol for at efterprøve forudsætningerne for det krævede støtteniveau og indføre en tilbagebetalingsmekanisme som beskrevet i punkt 53. Støttebeløbet må ikke overstige finansieringskløften, der er anført i punkt 50 og 51.
241. Hvis støtten ydes efter en udbudsprocedure, der gennemføres i overensstemmelse med kriterierne i punkt 48 og 49, anses støttebeløbet for at være proportionalt.
242. For så vidt angår støtte i form af omsættelige tilladelser vil Kommissionen også kontrollere, at:
 - (a) tildelingen sker på en gennemsigtig måde baseret på objektive kriterier og på datakilder af højeste kvalitet, der er til rådighed
 - (b) det samlede antal omsættelige tilladelser eller kvoter, der tildeles hver virksomhed til en pris under deres markedsværdi, ikke er højere end det forventede behov i en situation uden handelsordningen.

4.5.5 Undgåelse af uberettigede negative virkninger på konkurrencen og samhandelen

243. Kravene i punkt 244 gælder i tillæg til kravene i afsnit 3.2.2.
244. For så vidt angår støtte i form af omsættelige tilladelser vil Kommissionen også kontrollere, at:

- (a) valget af støttemodtagere er baseret på objektive og gennemsigtige kriterier, og at støtten i princippet ydes på samme måde for alle konkurrenter i samme sektor, hvis de befinder sig i samme faktuelle situation
- (b) tildelingsmetoden ikke begunstiger visse virksomheder⁹⁸ eller visse sektorer, medmindre det kan begrundes med ordningens egen miljømæssige logik, eller de pågældende regler er nødvendige for at sikre overensstemmelse med andre miljøpolitikker
- (c) nye markedsdeltagere ikke tildeles rettigheder eller tilladelser på gunstigere betingelser end eksisterende virksomheder, der driver forretning på de samme markeder
- (d) større tildelinger til eksisterende anlæg end til nye markedsdeltagere ikke medfører urimelige adgangshindringer.

4.6 Støtte til rensning af forurenede grunde, genopretning af naturtyper og økosystemer og til biodiversitet og naturbaserede løsninger

4.6.1 Baggrund for støtten

- 245. Biodiversitetsstrategien for 2030⁹⁹ sigter mod at beskytte naturen, vende forringelsen af økosystemer og bringe Unionens biodiversitet på vej mod genopretning inden 2030. Som en central del af den europæiske grønne pagt fastsætter den ambitiøse mål og forpligtelser for 2030 for at opnå sunde og modstandsdygtige økosystemer.
- 246. Finansiell støtte i form af statsstøtte kan bidrage væsentligt til miljømålet om at beskytte og genoprette biodiversiteten og økosystemerne på flere måder, herunder ved at give incitament til at udbedre skaderne på forurenede grunde, genoprette forringede naturtyper og økosystemer eller foretage investeringer til beskyttelse af økosystemer.
- 247. EU-strategien for tilpasning til klimaændringer¹⁰⁰ har til formål at mobilisere investeringer i naturbaserede tilpasningsløsninger¹⁰¹, eftersom gennemførelsen heraf i stor skala vil øge modstandsdygtigheden over for klimaændringer og bidrage til at nå flere mål i den europæiske grønne pagt.

4.6.2 Anvendelsesområde og støttede aktiviteter

- 248. Dette afsnit omhandler forenelighedsregler for støtte til rensning af forurenede grunde, genopretning af naturtyper og økosystemer og til beskyttelse og genopretning af biodiversitet.

⁹⁸ For eksempel nye markedsdeltagere eller andre eksisterende virksomheder eller anlæg.

⁹⁹ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — EU's biodiversitetsstrategi for 2030: Naturen skal bringes tilbage i vores liv (COM(2020) 380 final).

¹⁰⁰ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Opbygning af et klimarobust Europa — den nye EU-strategi for tilpasning til klimaændringer (COM/2021/82 final).

¹⁰¹ <https://www.eea.europa.eu/publications/nature-based-solutions-in-europe/>.

249. Dette afsnit finder ikke anvendelse på:

- (a) rehabilitering efter lukning af kraftværker og minedrift omfattet af afsnit 4.12
- (b) foranstaltninger, der tager sigte på rensning af forurenede grunde, genopretning af naturtyper og økosystemer, beskyttelse eller genopretning af biodiversitet og naturbaserede løsninger til tilpasning til klimaændringer, der understøttes af kompensationer for tjenesteydelser af almen økonomisk interesse
- (c) støtte til at råde bod på skader, der er forårsaget af naturkatastrofer og jordskælv, laviner, jordskred, oversvømmelser, tornadoer, orkaner, vulkanudbrud og naturligt opståede ukontrollable brande¹⁰².

250. Støtte i henhold til dette afsnit kan ydes til følgende aktiviteter:

- (a) udbedring af miljøskader, herunder skade på jordbundens, overfladevandets eller grundvandets kvalitet
- (b) genopretning af naturtyper og økosystemer i en forringet tilstand
- (c) investeringer, der bidrager til beskyttelse eller genopretning af biodiversitet eller økosystemer, hvor disse investeringer bidrager til at opnå en god tilstand for økosystemer eller til at beskytte økosystemer, der allerede er i god tilstand
- (d) investeringer i naturbaserede løsninger til tilpasning til klimaændringer.

4.6.3 Tilskyndelsesvirkning

251. Kravene i punkt 252 til 255 gælder i tillæg til kravene i afsnit 3.1.2.

252. Støtte til rensning af forurenede grunde og genopretning af naturtyper og økosystemer, beskyttelse og genopretning af biodiversitet og naturbaserede løsninger til tilpasning til klimaændringer kan kun anses for at have en tilskyndelsesvirkning, hvis forureneren ikke er identificeret eller ikke kan holdes juridisk ansvarlig for finansieringen af de arbejder, der er nødvendige for at forebygge og korrigere miljøforringelse og -forurening i overensstemmelse med princippet om, at forureneren betaler. Forureneren er den ansvarlige enhed i henhold til den lovgivning, der finder anvendelse i hver medlemsstat, jf. dog Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/35/EU¹⁰³ eller andre relevante EU-regler¹⁰⁴.

253. Uden at det berører princippet om, at forureneren betaler, kan støtte til den ansvarlige enhed i henhold til gældende EU-ret eller national ret have en tilskyndelsesvirkning, hvis den dækker de ekstra omkostninger, der er nødvendige for at øge omfanget af eller ambitionen for dekontaminerings- eller rehabiliteringsprojektet ud over de retlige forpligtelser i henhold til gældende EU-ret eller national ret. Medlemsstaten skal

¹⁰² Støtte til kompensation for sådanne skader er omfattet af artikel 50 i forordning (EU) nr. 651/2014.

¹⁰⁴ Se Kommissionens meddelelse — Retningslinjer for en fælles forståelse af begrebet "miljøskade" som defineret i artikel 2 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/35/EF om miljøansvar for så vidt angår forebyggelse og afhjælpning af miljøskader 2021/C 118/01 (EUT C 118 af 7.4.2021, s. 1).

godtgøre, at der er gjort alt for at identificere den ansvarlige operatør. Hvis den person, der er ansvarlig i henhold til gældende lov, ikke er identificeret eller ikke kan pålægges at betale omkostningerne, kan statsstøtte til hele dekontaminerings- eller rehabiliteringsarbejdet anses for at have en tilskyndelsesvirkning. Hvis den person, der har forårsaget forureningen eller andre miljøskader, identificeres, skal medlemsstaten påvise, at der er taget alle retlige skridt til at få forurenere til at bære omkostningerne, herunder retssager. Kommissionen kan gå ud fra, at en virksomhed ikke kan pålægges at betale omkostningerne til afhjælpning af den forurening, den har forårsaget, når den er ophørt med at eksistere lovligt, og ingen anden virksomhed kan betragtes som dens retlige efterfølger¹⁰⁵, og hvis der ikke er nogen eller kun utilstrækkelig finansiel sikkerhed til at dække udgifterne til afhjælpning.

254. Statsstøtte har ikke en tilskyndelsesvirkning, når den ydes til gennemførelse af kompensationsforanstaltninger som omhandlet i artikel 6, stk. 4, i Rådets direktiv 92/43/EØF¹⁰⁶. Støtte til dækning af de ekstraomkostninger, der er nødvendige for at øge omfanget af eller ambitionen for disse foranstaltninger ud over de retlige forpligtelser i henhold til artikel 6, stk. 4, i nævnte direktiv, kan imidlertid anses for at have en tilskyndelsesvirkning.
255. Desuden anses støtte til rensning af forurenede grunde og genopretning af naturtyper og økosystemer for at have en tilskyndelsesvirkning, når rensnings- eller genopretningsomkostningerne overstiger stigningen i jordens værdi.

4.6.4 Proportionalitet

256. Følgende omkostninger er støtteberettigede:

- (a) de afholdte omkostninger til udbedring af miljøskader på jordbundens, overfladevandets eller grundvandets kvalitet
- (b) de afholdte omkostninger til genopretningsarbejdet
- (c) de afholdte omkostninger i forbindelse med arbejder, der har til formål at beskytte eller genoprette biodiversiteten
- (d) de afholdte omkostninger i forbindelse med arbejdet med at gennemføre naturbaserede løsninger til tilpasning til klimaændringer.

257. Alle udgifter til rensning eller genopretning af området eller beskyttelse eller genopretning af biodiversitet eller til gennemførelse af naturbaserede løsninger kan betragtes som støtteberettigede omkostninger til rensning eller genopretning af forurenede arealer eller til beskyttelse eller genopretning af biodiversitet.

¹⁰⁵ Se Kommissionens afgørelse C(2012) 558 final af 17. oktober 2012 i sag SA.33496 (2011/N) — Østrig — Einzelfall, Altlast, DECON Umwelttechnik GmbH, præmis 65-69 (EUT C 14 af 17.1.2013, s. 1).

¹⁰⁶ Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (EFT L 206 af 22.7.1992, s. 7).

258. Støtten kan dække 100 % af de støtteberettigede omkostninger minus stigningen i jordens værdi. Evalueringer af den værdistigning af jorden, der følger af rensningen eller genopretningen, skal foretages af en uafhængig sagkyndig.

4.7 Støtte i form af nedsættelse af skatter og afgifter eller skattelignende afgifter

4.7.1 Støtte i form af nedsættelser af miljøskatter og -afgifter og skattelignende afgifter

4.7.1.1 Baggrund for støtten

259. Miljøskatter og -afgifter eller skattelignende afgifter pålægges for at øge omkostningerne ved miljøskadelig adfærd og dermed modvirke en sådan adfærd og øge miljøbeskyttelsesniveauet. Miljøskatter og -afgifter eller skattelignende afgifter bør i princippet afspejle de samlede omkostninger for samfundet og tilsvarende størrelsen af den skat, afgift eller skattelignende afgift, der betales pr. emissionsenhed. Andre forurenende stoffer eller forbrugte ressourcer bør være de samme for alle virksomheder, som er ansvarlige for miljøskadelig adfærd. Selv om nedsættelser af miljøskatter og -afgifter eller skattelignende afgifter kan have en negativ indvirkning på dette mål, kan en sådan tilgang ikke desto mindre være nødvendig, hvis støttemodtagerne ellers ville blive stillet så meget ringere i konkurrencen, at det ikke ville være muligt overhovedet at indføre miljøskatten eller -afgiften eller den skattelignende afgift.

4.7.1.2 Anvendelsesområde og støttet aktivitet

260. Hvis nogle virksomheder gives en gunstigere behandling, kan det fremme et højere generelt niveau for miljøskatter og -afgifter eller skattelignende afgifter. Derfor kan nedsættelser af miljøskatter og -afgifter i det mindste indirekte bidrage til et højere miljøbeskyttelsesniveau. Det overordnede mål med miljøskatten eller -afgiften eller den skattelignende afgift om at modvirke miljøskadelig adfærd bør dog ikke undermineres.
261. Kommissionen vil vurdere, at skatte- og afgiftsnedsættelser ikke underminerer det overordnede mål og i det mindste indirekte bidrager til et højere miljøbeskyttelsesniveau, hvis en medlemsstat påviser, at begge følgende betingelser er opfyldt:
- (a) nedsættelserne er målrettet de virksomheder, der er hårdest ramt af en højere skat eller afgift
 - (b) en skatte- eller afgiftssats, der generelt finder anvendelse, er højere, end det ville være tilfældet uden nedsættelsen.
262. Til det formål vil Kommissionen vurdere oplysningerne fra medlemsstaterne. Disse oplysninger bør omfatte de sektorer eller kategorier af støttemodtagere, der er omfattet af nedsættelserne, en beskrivelse af situationen for de vigtigste støttemodtagere i hver berørt sektor og en redegørelse for, hvordan skatten eller afgiften kan bidrage til miljøbeskyttelse. De sektorer, der er berettiget til nedsættelser, bør beskrives korrekt, og der bør fremlægges en liste over de største støttemodtagere for hver sektor (navnlig med hensyn til omsætning, markedsandele og skatte- og afgiftsgrundlagets størrelse).

4.7.1.3 Minimering af konkurrence- og samhandelsfordrejninger

4.7.1.3.1 Nødvendighed

263. Kravene i punkt 264 gælder i tillæg til kravene i afsnit 3.2.1.1.
264. Kommissionen finder støtten nødvendig, hvis følgende kumulative betingelser er opfyldt:
- (a) valget af støttemodtagere er baseret på objektive og gennemsigtige kriterier, og støtten ydes i princippet på samme måde for alle konkurrenter i samme sektor, hvis de er i samme faktuelle situation
 - (b) den miljøskat eller -afgift eller skatteligende afgift uden nedsættelsen fører til en betydelig stigning i produktionsomkostningerne beregnet som en andel af bruttoværditilvæksten for hver sektor eller kategori af individuelle støttemodtagere
 - (c) den betydelige stigning i produktionsomkostningerne kan ikke væltes over på kunderne, uden at det fører til betydelig salgsnedgang.

4.7.1.3.2 Hensigtsmæssighed

265. Kravene i punkt 266 og 267 gælder i tillæg til kravene i afsnit 3.2.1.2.
266. Kommissionen vil godkende støtteordninger for perioder på højst 10 år, hvorefter en medlemsstat kan genanmelde ordningen, hvis den vurderer, at ordningen stadig er hensigtsmæssig.
267. Medlemsstaterne kan yde støtte i form af en nedsættelse af skatte- eller afgiftssatsen eller som en fast årlig kompensation (skatte- eller afgiftsrefusion) eller som en kombination af de to. Fordelen ved tilgangen med en skatterefusion er, at virksomhederne forbliver eksponeret for de prissignaler, som miljøskatten eller -afgiften giver. Hvis denne tilgang anvendes, bør skatte- og afgiftsgodtgørelsen beregnes på grundlag af historiske data, dvs. den produktion og det forbrug eller den forurening, der er konstateret for virksomheden i et givet basisår.

4.7.1.3.3 Proportionalitet

268. Afsnit 3.2.1.3 finder ikke anvendelse på støtte i form af nedsættelser af miljøskatter og -afgifter eller skatteligende afgifter.
269. Kommissionen finder støtten proportionel, hvis mindst en af følgende betingelser er opfyldt:
- (a) støttemodtagerne betaler mindst 20 % af den nationale miljøskat eller -afgift eller skatteligende afgift
 - (b) skatte- eller afgiftsnedsættelsen, som ikke må overstige 100 % af den nationale miljøskat eller -afgift eller skatteligende afgift, er betinget af, at der indgås aftaler mellem medlemsstaten og støttemodtagerne eller sammenslutningerne af

støttemodtagere, hvorved støttemodtagerne eller sammenslutningerne af støttemodtagere forpligter sig til at nå miljøbeskyttelsesmål, der har samme virkning, som hvis støttemodtagerne eller sammenslutningerne af støttemodtagere betaler mindst 20 % af den nationale skat eller afgift. Sådanne aftaler eller forpligtelser kan bl.a. vedrøre reduktion af energiforbruget, reduktion af emissioner og andre forurenende stoffer eller andre miljøforanstaltninger.

270. Sådanne aftaler skal opfylde følgende kumulative betingelser:

- (a) aftalernes indhold forhandles af medlemsstaten, præciserer målene og fastsætter en tidsplan for at nå målene
- (b) medlemsstaten sikrer en uafhængig og rettidig overvågning af forpligtelserne i aftalerne
- (c) aftalerne revideres regelmæssigt i lyset af den teknologiske og anden udvikling og fastsætter effektive sanktioner i tilfælde af manglende opfyldelse af forpligtelserne.

4.7.2 *Støtte til miljøbeskyttelse i form af nedsættelser af skatter og afgifter eller skattelignende afgifter*

4.7.2.1 Baggrund for støtten

271. Medlemsstaterne kan overveje at øge miljøbeskyttelsesniveauet ved hjælp af nedsættelser af skatter og afgifter eller skattelignende afgifter. Hvis sådanne nedsættelser har til formål at tilskynde støttemodtagerne til at gennemføre projekter eller aktiviteter, der resulterer i mindre forurening eller ressourceforbrug, vil Kommissionen vurdere foranstaltningerne i lyset af kravene i afsnit 4.7.2.

4.7.2.2 Anvendelsesområde og støttet aktivitet

272. Dette afsnit omfatter støtte til miljøvenlige projekter og aktiviteter, der falder ind under afsnit 4.2-4.6, og som har form af nedsættelser af skatter og afgifter eller skattelignende afgifter.

273. Hvis skatte- eller afgiftsnedsættelsen primært forfølger et dekarboniseringsmål, finder afsnit 4.1 anvendelse i stedet for afsnit 4.7.2.

4.7.2.3 Tilskyndelsesvirkning

274. Kravene i punkt 275 og 276 gælder i tillæg til kravene i afsnit 3.1.2.

275. For hvert støtteberettiget projekt eller referenceprojekt for en kategori af støttemodtagere skal medlemsstaten indsende en kvantificering, jf. afsnit 3.2.1.3 (punkt 50), eller tilsvarende data, som medlemsstaten har indsendt til Kommissionens vurdering, og som sammenligner referenceprojektets eller referenceaktivitetens rentabilitet med og uden nedsættelsen af skatten eller afgiften eller den skattelignende afgift og viser, at nedsættelsen tilskynder til gennemførelse af det miljøvenlige projekt eller den miljøvenlige aktivitet.

276. Støtte til projekter, der påbegyndes inden indgivelsen af støtteansøgningen, anses for at have en tilskyndelsesvirkning, hvis følgende kumulative betingelser er opfyldt:
- (a) foranstaltningen giver ret til støtte i overensstemmelse med objektive og ikkediskriminerende kriterier og uden yderligere udøvelse af medlemsstatens skøn
 - (b) foranstaltningen er vedtaget og er trådt i kraft, inden arbejdet med det projekt eller den aktivitet, hvortil der ydes støtte, er påbegyndt, undtagen i tilfælde af efterfølgerordninger på skatteområdet, hvor aktiviteten allerede var omfattet af de tidligere ordninger i form af skattefordele eller skattelignende afgiftsfordele.

4.7.2.4 Proportionalitet

277. Afsnit 3.2.1.3 finder ikke anvendelse på støtte til miljøbeskyttelse i form af nedsættelser af skatter og afgifter eller skattelignende afgifter.
278. Støtten må ikke overstige den normale sats eller det normale skatte- eller afgiftsbeløb, der ellers ville være gældende.
279. Når nedsættelsen af skatten, afgiften eller den skattelignende afgift er knyttet til investeringsomkostningerne, vil støtten blive anset for at være proportionel, forudsat at den ikke overstiger de støtteintensiteter og maksimale støttebeløb, der er fastsat i afsnit 4.2-4.6. Hvis disse afsnit kræver en udbudsprocedure, finder dette krav ikke anvendelse på nedsættelser af skatter, afgifter eller skattelignende afgifter.
280. Hvis nedsættelsen af skatten, afgiften eller den skattelignende afgift reducerer de løbende driftsomkostninger, må støttebeløbet ikke overstige forskellen mellem driftsomkostningerne ved den miljøvenlige løsning og de mindre miljøvenlige kontrafaktiske omkostninger. Der skal også tages hensyn til potentielle omkostningsbesparelser eller yderligere indtægter fra den mere miljøvenlige aktivitet. Hvis der ikke er nogen kontrafaktisk aktivitet eller investering, må støtten ikke overstige forskellen mellem driftsomkostninger og indtægter, herunder en rimelig fortjeneste i den relevante periode, og medlemsstaten skal indføre en tilbagebetalingsmekanisme for at sikre, at for meget udbetalte beløb tilbagebetales.

4.7.2.5 Undgåelse af uberettigede negative virkninger på konkurrencen og samhandelen

281. Kravene i punkt 282 til 283 gælder i tillæg til kravene i afsnit 3.2.2.
282. Statsstøtte skal i princippet ydes på samme måde til alle støtteberettigede virksomheder, der opererer inden for samme erhvervssektor, og som befinder sig i samme eller lignende faktiske situation med hensyn til støtteforanstaltningens mål.
283. Hvis nedsættelsen af skatten, afgiften eller den skattelignende afgift vedrører projekter, der er omfattet af anvendelsesområdet for afsnit 4.3.1, finder punkt 161 til 166 anvendelse. Hvis der er tale om projekter, der er omfattet af afsnit 4.3.2, finder punkt 184 til 189 anvendelse.

4.8 Støtte til elforsyningsikkerhed

4.8.1 Baggrund for støtten

284. Markedssvigt og reguleringsfejl kan betyde, at prissignaler ikke giver effektive investeringsincitamenter, hvilket f.eks. fører til utilstrækkelighed for så vidt angår mix, kapacitet, fleksibilitet eller placering af elektricitetsressourcer. Desuden medfører den betydelige omlægning i elsektoren som følge af teknologiske forandringer og klimaudfordringer nye udfordringer med hensyn til at sikre elforsyningsikkerheden. Selv om et stadig mere integreret elektricitetsmarked normalt vil gøre det muligt at udveksle elektricitet i hele EU og dermed mindske nationale forsyningsikkerhedsproblemer, kan der opstå situationer, hvor der selv på sammenkoblede markeder måske ikke kan garanteres forsyningsikkerhed til enhver tid i nogle medlemsstater eller regioner. Medlemsstaterne kan derfor overveje at indføre foranstaltninger for at sikre en vis grad af elforsyningsikkerhed.

4.8.2 Anvendelsesområde og støttet aktivitet

285. Dette afsnit omhandler forenelighedsregler for støtteforanstaltninger, der har til formål at øge elforsyningsikkerheden. Dette omfatter kapacitetsmekanismer og afbrydelighedsordninger til håndtering af langsigtede og kortsigtede forsyningsikkerhedsproblemer som følge af markedssvigt, der forhindrer tilstrækkelige investeringer i elproduktionskapacitet, lagring eller prisfleksibelt elforbrug, samt netreserver, der har til formål at afhjælpe eltransmissions- og/eller distributionsnettenes utilstrækkelighed.
286. Sådanne foranstaltninger kan også udformes med henblik på at støtte miljøbeskyttelsesmål, f.eks. ved at udelukke mere forurenende kapacitet eller foranstaltninger, der giver en mere miljøvenlig kapacitet en fordel i udvælgelsesprocessen.

4.8.3 Støtten skal fremme udviklingen af en økonomisk aktivitet

4.8.3.1 Fremme af udviklingen af visse økonomiske aktiviteter

287. Som led i anmeldelsen bør medlemsstaterne udpege de økonomiske aktiviteter, der vil blive udviklet som følge af støtten. Støtte til øget elforsyningsikkerhed fremmer direkte udviklingen af økonomiske aktiviteter i forbindelse med produktion, lagring og prisfleksibelt elforbrug, herunder nye investeringer og effektiv renovering og vedligeholdelse af eksisterende aktiver. Det kan også indirekte støtte en bred vifte af økonomiske aktiviteter, der er afhængige af elektricitet som input, herunder elektrificering af varme og transport.

4.8.3.2 Tilskyndelsesvirkning

288. Som en undtagelse fra punkt 25, 26 og 27 kan medlemsstaterne på grund af den generelle karakter af markedssvigt, der medfører et potentielt behov for at tilskynde til yderligere elforsyningsikkerhed, basere sig på den dokumentation, der er fremlagt i henhold til afsnit 4.8.4.1, for at påvise den foreslåede foranstaltnings tilskyndelsesvirkning generelt. Den vurdering, der er nødvendig for at påvise, analysere og kvantificere nødvendigheden af en forsyningsikkerhedsforanstaltning, gør det

muligt at sammenligne forsyningssikkerhedssituationen med foranstaltningen og den kontrafaktiske situation uden foranstaltningen.

289. Reglerne om tilskyndelsesvirkning i punkt 28, 29, 30 og 31 finder anvendelse.

4.8.4 *Minimering af konkurrence- og samhandelsfordrejninger*

4.8.4.1 Nødvendighed

290. Afsnit 3.2.1.1 finder ikke anvendelse på foranstaltninger til elforsyningssikkerhed.

291. Arten af og årsagerne til problemet med elforsyningssikkerheden og dermed behovet for statsstøtte til sikring af elforsyningssikkerheden skal analyseres og kvantificeres korrekt, herunder hvornår og hvor problemet forventes at opstå med henvisning til pålidelighedsstandarden som defineret i artikel 25 i forordning (EU) 2019/943. Måleenheden for kvantificering bør beskrives, og dens beregningsmetode bør angives under henvisning til eventuelle relevante krav i sektorlovgivningen.

292. Hvor det er relevant, bør identificeringen af et problem vedrørende elforsyningssikkerhed være i overensstemmelse med den seneste tilgængelige analyse, som ENTSO-E har foretaget for elektricitet i overensstemmelse med lovgivningen om det indre energimarked, navnlig:

(a) for foranstaltninger rettet mod ressourcestrækkelighed de europæiske ressourcestrækkelighedsvurderinger, der er omhandlet i artikel 23 i forordning (EU) 2019/943

(b) for foranstaltninger rettet mod strukturel overbelastning rapporterne om strukturelle kapacitetsbegrænsninger og andre større fysiske kapacitetsbegrænsninger mellem og inden for budområder, jf. artikel 14, stk. 2, i forordning (EU) 2019/943.

293. Medlemsstaterne kan også basere sig på nationale ressourcestrækkelighedsvurderinger for at påvise nødvendigheden af forsyningssikkerhedsforanstaltninger i det omfang, det er tilladt i henhold til artikel 24 i forordning (EU) 2019/943.

294. Foranstaltninger vedrørende risikoen for elkriser på kort sigt bør identificeres i den nationale risikoberedskabsplan, der er omhandlet i artikel 11 i forordning (EU) 2019/941¹⁰⁷.

295. Medlemsstater, der foreslår at indføre flere foranstaltninger rettet mod elforsyningssikkerheden, skal klart forklare, hvordan de interagerer med hinanden med hensyn til at nå (men ikke gå videre end) pålidelighedsstandarden.

¹⁰⁷ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/941 af 5. juni 2019 om risikoberedskab i elsektoren (forordningen om risikoberedskab) (*EUT L 158 af 14.6.2019, s. 1*).

296. Det skal fastslås, hvilke(t) regulerings- eller markedssvigt der forhindrer, at der opnås et tilstrækkeligt niveau for elforsyningssikkerhed (og i givet fald miljøbeskyttelse), hvis der ikke gribes ind.
297. Eksisterende foranstaltninger, der allerede er rettet mod det eller de identificerede markedssvigt, skal også fastslås.
298. Medlemsstaterne skal klart påvise årsagerne til, at markedet ikke kan forventes at levere elforsyningssikkerhed uden statsstøtte, ved at tage hensyn til den igangværende og planlagte markedsudvikling og teknologiske udvikling.
299. I sin vurdering vil Kommissionen tage hensyn til følgende, som skal forelægges af medlemsstaten:
- (a) en vurdering af indvirkningen af variabel elproduktion, herunder indvirkningen fra nabosystemer
 - (b) en vurdering af indvirkningen af deltagelse på efterspørgselssiden, herunder en beskrivelse af de foranstaltninger, der skal fremme efterspørgselsstyringen
 - (c) en vurdering af den faktiske eller potentielle forekomst af samkøringslinjer og større transmissionsnetinfrastrukturer, herunder en beskrivelse af projekter, der er under gennemførelse og planlagt
 - (d) en vurdering af ethvert andet element, der kan forårsage eller forværre problemet med elforsyningssikkerheden, såsom lofter over engrospriser eller andre regulerings- eller markedssvigt. Hvis det kræves i henhold til forordning (EU) 2019/943, skal den gennemførelsesplan, der er omhandlet i artikel 20, stk. 3, i nævnte forordning, være genstand for en udtalelse fra Kommissionen, inden der kan ydes støtte. Der vil blive taget hensyn til gennemførelsesplanen og udtalelsen i forbindelse med nødvendighedsvurderingen.

4.8.4.2 Hensigtsmæssighed

300. Afsnit 3.2.1.2 finder ikke anvendelse på foranstaltninger til elforsyningssikkerhed.
301. Medlemsstaterne bør først og fremmest overveje alternative måder at opnå elforsyningssikkerhed på, navnlig en mere effektiv udformning af elektricitetsmarkedet, som kan afhjælpe markedssvigt, der underminerer elforsyningssikkerheden. For eksempel forbedring af funktionen af afregning af ubalancer i elsektoren, bedre integration af variabel produktion, tilskyndelse til og integration af prisfleksibelt elforbrug og lagring, fremme af effektive prissignaler, fjernelse af hindringer for grænseoverskridende handel og forbedring af infrastrukturen, herunder sammenkoblingen. Støtte kan anses for hensigtsmæssig til forsyningssikkerhedsforanstaltninger, når der trods passende forbedringer af markedsudformningen og investeringer i netaktiver, uanset om de allerede er gennemført eller planlagt, fortsat er en forsyningssikkerhedsrisiko.

4.8.4.3 Støtteberettigelse

302. Støtteforanstaltningen bør være åben for alle støttemodtagere eller projekter, der teknisk set kan bidrage effektivt til opfyldelsen af målet om forsyningssikkerhed. Dette omfatter produktion, lagring og prisfleksibelt elforbrug samt aggregering af små enheder af disse former for kapacitet til større blokke.
303. Begrænsninger i deltagelsen i forsyningssikkerhedsforanstaltninger, der har til formål at sikre, at disse foranstaltninger ikke underminerer miljøbeskyttelsen, anses for at være hensigtsmæssige (jf. punkt 325 og 326).
304. Medlemsstaterne opfordres til at indføre yderligere kriterier eller elementer i deres forsyningssikkerhedsforanstaltninger for at fremme grønnere teknologiers deltagelse (eller mindske deltagelsen af forurenende teknologier), der er nødvendige for at støtte opfyldelsen af Unionens miljøbeskyttelsesmål. Sådanne yderligere kriterier eller karakteristika skal være objektive, gennemsigtige og ikkediskriminerende i forhold til klart definerede miljøbeskyttelsesmål og ikke føre til overkompensation til støttemodtagerne.
305. Hvor det er teknisk muligt, skal foranstaltninger til elforsyningssikkerhed være åbne for direkte grænseoverskridende deltagelse af kapacitetsudbydere, der er etableret i en anden medlemsstat. Medlemsstaterne skal sikre, at udenlandsk kapacitet med en teknisk ydeevne, der svarer til den indenlandske kapacitet, har mulighed for at deltage i samme konkurrencebaserede proces som indenlandsk kapacitet. Medlemsstaterne kan kræve, at den udenlandske kapacitet befinder sig i en medlemsstat, der har direkte nettilslutning med den medlemsstat, der anvender foranstaltningen. De relevante bestemmelser i artikel 26 i forordning (EU) 2019/943 skal også overholdes.

4.8.4.4 Offentlig høring

306. Forud for anmeldelsen af støtte, bortset fra under behørigt begrundede ekstraordinære omstændigheder, skal medlemsstaterne høre offentligheden om foranstaltninger, der skal anmeldes i henhold til dette afsnit. Høringsforpligtelsen gælder ikke for ændringer af allerede godkendte foranstaltninger, der ikke ændrer deres anvendelsesområde eller støtteberettigelse, og de tilfælde, der er omhandlet i punkt 307. For at afgøre, om en foranstaltning er berettiget under hensyntagen til kriterierne i disse retningslinjer, er følgende offentlige høring påkrævet:
 - a) for foranstaltninger, hvor den anslåede gennemsnitlige årlige støtte er ≥ 100 mio. EUR om året, en offentlig høring af mindst otte ugers varighed, der omfatter:
 - (i) støtteberettigelse
 - (ii) foreslået anvendelse og omfang af udbudsprocedurer og eventuelle foreslåede undtagelser

- (iii) de vigtigste parametre for støttetildelingsprocessen¹⁰⁸, herunder for at muliggøre konkurrence mellem forskellige typer støttemodtagere¹⁰⁹
 - (iv) hvis der ikke anvendes en udbudsprocedure, de antagelser og data, der ligger til grund for den kvantificering, som anvendes til at påvise støttens proportionalitet, herunder omkostninger, indtægter, driftsantagelser og levetid samt WACC og
 - (v) hvis der kan ydes støtte til nye investeringer i naturgasbaseret produktion, foreslåede beskyttelsesforanstaltninger for at sikre overensstemmelse med Unionens klimamål
 - b) for foranstaltninger, hvor den anslåede gennemsnitlige årlige støtte er < 100 mio. EUR om året, en offentlig høring af mindst fire ugers varighed, der omfatter:
 - (i) støtteberettigelse,
 - (ii) foreslået anvendelse og omfang af udbudsprocedurer og eventuelle foreslåede undtagelser og
 - (iii) hvis der kan ydes støtte til nye investeringer i naturgasbaseret produktion, foreslåede beskyttelsesforanstaltninger for at sikre overensstemmelse med Unionens klimamål.
307. Der kræves ingen offentlig høring i forbindelse med foranstaltninger, der falder ind under punkt 306, litra b), hvor der anvendes konkurrencebaserede udbudsprocedurer, og hvor foranstaltningen ikke støtter investeringer i energiproduktion baseret på fossile brændstoffer.
308. Spørgekemaer skal offentliggøres på et offentligt websted. Medlemsstaterne skal offentliggøre et svar på høringen, der sammenfatter og behandler de modtagne svar. Dette bør omfatte en redegørelse for, hvordan de mulige virkninger for konkurrencen er blevet minimeret gennem den foreslåede foranstaltnings anvendelsesområde/støtteberettigelse. Medlemsstaterne skal vedlægge et link til deres høringssvar som led i anmeldelsen af støtteforanstaltninger i henhold til dette afsnit.
309. I ekstraordinære og behørigt begrundede tilfælde kan Kommissionen overveje alternative høringsmetoder, forudsat at der tages hensyn til de interesserede parter synspunkter i forbindelse med den (fortsatte) gennemførelse af støtten. I sådanne tilfælde kan høringen måske skulle kombineres med korrigerende foranstaltninger for at minimere eventuelle fordrejende virkninger af foranstaltningen.

¹⁰⁸ For eksempel den tid, der går mellem udbudsproceduren og leveringsperioden, regler for bud/tilbud, prisfastsættelsesregler.

¹⁰⁹ Hvis der f.eks. er forskellige kontraktperioder, forskellige metoder til beregning af den støtteberettigede kapacitet/produktion fra forskellige teknologier, forskellige metoder til beregning eller udbetaling af subsidier.

4.8.4.5 Proportionalitet

310. Reglerne i punkt 311, 312, 313 og 314 finder anvendelse ud over reglerne i punkt 48, 49 og 50.
311. Den tid, der går mellem tildelingen af støtten og fristen for, hvornår projekterne skal gennemføres, bør give mulighed for effektiv konkurrence mellem de forskellige støtteberettigede projekter.
312. Undtagelser fra kravet om tildeling af støtte og fastsættelse af støtteniveauet gennem en udbudsprocedure kan kun begrundes, hvis der fremlægges dokumentation, herunder dokumentation indsamlet under den offentlige høring, som viser, at der sandsynligvis ikke er tilstrækkelig potentiel deltagelse i en sådan udbudsprocedure til at sikre konkurrence.
313. For individuelle støttetildelinger, der ikke ydes efter en udbudsprocedure, skal medlemsstaterne begrunde de foreslåede støtteniveauer på grundlag af individuelle forretningsplaner for det specifikke projekt, der skal støttes, herunder alle de elementer, der er anført i punkt 50 og 51.
314. Medlemsstaterne kan også anvende konkurrencebaserede certifikater/leverandørforpligtelsesordninger, forudsat at:
- (a) efterspørgslen i ordningen ligger under det potentielle udbud og
 - (b) den købs- eller sanktionspris, der gælder for en forbruger/leverandør, som ikke har købt det krævede antal certifikater (dvs. den pris, der maksimalt kan betales for støtte), fastsættes på grundlag af værdien af mistet forbrug.

4.8.5 Undgåelse af uberettigede negative virkninger på konkurrencen og samhandelen og på balanceringen

315. Afsnit 3.2.2 finder ikke anvendelse på foranstaltninger vedrørende elforsyningssikkerhed.
316. Forsyningssikkerhedsforanstaltninger har ofte til formål at skabe effektive incitamenter til tilstrækkelige samlede investeringer i hele systemet til at nå den tilstræbte pålidelighedsstandard og er derfor ikke altid knyttet til specifikke identificerbare investeringer fra hver støttemodtager.
317. Støtten skal udformes således, at markederne fortsat fungerer effektivt, og så der opretholdes effektive driftsincitamenter og prissignaler.
318. Der må ikke gives incitamenter til produktion af energi, der vil fortrænge mindre forurenende energiformer.
319. Kravene i punkt 317 og 318 vil generelt blive opfyldt, når en foranstaltning betaler for kapacitet (EUR pr. megawatt (MW)) frem for elproduktion (EUR/MWh). Hvis der er en betaling pr. MWh, er der behov for yderligere opmærksomhed for at sikre, at negative markedsvirkninger undgås, og at mindre forurenende produktionskilder ikke fortrænges.

320. Forsyningssikkerhedsforanstaltninger skal opfylde alle relevante betingelser for udformningen i artikel 22 i forordning (EU) nr. 2019/943¹¹⁰.
321. For strategiske reserver og andre foranstaltninger, hvor kapaciteten holdes uden for markedet for at sikre, at markedsprisdannelsen ikke fordrejes, gælder følgende supplerende kumulative krav:
- (a) ressourcerne i foranstaltningen må kun indgå i lastfordelingen, hvis transmissionssystemoperatørerne kan forventes at udtømme deres balanceringsressourcer i bestræbelserne på at skabe ligevægt mellem udbud og efterspørgsel¹¹¹
 - (b) under afregningsperioder for ubalancer, hvor ressourcerne i foranstaltningen indgår i lastfordelingen, skal ubalancer i markedet afregnes mindst til value of lost load¹¹² eller til en værdi, der er højere end intraday-prisgrænsen¹¹³, alt efter hvad der er højest
 - (c) foranstaltningens output efter lastfordeling skal tildeles balanceansvarlige aktører ved hjælp af mekanismen for afregning af ubalancer
 - (d) ressourcerne i foranstaltningen skal holdes uden for energimarkederne som minimum under hele kontraktperioden.
322. For kapacitetsmekanismer skal medlemsstaterne sikre, at kapacitetsforpligtelserne kan overføres mellem berettigede kapacitetsudbydere.
323. Elforsyningssikkerhedsforanstaltninger bør ikke:
- (a) skabe urimelige markedsfordrejninger eller begrænse handelen på tværs af zoner
 - (b) mindske incitamenterne til at investere i sammenkoblingskapacitet — f.eks. ved at reducere flaskehalsindtægterne for eksisterende eller nye samkøringslinjer
 - (c) undergrave markedskoblingen, herunder intraday- og balancemarkeder
 - (d) undergrave de investeringsbeslutninger om kapacitet, der gik forud for foranstaltningen.
324. For at undgå at undergrave incitamenterne til prisfleksibelt elforbrug og forværre de markedssvigt, der fører til behovet for forsyningssikkerhedsforanstaltninger, og for at sikre, at forsyningssikkerhedsforanstaltningerne er så begrænsede som muligt, bør omkostningerne ved en forsyningssikkerhedsforanstaltning afholdes af de

¹¹⁰ For så vidt angår foranstaltninger i den risikoberedskabsplan, der er omhandlet i forordning (EU) 2019/941, henvises også til artikel 16, stk. 1, i nævnte forordning.

¹¹¹ Dette krav berører ikke mobilisering af ressourcer forud for den faktiske lastfordeling for at overholde ressourcernes begrænsninger vedrørende ramping og krav i forbindelse med drift. Den strategiske reserves output under aktivering må ikke tildeles balanceringsgrupper via engrosmarkeder og må ikke ændre deres ubalancer.

¹¹² Som fastsat i henhold til artikel 11 i forordning (EU) 2019/943.

¹¹³ Som omhandlet i artikel 10, stk. 1, i forordning (EU) 2019/943.

markedsdeltagere, der bidrager til behovet for foranstaltningen. Dette kan f.eks. opnås ved at fordele omkostningerne ved en forsyningssikkerhedsforanstaltning til elforbrugerne i perioder med spidsbelastningsefterspørgsel.

325. Kommissionen mener, at visse støtteforanstaltninger har negative virkninger for konkurrencen og samhandelen, som sandsynligvis ikke vil blive opvejet. Visse støtteforanstaltninger kan navnlig forværre markedssvigt og skabe ineffektivitet til skade for forbrugerne og den sociale velfærd. Eksempelvis kan foranstaltninger — herunder netreserver og afbrydelighedsordninger — som ikke overholder den emissionstærskel, der gælder for kapacitetsmekanismer i artikel 22 i forordning (EU) 2019/943, og som kan tilskynde til nye investeringer i energi baseret på de mest forurenende fossile brændstoffer såsom kul, diesel, brunkul, olie og olieskifer, øge de negative eksterne miljøvirkninger på markedet.
326. Foranstaltninger, der tilskynder til nye investeringer i energiproduktion baseret på naturgas, kan støtte elforsyningssikkerheden, men forværre negative miljømæssige eksterne virkninger på længere sigt sammenlignet med alternative investeringer i ikkeforurenende teknologier. For at gøre det muligt for Kommissionen at kontrollere, at de negative virkninger af sådanne foranstaltninger kan opvejes af positive virkninger i balanceringstesten, bør medlemsstaterne forklare, hvordan de vil sikre, at sådanne investeringer bidrager til at nå Unionens klimamål for 2030 og 2050-målet om klimaneutralitet. Medlemsstaterne bør navnlig forklare, hvordan en fastlåsning af denne gasfyrede energiproduktion vil blive undgået. Dette kan f.eks. omfatte bindende tilsagn fra støttemodtageren om at gennemføre dekarboniseringsteknologier såsom CCS/CCU eller udskifte naturgas med vedvarende eller kulstoffattig gas eller at lukke anlægget efter en tidsplan, der er i overensstemmelse med Unionens klimamål.
327. For individuelle støtteforanstaltninger eller ordninger, der kun er til fordel for et særligt begrænset antal støttemodtagere eller en eksisterende støttemodtager, bør medlemsstaterne desuden påvise, at den foreslåede støtteforanstaltning ikke vil føre til øget markedsstyrke.

4.9 Støtte til energiinfrastruktur

4.9.1 Baggrund for støtten

328. For at opfylde Unionens klimamål vil der være behov for betydelige investeringer og opgradering af energiinfrastrukturen. En moderne energiinfrastruktur er afgørende for et integreret energimarked, der opfylder klimamålene og samtidig sikrer forsyningssikkerheden i Unionen. Tilstrækkelig energiinfrastruktur er et nødvendigt element i et effektivt energimarked. Forbedring af energiinfrastrukturen øger systemets stabilitet, ressource-tilstrækkelighed, integration af forskellige energikilder og energiforsyning i underudviklede net.
329. Hvis markedsaktørerne ikke kan etablere den fornødne infrastruktur, kan statsstøtte blive nødvendig for at overvinde markedssvigt og sikre, at Unionens betydelige behov for infrastruktur opfyldes. Et af de markedssvigt, der kan opstå på området for energiinfrastruktur, hænger sammen med problemer med koordinering. Divergerende interesser blandt investorer, usikkerhed om resultaterne af samarbejdet og netværkseffekter kan forhindre udformning og udvikling af projekter. Samtidig kan en

effektiv energiinfrastruktur medføre væsentlige positive eksterne virkninger, hvorved omkostningerne til og fordelene ved infrastrukturen kan blive fordelt asymmetrisk blandt de forskellige markedsaktører og medlemsstater. Kommissionen mener derfor, at støtte til energiinfrastruktur kan gavne det indre marked ved at bidrage til at afhjælpe disse markedssvigt. Dette gælder især for infrastrukturprojekter med grænseoverskridende virkninger såsom projekter af fælles interesse som defineret i artikel 4 i forordning (EF) nr. 347/2013.

4.9.2 Anvendelsesområde

330. Dette afsnit finder anvendelse på støtte til opførelse eller opgradering af energiinfrastruktur som defineret i afsnit 2.4, punkt 18, nr. 35). Medmindre projektet er udelukket fra statsstøttekontrol (se punkt 331), vil Kommissionen vurdere det som nærmere beskrevet i dette afsnit.
331. Investeringer i energiinfrastruktur, der foretages inden for rammerne af et lovbestemt monopol, er ikke underlagt statsstøttereglerne. I energisektoren er dette særlig relevant for de medlemsstater, hvor anlæg og drift af visse infrastrukturer ved lov udelukkende er forbeholdt TSO'en eller DSO'en.
332. Kommissionen mener, at der foreligger et lovbestemt monopol, som udelukker konkurrencefordrejning, når følgende kumulative betingelser er opfyldt:
- (a) opførelsen og driften af infrastrukturen er underlagt et lovbestemt monopol, der er oprettet i overensstemmelse med EU-retten. Dette er tilfældet, hvis TSO'en/DSO'en juridisk set er den eneste enhed, der er berettiget til at foretage en bestemt type investering, og ingen anden enhed kan drive et alternativt net¹¹⁴
 - (b) det lovbestemte monopol udelukker ikke blot konkurrence på markedet, men også markedet, idet det udelukker enhver mulig konkurrence om at blive eneoperatør af den pågældende infrastruktur
 - (c) tjenesteydelsen er ikke i konkurrence med andre tjenesteydelser
 - (d) hvis operatøren af energiinfrastrukturen er aktiv på et andet marked (geografisk marked eller produktmarked), der er åbent for konkurrence, er krydssubsidiering udelukket. Dette kræver, at regnskaberne holdes adskilte, at omkostninger og indtægter fordeles på en passende måde, og at eventuel offentlig støtte til den tjenesteydelse, som er underlagt et lovbestemt monopol, ikke kan begunstige andre aktiviteter. For så vidt angår elektricitets- og gasinfrastruktur vil dette krav efter al sandsynlighed være opfyldt, da artikel 31 i henholdsvis Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/72/EF og Europa-Parlamentets og Rådets

¹¹⁴ Der er tale om et lovbestemt monopol, når en given tjeneste ved lov eller administrative foranstaltninger er forbeholdt en eksklusiv udbyder i et bestemt geografisk område (også inden for én medlemsstat) med et klart forbud mod, at en anden operatør leverer en sådan tjeneste (end ikke for at dække en eventuel resterende efterspørgsel fra visse kundegrupper). Derimod betyder det forhold, at levering af en offentlig tjenesteydelse er tildelt en bestemt virksomhed, ikke, at denne virksomhed har et lovbestemt monopol.

direktiv 2009/73/EF kræver, at vertikalt integrerede enheder fører separate regnskaber over hver af deres aktiviteter.

333. Kommissionen mener heller ikke, at der er tale om statsstøtte i forbindelse med investeringer, hvor energiinfrastrukturen drives under et "naturligt monopol", som anses for at eksistere, når følgende kumulative betingelser er opfyldt:
- (a) en infrastruktur står ikke over for nogen direkte konkurrence, hvilket er tilfældet, hvis energiinfrastrukturen ikke kan kopieres økonomisk, og der derfor ikke er andre operatører end TSO'en/DSO'en involveret
 - (b) alternativ finansiering i netinfrastrukturen ud over finansieringen af nettet er ubetydelig i den pågældende sektor og medlemsstat
 - (c) infrastrukturen er ikke udformet til selektivt at begunstige en bestemt virksomhed eller sektor, men giver fordele for samfundet som helhed, hvilket normalt er tilfældet for gas- og elinfrastruktur.
334. Medlemsstaterne skal også sikre, at de midler, der stilles til rådighed til anlæg af energinetinfrastrukturen, ikke kan anvendes til krydssubsidiering eller indirekte støtte til andre økonomiske aktiviteter, herunder drift af infrastrukturen. Med hensyn til elektricitets- og gasinfrastruktur henvises til punkt 332, litra d).

4.9.3 *Minimering af konkurrence- og samhandelsfordrejninger*

4.9.3.1 Nødvendighed og hensigtsmæssighed

335. Afsnit 3.2.1.1 og 3.2.1.2 finder ikke anvendelse på støtte til energiinfrastruktur.
336. Energiinfrastruktur finansieres typisk gennem brugertakster. For mange infrastruktur kategorier er disse takster underlagt regulering for at sikre det nødvendige investeringsniveau, samtidig med at brugernes rettigheder bevares.
337. Ydelse af statsstøtte er et middel til at afhjælpe markedssvigt, som ikke kan afhjælpes ved hjælp af obligatoriske brugertakster. For at påvise, at der er behov for statsstøtte, gælder følgende principper derfor:
- (a) Kommissionen mener, at for så vidt angår projekter af fælles interesse som defineret i artikel 4 i forordning (EF) nr. 347/2013, som er fuldt ud underlagt lovgivningen om det indre energimarked, er markedssvigt med hensyn til koordineringsproblemer af en sådan art, at finansiering via tariffer måske ikke er tilstrækkelig, og at der kan ydes statsstøtte
 - (b) for projekter af fælles interesse, som er helt eller delvist undtaget fra lovgivningen om det indre energimarked, og for andre infrastruktur kategorier vil Kommissionen foretage en individuel vurdering af behovet for statsstøtte. Kommissionen vil i sin vurdering tage hensyn til følgende forhold: i) i hvilket omfang et markedssvigt fører til en ikke optimal tilvejebringelse af den nødvendige infrastruktur, ii) om tredjeparter har adgang til infrastrukturen, og om infrastrukturen er underlagt takstregulering, og iii) i hvilket omfang projektet bidrager til energiforsyningssikkerheden i Unionen.

4.9.3.2 Støttens proportionalitet

338. Proportionaliteten vil blive vurderet på grundlag af princippet om finansieringskløften, jf. punkt 47, 50 og 51. For så vidt angår støtte til infrastruktur som forklaret i punkt 51 formodes det kontrafaktiske scenario at være den situation, hvor projektet ikke gennemføres. Det er nødvendigt at indføre tilbagebetalingsmekanismer, når der er en betydelig risiko for uventede fortjenester, f.eks. når støtten ligger tæt på det tilladte maksimum, samtidig med at støttemodtagerne fortsat tilskyndes til at minimere deres omkostninger og udvikle deres virksomhed mere effektivt over tid.

4.9.4 *Undgåelse af uberettigede negative virkninger på konkurrencen og samhandelen og på balanceringen*

339. Afsnit 3.2.2 finder ikke anvendelse på energiinfrastruktur. Ved analysen af statsstøttens indvirkning på konkurrencen vil Kommissionens tilgang være som følger:
- (a) i betragtning af de nuværende krav i lovgivningen om det indre energimarked, som har til formål at øge konkurrencen, vil Kommissionen generelt mene, at støtte til energiinfrastruktur, der er omfattet af den fulde regulering af det indre marked, ikke har nogen uberettigede konkurrencefordrejende virkninger
 - (b) for infrastrukturprojekter, der helt eller delvist er undtaget fra lovgivningen om det indre energimarked, vil Kommissionen i det konkrete tilfælde foretage en vurdering af de potentielle konkurrencefordrejninger under hensyntagen til navnlig graden af tredjeparters adgang til den støttede infrastruktur, adgang til alternativ infrastruktur, fortrængning af private investeringer samt støttemodtagerens eller støttemodtagernes konkurrencemæssige stilling. For infrastruktur, der som helhed er undtaget fra lovgivningen om det indre energimarked, anses de negative konkurrenceforvridende virkninger for særlig alvorlige
 - (c) ud over den tilgang, der er beskrevet ovenfor, mener Kommissionen, at de positive virkninger for konkurrencen i forbindelse med investeringer i naturgasinfrastruktur klart opvejer dens negative virkninger for konkurrencen, når den deraf følgende infrastruktur er egnet til brug for brint og vedvarende gas eller brændstoffer, der ikke er af biologisk oprindelse. Hvis dette ikke er tilfældet, skal den pågældende medlemsstat påvise følgende for at kompensere for de negative virkninger for konkurrencen: i) hvorfor det ikke er muligt at udforme projektet på en sådan måde, at det er egnet til anvendelse til brint og vedvarende gas eller brændsel af ikkebiologisk oprindelse, ii) hvorfor projektet ikke skaber en fastlåsning for anvendelsen af naturgas, og iii) hvordan investeringen bidrager til at nå Unionens klimamål for 2030 og 2050-målet om klimaneutralitet.

4.10 Støtte til fjernvarme eller fjernkøling

4.10.1 *Baggrund for støtten*

340. Opførelsen eller opgraderingen af fjernvarme- og fjernkølingssystemer kan yde et positivt bidrag til miljøbeskyttelsen ved at øge det støttede systems energieffektivitet og bæredygtighed. De miljømæssige eksterne virkninger, der er forbundet med driften af

fjernvarme og fjernkøling, kan imidlertid føre til ineffektive underinvesteringer i opførelsen og opgraderingen af fjernvarme- og fjernkølingssystemer. Statsstøtte kan bidrage til at afhjælpe dette markedssvigt ved at udløse yderligere effektive investeringer.

4.10.2 *Anvendelsesområde og støttet aktivitet*

341. Dette afsnit finder anvendelse på støtte til opførelse eller opgradering af energieffektive fjernvarme- og fjernkølingssystemer. Støttede investeringer kan vedrøre varme- eller køleproduktions- og lageranlæg eller distributionsnettet eller begge dele.
342. Sådanne støtteforanstaltninger omfatter typisk opførelse eller opgradering af produktionsenheden med henblik på anvendelse af vedvarende energi, spildvarme eller højeffektiv kraftvarmeproduktion, herunder termiske lagringsløsninger, eller opgradering af distributionsnettet for at reducere tab og øge effektiviteten, herunder gennem intelligente og digitale løsninger.
343. Hvis en medlemsstat investerer i opgradering af et fjernvarme- og fjernkølingssystem uden at opfylde standarden for energieffektivitet, skal den forpligte sig til at påbegynde arbejdet for at nå denne standard senest tre år efter opgraderingsarbejdet.

4.10.3 *Nødvendighed og hensigtsmæssighed*

344. Afsnit 3.2.1.1 og 3.2.1.2 finder ikke anvendelse på støtte til fjernvarme eller fjernkøling. Kommissionen mener, at statsstøtte kan bidrage til at afhjælpe markedssvigt ved at udløse de investeringer, der er nødvendige for at etablere energieffektive fjernvarme- og fjernkølingssystemer. Statsstøtte til energieffektive fjernvarme- og fjernkølingssystemer, der bruger affald, herunder overskudsvarme, som inputbrændsel, kan desuden yde et positivt bidrag til miljøbeskyttelsen, forudsat at den ikke omgår princippet om affaldshierarkiet¹¹⁵.

4.10.4 *Støtteforanstaltningens proportionalitet*

345. Proportionaliteten vil blive vurderet på grundlag af princippet om finansieringskløften, jf. punkt 47, 50 og 51.
346. For så vidt angår opførelse og opgradering af distributionsnet, jf. punkt 51, ville det kontrafaktiske scenario være den situation, hvor projektet ikke finder sted.

4.10.5 *Undgåelse af uberettigede negative virkninger på konkurrencen og samhandelen og på balanceringen*

347. Afsnit 3.2.2 finder ikke anvendelse på støtte til fjernvarme eller fjernkøling. Kommissionen mener, at opgradering eller opførelse af fjernvarme- og fjernkølingssystemer, der benytter de mest forurenende fossile brændstoffer såsom kul, brunkul, olie og diesel, har negative konsekvenser for konkurrence og samhandel, som

¹¹⁵ Affaldshierarkiet består af a) forebyggelse, b) forberedelse med henblik på genbrug, c) genanvendelse, d) anden nyttiggørelse, f.eks. energiudnyttelse, og e) bortskaffelse. Se artikel 4, stk. 1, i direktiv 2008/98/EF.

sandsynligvis ikke vil blive kompenseret, medmindre følgende kumulative betingelser er opfyldt:

- (a) støtten begrænses til opgradering af distributionsnettet
 - (b) distributionsnettet er eller bliver egnet til transport af varme eller køling fra vedvarende energikilder
 - (c) investeringen resulterer ikke i en øget produktion af energi fra de mest forurenende fossile brændstoffer (f.eks. ved at forbinde yderligere kunder)
 - (d) der er en klar tidsplan, der omfatter faste forpligtelser til at gå væk fra de mest forurenende fossile brændstoffer, som er forenelige med Unionens 2030-klimamål og 2050-målet om klimaneutralitet.
348. Med hensyn til opførelse eller opgradering af fjernvarmeproduktionsanlæg kan foranstaltninger, der tilskynder til nye investeringer i energi baseret på naturgas, reducere drivhusgasemissionerne på kort sigt, men forværre de negative miljømæssige eksterne virkninger på længere sigt sammenlignet med alternative investeringer. For at disse investeringer i naturgas kan anses for at have positive miljøvirkninger, skal medlemsstaterne forklare, hvordan de vil sikre, at investeringen bidrager til opnåelsen af Unionens 2030-klimamål og 2050-målene om klimaneutralitet, og navnlig hvordan en fastlåsning af denne gasfyrede energiproduktion eller gasfyret produktionsudstyr undgås. Dette kan f.eks. omfatte bindende tilsagn fra støttemodtageren om at gennemføre CCS/CCU eller udskifte naturgas med vedvarende eller kulstoffattig gas eller at lukke anlægget efter en tidsplan, der er i overensstemmelse med Unionens 2050-mål for klimaneutralitet.
349. I forbindelse med analysen af den indvirkning, som statsstøtte til fjernvarme- og fjernkølingssystemer har på konkurrencen, og en afvejning heraf i forhold til den støttede økonomiske aktivitet vil Kommissionen foretage en vurdering i den konkrete sag, hvor projektets fordele med hensyn til energieffektivitet og bæredygtighed afvejes i forhold til de negative virkninger for konkurrencen og navnlig de mulige negative virkninger for alternative teknologier eller udbydere af varme- og køletjenester og -net.

4.11 Støtte i form af nedsættelser af elafgifter til energiintensive brugere

4.11.1 Baggrund for støtten

350. Omstillingen af Unionens økonomi i overensstemmelse med meddelelsen om den grønne pagt finansieres delvist gennem afgifter på elforbrug. Gennemførelsen af den grønne pagt kræver, at medlemsstaterne indfører ambitiøse dekarboniseringspolitikker for i væsentlig grad at reducere Unionens drivhusgasemissioner inden 2030 og nå klimaneutralitet senest i 2050. I den forbindelse er det sandsynligt, at medlemsstaterne fortsat vil finansiere sådanne politikker gennem afgifter, og det er derfor muligt, at disse afgifter kan stige.
351. For visse økonomiske sektorer, der er særligt udsatte for international handel og i høj grad er afhængige af elektricitet for at skabe værdi, kan forpligtelsen til at betale det fulde beløb af sådanne afgifter medføre en betydelig ekstra byrde. Denne byrde kan øge risikoen for, at aktiviteter i disse sektorer flyttes uden for Den Europæiske Union til

steder, hvor miljødisciplinerne mangler eller er mindre ambitiøse. Desuden øger sådanne afgifter omkostningerne ved elektricitet sammenlignet med omkostningerne ved direkte emissioner og kan derfor modvirke elektrificering af produktionsprocesser, som er afgørende for en vellykket dekarbonisering af Unionens økonomi. For at afbøde disse risici kan medlemsstaterne indrømme nedsættelser af sådanne afgifter til virksomheder, der er aktive i de pågældende økonomiske sektorer.

352. I dette afsnit fastsættes de kriterier, som Kommissionen vil anvende ved vurderingen af udviklingen af en økonomisk aktivitet, tilskyndelsesvirkningen, nødvendigheden, hensigtsmæssigheden, proportionaliteten og konkurrencevirkningerne af nedsættelser af elafgifter for visse energiintensive brugere. Forenelighedskriterierne i kapitel 3 finder kun anvendelse på de kriterier, for hvilke der ikke findes specifikke regler i dette afsnit.
353. Kommissionen har anvendt passende foranstaltninger til at identificere de sektorer, der er særligt udsatte for de risici, som er nævnt i punkt 351, og har indført proportionalitetskrav under hensyntagen til, at hvis de nedsatte afgifter er for høje eller tildeles for mange elforbrugere, kan den samlede finansiering af støtte til energi fra vedvarende energikilder være truet, og konkurrence- og samhandelsfordrejninger kan være særlig store.

4.11.2 Anvendelsesområde: Afgifter, som der kan indrømmes nedsættelser af

354. I henhold til dette afsnit kan medlemsstaterne indrømme nedsættelser af de afgifter på elforbruget, som finansierer et energipolitisk mål. Dette omfatter afgifter til finansiering af støtte til vedvarende energikilder eller til kraftvarmeproduktion og afgifter til finansiering af sociale takster eller energipriser i isolerede regioner. Dette afsnit omfatter ikke afgifter, der afspejler en del af omkostningerne ved at levere elektricitet til de pågældende støttemodtagere. Eksempelvis er fritagelser fra netafgifter eller fra afgifter, der finansierer kapacitetsmekanismer, ikke omfattet af dette afsnit. Afgifter på forbrug af andre former for energi, navnlig naturgas, er heller ikke omfattet af dette afsnit.
355. Virkningen af de afgifter, der kan nedsættes, på risikoen for udflytning til lande uden for Unionen afhænger af den samlede finansielle virkning af alle de pågældende afgifter og af alle nedsættelser af sådanne afgifter, der indrømmes de støtteberettigede modtagere. De medlemsstater, der ønsker at indføre en foranstaltning, der skal vurderes i henhold til dette afsnit, skal derfor medtage alle sådanne nedsættelser i en enkelt ordning og skal som en del af anmeldelsen underrette Kommissionen om den kumulative virkning af alle støtteberettigede afgifter og alle foreslåede nedsættelser. Hvis en medlemsstat på et senere tidspunkt beslutter at indføre yderligere nedsættelser af afgifter, der er omfattet af dette afsnit, skal den give meddelelse om en ændring af den eksisterende ordning.
356. Kommissionen mener, at medlemsstaterne kun må indrømme nedsættelser af afgifter i henhold til dette afsnit, hvis det samlede kumulerede niveau for disse afgifter (før nedsættelser) er på mindst [...] EUR/MWh.

4.11.3 *Minimering af konkurrence- og samhandelsfordrejninger*

4.11.3.1 Støtteberettigelse

357. Støtte i henhold til dette afsnit bør begrænses til sektorer, der er udsat for en betydelig konkurrencemæssig ulempe og risiko for flytning til lande uden for Unionen på grund af de støtteberettigede afgifter. Risikoen for flytning afhænger af den pågældende sektors elektricitetsintensitet og dens eksponering for international handel. Støtten kan derfor kun ydes, hvis virksomheden tilhører en sektor med en samhandelsintensitet på mindst 20 % på EU-plan og en elektricitetsintensitet på mindst 10 % på EU-plan. Desuden mener Kommissionen, at der findes en lignende risiko i sektorer med en elektricitetsintensitet på mindst 7 %, som står over for en samhandelsintensitet på mindst 80 %. De sektorer, der opfylder disse kriterier, er anført i bilag I.
358. Hvis en medlemsstat kun yder støtte til en undergruppe af støtteberettigede modtagere eller indrømmer forskellige nedsættelser til forskellige kategorier af støtteberettigede modtagere, skal den påvise, at denne beslutning træffes på grundlag af objektive, ikkediskriminerende og gennemsigtige kriterier, og at støtten i princippet ydes på samme måde for alle konkurrenter i samme sektor, hvis de er i samme faktuelle situation.

4.11.3.2 Støtteforanstaltningens proportionalitet

359. Kommissionen vil anse støtten for at være forholdsmæssig, hvis støttemodtagerne betaler mindst 25 % af omkostningerne ved de elafgifter, som en medlemsstat medtager i sin ordning.
360. Et egetbidrag på 25 % af de støtteberettigede elafgifter kan imidlertid gå ud over, hvad virksomheder, der er særligt udsatte, kan bære. Derfor kan medlemsstaten i stedet begrænse de ekstraomkostninger, der følger af elafgifterne, til 1,5 % af den pågældende virksomheds bruttoværditilvækst (BVT).
361. Med hensyn til punkt 360 er BVT for en virksomhed bruttoværditilvæksten i faktorpriser, som er BVT i markedspriser minus indirekte skatter og afgifter plus eventuelle subsidier. BVT i faktorpriser kan beregnes på grundlag af omsætningen, plus kapitaliseret produktion, plus andre driftsindtægter, plus eller minus lagerændringer, minus køb af varer og tjenester¹¹⁶, minus andre omsætningsrelaterede produktskatter og -afgifter, der ikke er fradragsberettigede, minus produktionsrelaterede skatter og afgifter. Alternativt kan BVT i faktorpriser beregnes ud fra bruttooverskuddet af produktionen ved at tilføje personaleomkostninger. Indtægter og udgifter, der i virksomhedsregnskaber henregnes til finansielle eller ekstraordinære indtægter og udgifter, medregnes ikke i værditilvæksten. Værditilvækst i faktorpriser beregnes brutto, da værditilpasninger (såsom afskrivninger) ikke trækkes fra¹¹⁷.
362. Med henblik på punkt 361 anvendes det aritmetiske gennemsnit over de seneste tre år, for hvilke der foreligger BVT-data.

¹¹⁶ "Varer og tjenesteydelser" omfatter ikke personaleomkostninger.

¹¹⁷ Kode 12 15 0 i de retsregler, der fastlægges ved Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 58/97 af 20. december 1996 om statistik over erhvervsstrukturer (EFT L 014 af 17.1.1997, s. 1).

4.11.3.3 Type statsstøtte

363. Medlemsstaterne kan yde støtte i form af en afgiftsnedsættelse, som en fast årlig kompensation (refusion) eller som en kombination af de to¹¹⁸. Hvis støtten ydes i form af en afgiftsnedsættelse, skal der indføres en mekanisme til efterfølgende kontrol for at sikre, at støtte, der eventuelt er betalt for meget, tilbagebetales inden den 1. juli i det følgende år. Hvis støtten ydes i form af en refusion, skal den beregnes på grundlag af det konstaterede elforbrug og, hvor det er relevant, bruttoværditilvæksten i den periode, hvor de støtteberettigede afgifter blev anvendt.

4.11.3.4 Energisyn og energiledelsessystemer

364. For støtte, der ydes i henhold til afsnit 4.11, skal medlemsstaten forpligte sig til at kontrollere, at støttemodtageren opfylder sin forpligtelse til at gennemføre et energisyn som omhandlet i artikel 8 i direktiv 2012/27/EU. Det kan enten udføres som et selvstændigt energisyn eller inden for rammerne af et certificeret energiledelsessystem eller et miljøledelsessystem, f.eks. EU-ordningen for miljøledelse og miljørevision (EMAS)¹¹⁹.
365. Medlemsstaten skal også forpligte sig til at overvåge, at støttemodtagere, der skal foretage energisyn i henhold til artikel 8, stk. 4, i direktiv 2012/27/EU, gør et eller flere af følgende:
- (a) gennemfører anbefalingerne i synsrapporten, i det omfang tilbagebetalingstiden for de relevante investeringer ikke overstiger tre år, og omkostningerne ved deres investeringer er forholdsmæssige
 - (b) reducerer deres elforbrugs CO₂-fodaft tryk for at dække mindst 30 % af deres elforbrug fra CO₂-frie kilder
 - (c) investerer en betydelig andel på mindst 50 % af støttebeløbet i projekter, der fører til betydelige reduktioner af anlæggets drivhusgasemissioner. Hvor det er relevant, bør investeringen føre til reduktioner, der ligger et godt stykke under det relevante benchmark, der anvendes til gratis tildeling i Unionens emissionshandelssystem.

4.11.3.5 Overgangsregler

366. Kommissionen mener, at uanmeldt støtte ydet i form af nedsatte elafgifter til energiintensive brugere i perioden forud for offentliggørelsen af disse retningslinjer kan erklæres forenelig med det indre marked på følgende betingelser:

¹¹⁸ Brugen af faste årlige kompensationsbeløb (refusioner) har den fordel, at virksomheder, der modtager støtten, står over for samme stigning i marginalomkostningerne til elektricitet (dvs. den samme stigning i prisen på elektricitet for hver ekstra forbrugt MWh), og dermed begrænses potentielle konkurrencefordrejninger inden for sektoren.

¹¹⁹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1221/2009 af 25. november 2009 om organisationers frivillige deltagelse i en fællesskabsordning for miljøledelse og miljørevision (EMAS) og om ophævelse af forordning (EF) nr. 761/2001 og Kommissionens beslutning 2001/681/EF og 2006/193/EF (EUT L 342 af 22.12.2009, s. 1).

- (a) at støtten var nødvendig for udviklingen af støttemodtagernes økonomiske aktiviteter, og
- (b) at uforholdsmæssige konkurrencefordrejninger er blevet undgået.

4.12 Støtte til lukning af kul, tørv og olieskifer

367. I afsnit 4.12.1 og 4.12.2 fastsættes de forenelighedsregler, der gælder for to typer foranstaltninger, som medlemsstaterne kan træffe for at støtte lukningen af kraftværker, der forbrænder kul (herunder både stenkul og brunkul), tørv eller olieskifer, og potentielt også for minedrift for disse brændstoffer (under ét benævnt "kul-, tørve- og olieskiferaktiviteter").
368. I de to afsnit nedenfor beskrives de kriterier, som Kommissionen vil anvende ved vurderingen af tilskyndelsesvirkningen, nødvendigheden, hensigtsmæssigheden, proportionaliteten og virkningerne for konkurrencen og samhandelen. Forenelighedskriterierne i kapitel 3 finder kun anvendelse på de kriterier, for hvilke der ikke findes specifikke regler i de to afsnit nedenfor.

4.12.1 Støtte til tidlig lukning

4.12.1.1 Baggrund for støtten

369. Skiftet væk fra elproduktion baseret på kul, tørv og olieskifer er en af de vigtigste drivkræfter for dekarbonisering i elsektoren i Unionen. Skiftet skyldes i vid udstrækning markedskræfterne såsom virkningerne af kulstofpriserne og konkurrencen fra vedvarende energikilder med lave marginalomkostninger.
370. Medlemsstaterne kan dog beslutte at fremskynde denne markedsdrevne omstilling ved at forbyde produktion af elektricitet baseret på disse brændstoffer fra en bestemt dato. Dette forbud kan skabe situationer, hvor rentable kul-, tørve- og olieskiferaktiviteter skal lukke inden udløbet af deres økonomiske levetid, og kan dermed medføre tabt fortjeneste.

4.12.1.2 Anvendelsesområde og støttede aktiviteter

371. I dette afsnit fastsættes forenelighedsregler for foranstaltninger, der træffes for at kompensere for tidlig lukning af rentable kul-, tørve- og olieskiferaktiviteter.
372. Foranstaltninger, der er omfattet af dette afsnit, kan fremme udviklingen af visse økonomiske aktiviteter eller områder. Sådanne foranstaltninger kan f.eks. skabe plads til udvikling af andre, sandsynligvis miljøvenlige, aktiviteter med henblik på at kompensere for reduktionen af elproduktionskapaciteten som følge af den tidlige lukning. Hvis foranstaltningen ikke gennemføres, vil denne udvikling måske ikke finde sted i samme omfang. Desuden kan den forudsigelighed og retssikkerhed, som sådanne foranstaltninger medfører, bidrage til at lette den påbudte lukning af kul-, tørve- og olieskiferaktiviteter.

4.12.1.3 Tilskyndelsesvirkning

373. Foranstaltningen skal udløse en ændring i aktørernes økonomiske adfærd, idet de lukker deres kul-, tørve- og olieskiferaktiviteter før udløbet af deres økonomiske levetid. For at afgøre, om dette er tilfældet, vil Kommissionen sammenligne foranstaltningens virkninger med et kontrafaktisk scenario uden den obligatoriske lukning og den dertil knyttede compensation. Det kontrafaktiske scenario bør baseres på begrundede antagelser i overensstemmelse med den forventede udvikling og afspejle de forventede indtægter og omkostninger for de pågældende anlæg. Kul-, tørve- og olieskiferaktiviteterne bør lukkes senest et år efter tildelingen af compensationen, medmindre der er indført en korrektionsmekanisme for at ajourføre beregningen på grundlag af de seneste antagelser. Under særlige omstændigheder kan medlemsstaten begrunde, hvorfor en længere periode er nødvendig, selv uden en korrektionsmekanisme. Foranstaltningen bør ikke føre til en omgåelse af de regler, der gælder for foranstaltninger til forsyningssikkerhed.

4.12.1.4 Nødvendighed og hensigtsmæssighed

374. Kompensation for tabt fortjeneste som følge af tidlig lukning af rentable kul-, tørve- og olieskiferaktiviteter bidrager ofte til at undgå retstvister med operatørerne og sikrer retssikkerhed og forudsigelighed. Kompensation for tabt fortjeneste, som er besluttet af en national domstol i overensstemmelse med de nationale retsregler, der finder anvendelse på enhver part i en lignende situation, kan på grund af sin art falde uden for statsstøttekontrollens anvendelsesområde. Den samme regel gælder ikke for compensation, der besluttet af medlemsstaternes myndigheder eller aftales med virksomhederne. I sådanne tilfælde kan Kommissionen ikke udelukke, at disse former for compensation indebærer statsstøtte, da Kommissionen ikke kan kontrollere, om den tildelte compensation svarer til den compensation, der ville være blevet ydet i henhold til national ret.

4.12.1.5 Proportionalitet

375. Støtten skal i princippet ydes efter en udbudsprocedure på grundlag af klare, gennemsigtige og ikkediskriminerende kriterier, jf. afsnit 3.2.1.3¹²⁰. Dette krav gælder ikke, hvis medlemsstaten påviser, at en udbudsprocedure af objektive grunde sandsynligvis ikke vil være konkurrencedygtig. Dette kan f.eks. være tilfældet, hvis antallet af potentielle deltagere er begrænset, forudsat at dette ikke skyldes diskriminerende kriterier for støtteberettigelse.
376. Hvis støtten ydes efter en udbudsprocedure, antager Kommissionen, at støtten er proportional og begrænset til det nødvendige minimum.
377. Hvis der ikke gennemføres en udbudsprocedure, vil Kommissionen vurdere proportionaliteten i den konkrete sag. I den forbindelse vil Kommissionen foretage en detaljeret analyse af de antagelser, som medlemsstaten anvender til at fastslå det mistede overskud og yderligere omkostninger som følge af tidlig lukning, ved at

¹²⁰ Kravet om 25 % som angivet i punkt 49 i retningslinjerne finder ikke anvendelse på udbudsprocedurer i henhold til dette afsnit 4.12.

sammenligne den forventede rentabilitet i de faktiske og kontrafaktiske scenarier. Ekstraomkostninger kan ikke omfatte omkostninger, der også ville være opstået i det kontrafaktiske scenario, såsom demonteringsomkostninger. Hvis kul-, tørve- og olieskiferaktiviteterne lukkes, mere end et år efter at der er ydet kompensation, skal medlemsstaten indføre en mekanisme til ajourføring af beregningen baseret på de seneste antagelser, medmindre den kan påvise, hvorfor anvendelsen af en sådan mekanisme ikke er berettiget på grund af ekstraordinære omstændigheder i den foreliggende sag.

4.12.1.6 Undgåelse af uberettigede negative virkninger på konkurrencen og samhandelen

378. Medlemsstaten skal udpege og kvantificere de forventede miljømæssige fordele ved foranstaltningen, om muligt i form af tilskud pr. ton sparede emissioner af CO₂-ækvivalenter. Når Kommissionen vurderer foranstaltningens fordele med hensyn til dekarbonisering, vil den også tage hensyn til, om foranstaltningen omfatter en frivillig annullering af CO₂-emissionskvoter på nationalt plan.
379. Det er vigtigt at sikre, at foranstaltningen er struktureret på en måde, der begrænser enhver fordrejning af konkurrencen på markedet til et minimum. Hvis støtten ydes gennem en udbudsprocedure, der er åben for alle operatører af kul, tørv eller olieskifer på et ikkediskriminerende grundlag, vil Kommissionen antage, at støtten har begrænsede konkurrence- og samhandelsfordrejende virkninger. Hvis der ikke gennemføres en udbudsprocedure, vil Kommissionen vurdere støttens virkninger for konkurrencen og samhandelen på grundlag af foranstaltningens udformning og dens indvirkning på det relevante marked.

4.12.2 *Støtte til ekstraordinære omkostninger*

4.12.2.1 Baggrund for støtten

380. Lukning af kul-, tørve- og olieskiferaktiviteter, der ikke er konkurrencedygtige, kan medføre betydelige sociale og miljømæssige omkostninger for kraftværkerne og minedriften. Medlemsstaterne kan beslutte at dække sådanne ekstraordinære omkostninger for at afbøde de sociale og regionale konsekvenser af lukningen.

4.12.2.2 Anvendelsesområde og støttede aktiviteter

381. I dette afsnit fastsættes forenelighedsregler for foranstaltninger, der træffes for at dække ekstraordinære omkostninger som følge af lukning af kul-, tørve- og olieskiferaktiviteter, der ikke er konkurrencedygtige.
382. Foranstaltninger, der er omfattet af dette afsnit, kan lette den sociale, miljømæssige og sikkerhedsmæssige overgang i det pågældende område.

383. Dette afsnit finder anvendelse, i det omfang foranstaltningen ikke er omfattet af Rådets afgørelse af 10. december 2010 om statsstøtte til fremme af lukning af miner, der ikke er konkurrencedygtige¹²¹.

4.12.2.3 Nødvendighed og hensigtsmæssighed

384. Kommissionen vil anse støtten for at dække ekstraordinære omkostninger, der er nødvendige og passende, i det omfang den kan bidrage til at afbøde de sociale og miljømæssige konsekvenser af lukningen af kul-, tørve- og olieskiferaktiviteter, som ikke er konkurrencedygtige, i regionen og i den pågældende medlemsstat.

4.12.2.4 Tilskyndelsesvirkning og proportionalitet

385. Statsstøtte til ekstraordinære omkostninger må kun anvendes til at dække omkostninger som følge af lukning af urentable kul-, tørve- og olieskiferaktiviteter.
386. De kategorier af støtteberettigede omkostninger, der er omfattet, er defineret i bilag II. Omkostninger som følge af manglende overholdelse af miljøbestemmelser og omkostninger i forbindelse med den løbende produktion er ikke støtteberettigede.
387. Navnlig med hensyn til støtte til dækning af ekstraordinære miljøomkostninger kan en sådan støtte kun ydes, hvis forureneren ikke er identificeret eller ikke kan holdes juridisk ansvarlig for at dække sådanne omkostninger i overensstemmelse med princippet om, at forureneren betaler. Forureneren er den ansvarlige enhed i henhold til den lovgivning, der finder anvendelse i hver medlemsstat, jf. dog Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/35/EU¹²² eller andre relevante EU-regler¹²³.
388. Uden at det berører princippet om, at "forureneren betaler", kan der kun ydes statsstøtte til den enhed, der i henhold til de gældende EU-regler og nationale regler er ansvarlig for at dække ekstraordinære miljøomkostninger, der går videre end de retlige forpligtelser i henhold til gældende EU-regler og nationale regler eller i henhold til tidligere/kontraktlige forpligtelser.
389. Hvis den person, der er ansvarlig i henhold til gældende ret, ikke er identificeret eller ikke kan pålægges at afholde omkostningerne, kan der ydes statsstøtte til dækning af alle de ekstraordinære miljøomkostninger. Medlemsstaten skal godtgøre, at der er gjort alt for at identificere den ansvarlige enhed. Hvis den person, der har forårsaget forureningen eller andre miljøskader, identificeres, skal medlemsstaten påvise, at der er taget alle retlige skridt til at få forureneren til at bære omkostningerne, herunder retssager. Kommissionen kan gå ud fra, at en virksomhed ikke kan pålægges at betale omkostningerne til afhjælpning af den forurening, den har forårsaget, når den er ophørt med at eksistere lovligt, og ingen anden virksomhed kan betragtes som dens retlige

¹²¹ Rådets afgørelse af 10. december 2010 om statsstøtte til fremme af lukning af miner, der ikke er konkurrencedygtige (EUT L 336 af 21.12.2010, s. 24).

¹²² Se Kommissionens meddelelse — Retningslinjer for en fælles forståelse af begrebet "miljøskade" som defineret i artikel 2 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/35/EF om miljøansvar for så vidt angår forebyggelse og afhjælpning af miljøskader 2021/C 118/01 (EUT C 118 af 7.4.2021, s. 1).

efterfølger, og/eller der ikke er nogen eller kun utilstrækkelig finansiel sikkerhed til at dække udgifterne til afhjælpning.

390. Støttebeløbet skal begrænses til dækning af støttemodtagerens ekstraordinære omkostninger og må ikke overstige de faktisk afholdte omkostninger. Kommissionen vil kræve, at medlemsstaterne klart og særskilt angiver støttebeløbet for hver af de støtteberettigede omkostningskategorier, jf. bilag II. Hvis medlemsstaten dækker sådanne omkostninger på grundlag af skøn, før de faktisk er afholdt af støttemodtageren, skal den foretage en efterfølgende kontrol af de afholdte omkostninger på grundlag af detaljerede opgørelser fra modtageren til den støtteydende myndighed, herunder fakturaer eller attester, der viser de ekstraordinære omkostninger, og justere de tildelte beløb i overensstemmelse hermed.

4.12.2.5 Undgåelse af uberettigede negative virkninger på konkurrencen og samhandelen

391. Forudsat at støtten er begrænset til dækning af ekstraordinære omkostninger, som støttemodtageren har afholdt, finder Kommissionen, at den har begrænsede konkurrence- og samhandelsfordrejende virkninger.
392. Den modtagne støtte skal opføres i støttemodtagerens resultatopgørelse som en separat indtægtspost, der adskiller sig fra omsætningen. Hvis støttemodtageren fortsætter med at drive virksomhed efter nedlukningen af de pågældende kul-, tørve- og olieskiferaktiviteter, skal den føre nøjagtige og særskilte regnskaber for disse aktiviteter. Den tildelte støtte skal forvaltes på en sådan måde, at det ikke er muligt at overføre den til andre økonomiske aktiviteter i samme virksomhed.

4.13 Støtte til undersøgelser og konsulenttjenester vedrørende miljøbeskyttelse og energi

4.13.1 *Anvendelsesområde og støttet aktivitet*

393. Dette afsnit finder anvendelse på støtte til undersøgelser eller konsulenttjenester, der er direkte knyttet til projekter eller aktiviteter, som er omfattet af disse retningslinjer. Der kan ydes støtte, uanset om undersøgelses- eller konsulenttjenesten efterfølges af en investering, der er omfattet af disse retningslinjer.

4.13.2 *Tilskyndelsesvirkning*

394. Kravet i punkt 395 gælder ud over kravene i afsnit 3.1.2.
395. Støtte til energisyn, der kræves i henhold til direktiv 2012/27/EU, kan kun anses for at have en tilskyndelsesvirkning, i det omfang energisynene udføres i tillæg til det obligatoriske energisyn i henhold til nævnte direktiv. Hvis energisynene udføres som supplement til det obligatoriske energisyn i henhold til nævnte direktiv, kan støtte til det supplerende energisyn dog anses for at have en tilskyndelsesvirkning.

4.13.3 *Proportionalitet*

396. De støtteberettigede omkostninger er omkostninger til undersøgelser eller konsulentbistand i forbindelse med projekter eller aktiviteter, der er omfattet af disse retningslinjer. Hvis kun en del af undersøgelses- eller rådgivningstjenesten vedrører

investeringer, der er omfattet af disse retningslinjer, er de støtteberettigede omkostninger omkostningerne til de dele af undersøgelses- eller rådgivningstjenesten, der vedrører disse investeringer.

- 397. Støtteintensiteten må ikke overstige 60 % af de støtteberettigede omkostninger.
- 398. Støtteintensiteten kan forhøjes med 20 procentpoint for undersøgelser eller konsulenttjenester, der gennemføres på vegne af små virksomheder, og med 10 procentpoint for undersøgelser eller konsulenttjenester, der gennemføres på vegne af mellemstore virksomheder.

5. EVALUERING

- 399. For yderligere at sikre, at konkurrence- og samhandelsfordrejninger begrænses, kan Kommissionen kræve, at anmeldelsespligtige støtteordninger underkastes en efterfølgende evaluering. Der bør gennemføres evalueringer af ordninger, hvor muligheden for fordrejning af konkurrencen og samhandelen er særlig høj, dvs. ordninger, der kan risikere at begrænse eller fordreje konkurrencen betydeligt, hvis gennemførelsen af dem ikke evalueres i tide.
- 400. Der vil være behov for efterfølgende evaluering af ordninger med store budgetter eller med nye karakteristika, eller når der forventes betydelige markedsmæssige, teknologiske eller lovgivningsmæssige ændringer. Under alle omstændigheder vil der være behov for efterfølgende evaluering af ordninger, når statsbudgettet eller de bogførte udgifter overstiger 150 mio. EUR i et givet år eller 750 mio. EUR i løbet af ordningens samlede løbetid. Den samlede varighed af ordningerne omfatter ordningens og eventuelle tidligere ordningers samlede varighed, der dækker et lignende mål og et tilsvarende geografisk område, fra den 1. januar 2022. I betragtning af formålet med evalueringen og for ikke at pålægge medlemsstaterne og mindre støtteprojekter en uforholdsmæssig stor byrde gælder kravet om efterfølgende evaluering kun for støtteordninger, hvis samlede varighed overstiger tre år regnet fra den 1. januar 2022.
- 401. I betragtning af formålet hermed og for ikke at pålægge medlemsstaterne og mindre støtteforanstaltninger en uforholdsmæssig stor byrde vil kravet om, at anmeldelsespligtige støtteordninger skal underkastes en efterfølgende evaluering, kun gælde for støtteordninger med store budgetter eller med nye karakteristika, eller når der forventes betydelige markedsmæssige, teknologiske eller lovgivningsmæssige ændringer.
- 402. Der kan dispenseres fra kravet om efterfølgende evaluering med hensyn til støtteordninger, der er umiddelbare efterfølgere til en ordning, som omfatter et lignende mål og et tilsvarende geografisk område, der har været genstand for en evaluering, som har fremlagt en endelig evalueringsrapport i overensstemmelse med evalueringsplanen, der er godkendt af Kommissionen, og som ikke har givet anledning til negative konklusioner. Enhver ordning, hvor den endelige evalueringsrapport ikke er i overensstemmelse med den godkendte evalueringsplan, skal suspenderes med øjeblikkelig virkning.
- 403. Evalueringen bør tage sigte på at kontrollere, om de antagelser og betingelser, der lå til grund for ordningens forenelighed, er opfyldt, navnlig nødvendigheden og

effektiviteten af støtteordningen i lyset af dens generelle og specifikke mål, og belyse ordningens virkninger for konkurrencen og samhandelen.

404. Medlemsstaten skal fremsende et udkast til evalueringsplan, som bliver en integreret del af Kommissionens vurdering af ordningen, som følger:
- (a) sammen med støtteordningen, hvis dens statsstøttebudget overstiger 150 mio. EUR i et givet år, eller 750 mio. EUR i hele dens løbetid, og
 - (b) inden for 30 arbejdsdage efter en betydelig ændring af ordningens budget til over 150 mio. EUR i et givet år eller 750 mio. EUR i ordningens samlede varighed, og
 - (c) senest 30 arbejdsdage efter bogføringen af udgifter på de officielle konti, der overstiger 150 mio. EUR i det foregående år.
405. Udkastet til evalueringsplan skal være i overensstemmelse med de fælles metodologiske principper, som Kommissionen har fastlagt¹²⁴. Den evalueringsplan, som Kommissionen har godkendt, skal offentliggøres.
406. Den efterfølgende evaluering skal foretages af en ekspert, som er uafhængig af den støtteydende myndighed, på grundlag af evalueringsplanen. Hver evaluering skal omfatte mindst én foreløbig og én endelig evalueringsrapport. Begge rapporter skal offentliggøres.
407. I tilfælde af støtteordninger, der er udelukket fra anvendelsesområdet for en gruppefritagelsesforordning udelukkende på grund af deres store budget, vil Kommissionen udelukkende vurdere deres forenelighed på grundlag af evalueringsplanen.
408. Den endelige evalueringsrapport skal forelægges Kommissionen så betids, at den kan indgå i vurderingen af en eventuel forlængelse af støtteordningen, og senest ni måneder, før den udløber. Denne frist kan afkortes for ordninger, der udløser evalueringskravet i de sidste to gennemførelsesår. Den nøjagtige rækkevidde og de nærmere bestemmelser for hver evaluering fastlægges i beslutningen om godkendelse af støtteordningen. Enhver efterfølgende støtteforanstaltning med et tilsvarende formål skal beskrive, hvordan der er taget hensyn til resultaterne af evalueringen.

6. RAPPORTERING OG OVERVÅGNING

409. Medlemsstaterne skal i overensstemmelse med forordning (EU) 2015/1589 og forordning (EF) nr. 794/2004 fremlægge årlige rapporter til Kommissionen.
410. Medlemsstaterne skal udfærdige detaljerede fortegnelser over alle støtteforanstaltninger. Disse fortegnelser skal indeholde alle de oplysninger, der er nødvendige for at fastslå, om betingelserne vedrørende støtteberettigede omkostninger og maksimale støtteintensiteter er opfyldt. Disse fortegnelser skal opbevares i 10 år fra datoen for støttens tildeling og forelægges Kommissionen på dennes anmodning.

¹²⁴ Arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene, Common methodology for State aid evaluation, 28.5.2014, SWD(2014) 179 final.

7. ANVENDELSE

411. Kommissionen vil anvende disse retningslinjer fra den 1. januar 2022.
412. Disse retningslinjer erstatter retningslinjerne for statsstøtte til miljøbeskyttelse og energi 2014-2020¹²⁵.
413. Kommissionen vil anvende disse retningslinjer til at vurdere foreneligheden af al anmeldt støtte, som den skal træffe afgørelse om efter den 1. januar 2022. Ulovlig støtte vil blive vurderet efter de regler, der var gældende på det tidspunkt, hvor støtten blev ydet.
414. Kommissionen foreslår medlemsstaterne følgende hensigtsmæssige foranstaltninger i henhold til traktatens artikel 108, stk. 1:
- (a) medlemsstaterne skal om nødvendigt ændre deres eksisterende miljøbeskyttelses- og energistøtteordninger for at bringe dem i overensstemmelse med disse retningslinjer senest den 31. december 2023
 - (b) medlemsstaterne bør give deres udtrykkelige, ubetingede samtykke til de foreslåede passende foranstaltninger i punkt 414, litra a), senest to måneder efter datoen for offentliggørelsen af disse retningslinjer i Den Europæiske Unions Tidende. Modtager Kommissionen ikke noget svar, vil den antage, at den pågældende medlemsstat ikke kan tilslutte sig de foreslåede foranstaltninger.

8. REVISION

415. Kommissionen kan beslutte at revidere eller ændre disse retningslinjer på et hvilket som helst tidspunkt, hvis det skulle vise sig nødvendigt af konkurrencepolitiske årsager eller af hensyn til andre EU-politikker og internationale forpligtelser eller af anden gyldig grund.

¹²⁵ Meddelelse fra Kommissionen — Retningslinjer for statsstøtte til miljøbeskyttelse og energi 2014-2020 (EUT C 200 af 28.6.2014, s. 1).